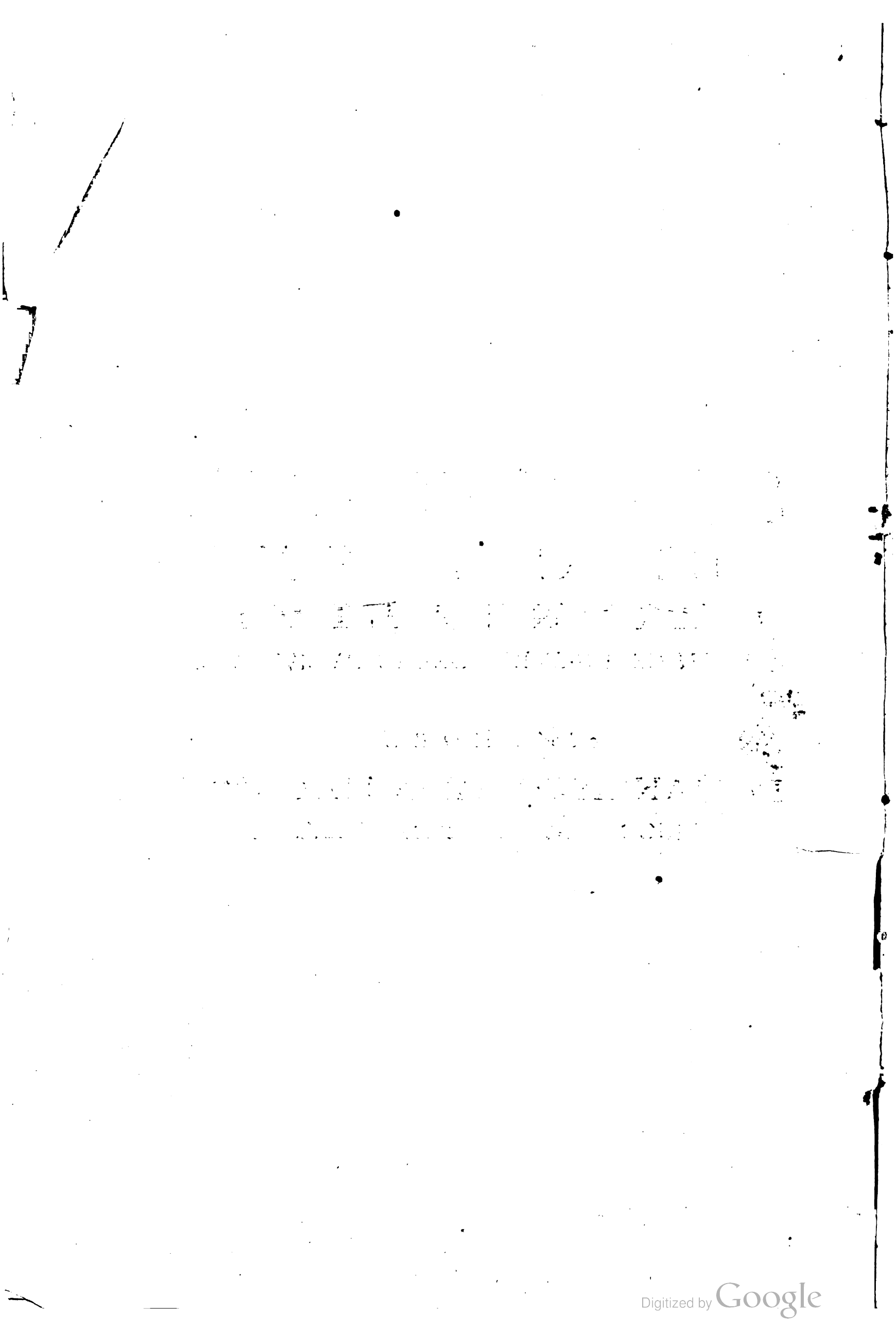

**SYNTAGMATA
LINGVARVM
ORIENTALIVM
QVÆ IN GEORGIÆ REGIONIBVS AVDIVNTVR,**

AVTHORE

**D. FRANCISCO-MARIA MAGGIO,
CLERICO REGVLARI, PANORMITANO.**

(1)

SYNTAGMATON
LINGVARVM
ORIENTALIVM

QVÆ IN GEORGIAE REGIONIBVS AVDIVNTVR.

LIBER PRIMVS

Complectens Georgianæ, seu Ibericæ vulgaris linguæ
INSTITVTIONES GRAMMATICAS

A V T H O R E

D. FRANCISCO-MARIA MAGGIO,
CLERICO REGVLARI, PANORMITANO.

R O M A E,

Ex Typographia Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.

M D C L X X:

Z D A K

SUPERIORVM PERMISSV.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-3700
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-3700
WWW.CHICAGO.EDU

SANCTISSIMO AC BEATISSIMO PATRI,
ET DOMINO NOSTRO
VRBANO VIII.
PONT. OPT. MAX.

D. FRANCISCI-MARIAE MAGGIO,
Clerici Regularis, Panormitani,

PEDVM OSCVLA, ET VOTA.

T tandem octo omninò annos vagatus, Romam re-
deo, BEATISSIME PATER; atque iterum ad
Tuos pedes prouoluor; quum iam in Iberiam, &
Colchidem allegatus; ærumnas, & labores pluri-
mos exantlarim, in tam ancipiti itinere; per medias
Arabum, Turcarum, & Persarum Regiones suscepto, ingenti-
bus periculis obnoxio, hostium iucursionibus infesto, viarum an-
fractibus aspero, montibus horrido, fluminibus obruto, niuib;
obsito perpetuis, fabulosis etiam terroribus obsesso; ad Phasidis
verrucas, & iuga Caucafi prætergressus. Quò Nolstrates, non
auri cupido, quæ priscis temporibus, è Græciæ litore, deduxit
Argiuos: Sed vnus aduocat zelus animarum, deliciarum obli-
tos, contemptotes periculorum, scientiam salutis edoctos: vt Tuis
nutibus obsequantur.

Enim verò quum nemo, illò terrarum, commigrarit vnquam
à nobis, qui Ibericæ linguæ notitiam, vel à limine salutasset; ne-
mo qui inde, Sanctitati Tuæ, ab eis Gentibus delatas literis lacry-
mas, & vota posset interpretari, tum Sanctiss. Sedis huius oracula,
difficilis adeò Regionibus, ac Nationibus aperire; factum est, San-
ctiss. Pater, vt è Clericorum Regular. Congregatione, beatissimis
Tuis nutibus obsequentissima; me vnum deligeres, eo consilio, vt
illuc contenderem, & linguæ illius ambages, syrtesque, primus
omnium, aliqua docendi methodo superarem. Quapropter vix
vigesimalium secundum annum attigeram; quum ad Sacerdotium,
quo

quo nec per ætatem liceret, Tuo iussu prouehor; magnifq; auctus
gratijs, amplissimisq; Priuilegijs diues, immensum iter ingredior.

Syriam, Arabiam, Persidem, atque Armeniam peragraui:
eas linguas, latinjs auribus prorsus barbaras, addiscendi cupidus,
etiam tenui; docuitque ea verba conari, haud equidem.

Magister artis, ingenijque largitor

Venter, negatas artifex sequi voces:

Sed Tuæ Sanctitatis, & Sanctissimæ Sedis huius Imperium,
Gentium illarum salus; nostrorum Patrum, qui eò deinceps mit-
terentur, faciliùs edocendorum spes; vt in singulis laborarem.
Mores etiam, ritus, erroresque omnium diligentissimè disquisi-
tos, digessi, & litteris consignauì; vt Topographiæ. & Gentium
illarum historias, à nostris Authoribus concinnatas, à penè innu-
meris mendacijs vindicarem.

Demùm vbi in Iberiam penetraui, totam eam Regionem lu-
strare conatus sum; omnemque dedi operam, qua & mihi fandi
copiam compararem, & eius Gentis Codices, ac monumenta per-
uoluerem. Illic verò, Beatissime Pater, non sine ingenti animi
gaudio, plures reperi Nostrates, literarum eruditione, & vitæ
probitate clarissimos; qui eandem Spartam alacrioribus animis
agitantes, vt in viam salutis, eis Gentibus prælucere, dies, no-
ctesque, in desertæ illius vineæ cultura, impigrè laborabant.
Nempè Christi athletas vidisses, generis nobilitate, atque animi
indole inclytos, ea rerum incommoda, vitæque discrimina, quo-
tidie in barbara, & infesta regione, mira æquitate animi perfe-
rentes, vt in diem mori citiùs, quàm eos viuere credidisses. Dum
interea non desinunt, Regionum illarum incolas, planè rudes;
& sæpè nullius Religionis, ac Fidei, quæ verbis, quæ eximiæ vir-
tutis exemplis, ad studium Pietatis, & Christianæ veritatis lucem
excitare, vel nutantes firmare, vel deuios adducere, vel auersos
conciliare.

Coeterùm D. Antonij Iardinæ, vnus è nostris, Viri planè ad-
mirabilis, ex humanis sublato, iussus supplere vices, ad Gurijs pe-
netraui: vbi & alios è fratribus vidi, per summam pauperiem, re-
rumque inopiam, Christi fidem disseminantes: quorum egregios
conatus, & præclara facinora, non semel Deus prodigijs illustra-
uit. Hic itaque meo functus munere, baptismo iustratos, instrue-
re iam conabar, quum ad Colchidem vocor, vt nonnullos è no-
stris, linguas, quas ipse didiceram, edocerem.

Eò

Eò pergere coactus sum; nec sine mœrore animi præclaros focios, & longè carissimos liqui, cum magno Catholicorum hominum cœtu; quibuscum miserandum in modum, scrutis amicti, panico, solisque oleribus, vitam ad instar pecudum, ceù in montium latebris traducebant.

Pedes, aut equo vectus clitellario, solus & sine comite, tutante Deo, per horridas nemorum sylvas, vbi passim cum saxis, niue, glacie, torrentibus erat luctandum; ad Caucaſi inhospitalis minas peruenio. Hic quum à quodam Regulo humanissimè exceptus essem, vnà in Colchidem venimus, de Sanctitatis Vestræ Pontificiæ dignitatis Primatu, in itinere disceptantes. At qui fieret, vt lacrymas cohiberem, quum in ea Regione fratres agnouerim, macie, & squalore vultus confectos, cilicina indutos veste, cum baxeis, aut crepidis, vel etiam nudis pedibus frequenter incedere; paupere amictos centiculo, nuda humo cubare; sæpe abstemios semel in die cibum capere, à carne, pisce, pane, nec raro de leguminibus abstinentes!

Hic dum indefessè omnes in Colchos, quanti quanti sumus incumbimus, ipse allegatus ad Archamenses, longè abij, Beatissime Pater: quumque Dei Templum inibi aperuissem, vbi de fide orthodoxa erudiendi incolæ exciperentur; lictores quidam, Romanæ Ecclesiæ iniquissimi perduelles, acti cupidine vltionis, cateruatim, ad nostram ædiculam conuolarunt. Non fuit opus perfringere valuas, aut casam diruere, nos indeque protrahere abditos: læti processimus; clamoresque inter, qui vndique personabant, impauidi animo omnes, ficarios amplexamur. Machæras quidem illi exeruerant, nos omninò concidere cogitantes: Deum immortalem, vitam quam lubentissimè voueramur! at demùm dimittimur, & ablegamur.

Indè ad Ponti regiones deuenimus: plerasque iustraui; incolarum ritus agnoui; varios loquendi modos audiui; plures etiam didici, Beatissime Pater. Etenim Sebastopoli morabamur, quam Castoris, & Pollucis aurigis, Poëtæ constructam putant: quondam adeò claram, vt in eam referat Plinius, CCC. Nationes descendisse olim, quæ linguis dissimilibus vterentur; ac propterea CXXX. Interpretibus, Romanos ibi negotia peregisse. Hinc vt Moderatorum iussui obtemperarem, apud Tataros domicilium fixi: vbi expiatio phano, plures à Christiana fide Apostatas offendentes, eorum dicta refellere nitebamur. At demùm summa pau-

perie

perie exagitati dum hùc illùc acti, vitam durè equidem trahebamus; Turcæ cuiusdam beneficio, olim Florentinorum mancipij, Alterius fraude, & supplicio liberati, sedem & locum commutare coacti sumus.

Nauim conscendimus, puellis, puerisque inuestibus oneratam, quos mercati mangones, cunctos in pellices, & catamitos adscuerant, impij Mahometis criminibus non parcentes. Quum ergò Pontum, quem vocant vastum, & trucem Maro; immensum, & minacem Ouidius; voracem, & dubium Lucanus; rabidum Silius; vagum, & ventosum Statius; horrendum, & vesanum Manilius; insanum, & asperum Seneca; ac raucifonum Festus, enauigarem; quamuis ingens, validaque esset nauis; immensis tamen fluctibus verberata; laxatis compagibus, fractis insuper antennis, & gubernaculis, aliisque armamentis abreptis; in summo omnes discrimine versabamur. Interim alterum vidi è regione nauigium, ita labefactari, ac dissolui; vt nullis neque proræ, neque puppis munimentis tantum impetum sustinentibus, haustum gurgitibus interierit.

Ita ad Thraces Byzantium appuli: vbi & Nostrates inueni; quos illùc, Pater Sanctissime, destinaueras; vel vt Christianos excolerent; vel lapsos, vt non semel contigit, reuocarent.

Audiui hìc D. Petrum Auitabilem missionis Præfectum; nostrum omnium Antesignanum; solertia, dexteritate, morum elegantia singularem; etiam Tuo iussu cum socijs in Indiam peruenisse: à quibus modò accepimus, plures Baptismi lauacro Ethnicos, in intimis Regionibus expiatis. Equidem mirum est, Pater Beatissime, qua admiratione & lætitia, nostræ paupertatis institutum, Iberi, Turcæ, & vel ipsi Indi probauerint; indignè ferentes, Sanctæ Sedis huius Apostolos, diuitijs inhiare.

Demùm Byzantio, vbi nunc quidam è nostris qui se totum Schismaticis erudiendis addixit, Philosophiam Armenicè interpretatur; nouissimus Argonauta, è Colchide, aureo vellere diues, Proponride Ægeoque mari remenso; in Siciliam vectus, velim nolim, Messanam teneo. Scilicet, ossa mecum asportaueram, magni illius D. Iacobi Stephanij, quem primum olim ad Iberos legasti, illius Regionis Apostolum, Virum linguarum peritia, virtutum exemplis, virginitate, atque integritate animi præstantissimum; *Deum Terræ*, à rudioribus incolis appellatum. Et hìc quum prorsus nescirem, reperi Messanenses, vt ab eomet D.

Iaco-

Iacobo discedente olim acceperant, ipsius corpus exanime opperientes. Læti igitur meo aduento pignus excipiunt; cui in nostris ædibus, solenni ritu & funere tumulato **SENATVS POPV-
LVSQVE MAMERTINVS** præ animi lætitia gestientes, honorificentissimè parentarunt. Hanc ille Urbem miro amore prosequabatur; pluresque annos incoluit, **MARIÆ** Virginis Rescripti ad eandem, acerrimus propugnator: cuius quidem exemplaria, typis excusa, deuotionis ergo, vel ad Iberiam deportauit.

Interim ego huc, vndè olim discesseram, Romam repetij; vt **Tuos** sanctos pedes deoscularer; feci quod iussisti, **Beatissime Pater**: Opuscula quæ opraueras etiam scripsi: fortè me imbecillum ingenio, ad hoc opus delegeras, vt **Tuo** afflatus numine vim exprimerem Pontificiæ dignitatis. Itaque pro **Tua** singulari erga nos humanitate, ac beneuolentia, æqui bonique consule quod factum est; & eodem fauore, quo hæctenus, me tutela **Tua** foue, ac patrocinio, & benedictione prosequere: dùm assiduè precari non desinam, vt faustè, & feliciter viuas; gloriæ Dei, gregis **Tui** incolumitati, salutis omnium Gentium, vt facis, seruias, ac **Tuis** apud Deum iam partis promeritis, maximum in dies benemerendo, cumulum adijcias. Vale.

D. STE.

D. S T E P H A N V S M E D I C E S

Congregationis Clericorum Regularium
Præpositus Generalis.

QUum primum & secundum hunc Librum complectentem Georgianæ, Turcicæ, atque Arabicæ linguæ Institutiones, aliquot è Nostris, quibus id commissum fuit, recognouerint, ac in lucem edi posse probauerint, facultatem concedimus, vt typis mandetur; si ita Illustrissimo Domino Vicesgerenti, & Reuerendissimo Patri Magistro Sacri Palatij Apostolici videbitur. In quorum fidem, has literas manu nostra subscriptas, ac sigillo nostro munitas dedimus, Romæ.

CUm præsens Opus Grammaticum P. D. Francisci—Marie Maggio Clerici Regularis antequam typis mandaretur, ex Decreto S. Congregationis de Propaganda Fide visum atque attentè lectum fuisset ab A. R. P. Fr. Ambrosio de Angelis Ordinis Eremitarum S. Augustini linguarum perito; Idem P. Ambrosius nihil in eo contra Fidem Catholicam, aut bonos mores reperisse asseruit, quin immò illud probauit, & dignum censuit, quòd typis publicaretur.

Ita mihi infra scripto retulit idem Pater Ambrosius antequam discederet pro sua missione, Persidis, Georgianæ, & Bassoræ.

Franciscus Ingolus Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Secretarius.

Iterum imprimatur,
Si placet Reuerendissimo Patri Magistro Sacri Palatij Apostolici.
J. de Angelis Archiep. Urb. Vicesgerens.

Iterum imprimatur.
Fr. Hyacinthus Libellus S. P. A. M.

SYN-

SYNTAGMATON
LINGVARVM ORIENTALIVM

Quæ in Georgiae Regionibus audiuntur,

LIBER PRIMVS

Complectens Georgianæ, seu Ibericæ vulgaris linguæ

INSTITVTIONES GRAMMATICAS

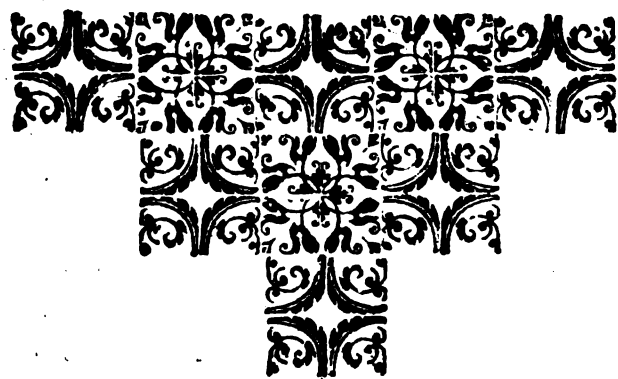
In Quatuor Partes digestas,

PROEMIVM.

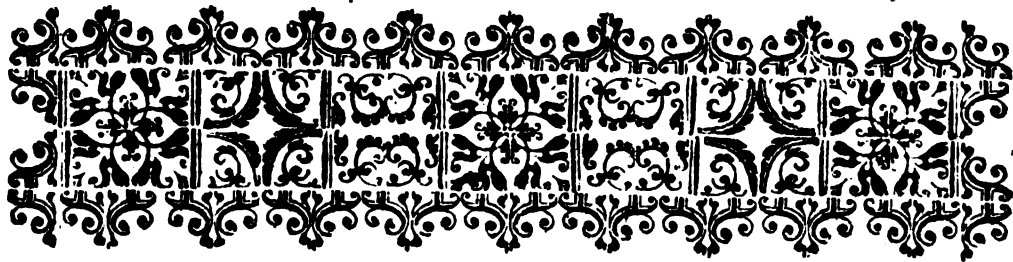

ORTE quia mirabitur, cur tam amplo titulo, præfens hocce Opus libuerit insigniri; quod *Syntagmata linguarum Orientalium* nuncupamus; *quæ in plerisque Georgia, seu Iberia Regionibus audiuntur*. At neque Ibericæ, vel solius linguæ Turcicæ rudimenta, à rudi calamo tradita pollicemur. Alij Nostrates sunt, qui non modò Hebraicam, & Syriacam linguam, noua methodo, enuclearunt: sed qui Armenicam, & Colchiacam, vtramque Iberis vernaculam, nec dum in Regulas, atque Annotationes digestam, politioribus, ac felicioribus calamis explanabunt. Quæ omnia, primis hisce Institutionibus, annectentur: vt planè Nostratibus; qui in Iberiam imposterum allegantur, congregiendi cum Barbaris, facilior via, absoluto hoc Opere, muniatur. Tradimus, primo hoc loco, Georgianæ linguæ Grammaticen, in qua vt fatear, plura desiderantur: at id vnum facilè condonabunt, qui vel linguæ barbariem norunt, vel animo voluent; ad hæc vsque tempora, olim neminem extitisse, qui aut de ea verba facere cogitarit; aut tam arduæ prouinciæ, à se susceptæ, non succubuerit. Modò gemina illa Iberiæ sidera excipias: PATREM D. IACOBVM STEPHANIVM: quem iure illius Regionis APOSTOLVM, appellarunt, quamplurium linguarum genere exornatissimum; & PATREM D. ANTONIVM IARDINAM, egregium quidem, & solertissimum Virum, primum, qui irritum fuisse Iberorum, & Colchorum Baptisma comperevit; ritèque Gurios aquis lustralibus expiarit. Qui ambo, alienæ salutis sitientissimi, martyrijque flagrantés, quum huc illucque Iberiam peragrarent; felicissimè, sanctissimèque, ante è vita migrarunt; quàm peritissimi omnium, scriptis suis, Dialectum Ibericam illustrarent. Neque inde aliorum illustrium Virorum gloriæ, atque existimationi detrahimus,

himus , quæ plurimum in excolenda Iberia defudarunt : quos inter , iure optimo , recensemus , PATREM D. VINCENTIVM CARAFAM , & PATREM D. IVSTVM PRATVM , quorum ipse præclara facinora accuratis literis consignavi : quippe vtrique Turcicus idioma sat fuit , quò strenuè operam suam nauantes , Apostolico munere fungerentur . Sed vos alloquor ò Asiæ lumina Apostolici Viri , qui fidei ardore succensi , Verbi Dei prædicatione , Iberiam , & Colchidam illustratis : vobis scripsi , quæcunque in his paginis annotavi : vtinam meo hoc qualicumque labore conatus vestros , vestram prouinciam iuuem ! At optarim certè , ad idem opus , vestrum omnium studia , hisce meis Opusculis , excitari : vt solertiores ingenio , & vno omnes propagandæ fidei desiderio confluentes , intima linguarum penetralia referetis . Ergo vt operi meo faueatis , mendis parcite , si quæ vel mea , vel Typographorum incuria , subrepere : sin verò hic laude , & lectione vestra digna reperientur ; vt suum fontem repetant , vnde fluxerunt , IESV MARIÆ IOANNI , Amori meo , Matri meæ , Tutelari meo , accepta omnia vt referantur .

O R

ORTHOGRAPHIA

PRIMA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De recta legendi, ac scribendi ratione;

INSTITUTIONES.

CAPVT PRIMVM.

Literarum series, figuræ, nomina, & potestates.

Alphabetum Ibericum vulgare literas habet triginta septem, quas ostendit subiecta Tabula.

Literarum

Ordo.	Figura.	Appellatio.	Valor.
1	ა	ან	A
2	ბ	ბან	B
3	გ	გან	Gh
4	დ	დონ	D
5	ე	ენ	E
6	ვ	ვინ	V
7	ზ	ზენ	Sz
8	თ	თენ	H
9	ი	თან	Th
10	კ	ინ	I
11	ქ	ჩან	Ch
12	ლ	ლას	L
13	მ	მან	M
14	ნ	ნარ	N
		A	15

ALPHABETVM IBERICVM

Ordo.	Figura.	Appellatio.	Valor.
15	o	on	I
16	o	on	O
17	o	Par	P
18	o	Sgian	Sg
19	o	Rae	R
20	o	San	S
21	o	Tar	T
22	o	Vn	V
23	o	Phar	Ph
24	o	Kan	K
25	o	Ghan	Ghh
26	o	Cqar	Cq
27	o	Scin	Sc
28	o	Cin	C
29	o	Zzan	Zz
30	o	Zil	Z
31	o	Tzil	Tz
32	o	Cciar	Cc
33	o	Chhan	Chh
34	o	Hhar	Hh
35	o	Gian	G
36	o	Hhae	Hh
37	o	Hhoe	Hh

Quintadecima & figura & potestate est eadem ac decima litera, nisi alia forma donanda sit, & harum altera sit vocalis, altera consonans; sed ita pictam in Alphabetis inuenies. Verum nonnulli eo loco ponunt quintadecimam alterius Alphabeti, quo nempe Codices, & maxime sacros exarant, eamque in sequenti tabula inspicias; sed cum ea litera nunquam vtantur, nisi in solo sermone, quem sacrum vocant, ideo à vulgari Alphabeto plerique autumant remouendam; ea tamen vtuntur pro nota numeri, vt suo loco videbis. Maiusculas deinde literas nullas habet vulgus, nisi quas à sacris paginis mutuatur, easque perinde ac vendicat, ostendet subiuncta syllabus.

M.A.

ALPHABETVM IBERICVM.

Maiuscularum literarum.

Ordo.	Figura.	Appellatio.	Valor.
1	ᲀ	ᲀᲨ ᲠᲨ	Რ
2	ᲁ	ᲁᲨ ᲡᲨ	Ს
3	ᲂ	ᲂᲨ ᲢᲨ	Ტ
4	ᲃ	ᲃᲐᲨ ᲣᲐᲨ	Უ
5	ᲄ	ᲄᲨ ᲤᲨ	Ფ
6	ᲅ	ᲅᲨ ᲦᲨ	Ღ
7	ᲆ	ᲆᲨ ᲧᲨ	Ყ
8	ᲇ	ᲇᲨ ᲘᲨ	Ი
9	ᲈ	ᲈᲨ ᲙᲨ	Კ
10	Ᲊ	ᲉᲨ ᲚᲨ	Ლ
11	ᲊ	ᲊᲨ ᲛᲨ	Მ
12	᲋	᲋Შ ᲜᲨ	Ნ
13	᲌	᲌Შ ᲝᲨ	Ო
14	᲍	᲍Შ ᲞᲨ	Პ
15	᲎	᲎Შ ᲟᲨ	Ჟ
16	᲏	᲏Შ ᲠᲨ	Რ
17	Ა	ᲐᲨ ᲡᲨ	Ს
18	Ბ	ᲑᲨ ᲢᲨ	Ტ
19	Გ	ᲒᲨ ᲣᲨ	Უ
20	Დ	ᲓᲨ ᲤᲨ	Ფ
21	Ე	ᲔᲨ ᲦᲨ	Ღ
22	Ვ	ᲕᲨ ᲧᲨ	Ყ
23	Ზ	ᲖᲨ ᲘᲨ	Ი
24	Თ	ᲗᲨ ᲙᲨ	Კ
25	Ი	ᲘᲨ ᲚᲨ	Ლ

ALPHABETVM IBERICVM

Ordo.	Figura.	Appellatio.	Valor.
26	4	4LJ	յնր
27	5	5TH	նոն
28	6	6TH	հոն
29	7	7LH	լոն
30	8	8TL	տոն
31	9	9TL	թոն
32	10	10LJ	լոն
33	11	11LH	նոն
34	12	12LJ	յնր
35	13	13LH	նոն
36	14	14LH	նոն
37	15	15OT	թոն

Alias etiam, sacri characteris minores literas, pro maiusculis olim sibi vulgus ascriuerat; quarum modo vsus inoleuit; eas enim soli vetusti Codices adhibent in hunc modum.

Aliarum maiuscularum literarum.

Figura.	Potestas.	Figura.	Potestas.
7	A	8	M
8	B	9	N
9	Gh	10	O
10	D	11	P
11	E	12	Sg
12	V	13	R
13	Sz	14	S
14	H	15	T
15	Th	16	V
16	I	17	Ph
17	Ch	18	K
18	L	19	Fi

ALPHABETVM IBERICVM.

Figura.	Potestas.	Figura.	Potestas.
α	Ghh	ϑ	Cc
γ	Cq	ϕ	Chh
δ	Sc	ϕ	Hh
ε	C	ϕ	G
ζ	Zz	ϕ	Hh
η	Z	ϕ	Hh
θ	Tz		

Vulgares igitur illæ priores literæ, cuiusvis generis calamo depinguntur, sed sacras tum maiores, cum minores; quas modo in superioribus tabulis exhibuimus, arundineo scribunt Iberi; quod in eis formandis plus infumatur atramenti,

CAPVT SECVNDVM.

Literarum diuisiones.

Literas Iberorum, primò partior in vocales, & consonantes.

Vocales sunt quinque.

- δ An: γ En: ο In: α On: ϕ Vn.
- δ An, valet A, vt αμάρθουδουδου Amparthauani, *in status imperiosus.*
- γ En, valet E, vt γαυδ Elua, *fulgur.*
- ο In, valet I, οφδγγγο Idacqui, *cubitum.*
- α On, valet O, ore aperto prolata, vt α-γγοα Ophli, *sudor.*
- ϕ Vn, valet V, vt ϕβδγδδδ Vnaghiri, *epiphium.*

Consonantes sunt tringintaduò.

- δ Ban: γ Ghan: ϕ Don: γ Vin: ϑ Szen: λ He: α Than:
- γ Chen: ϕ Las: ϑ Man: ϑ Nar: α On: λ Par: ϕ Sgian:
- ϕ Rae: ϑ San: ϑ Tar: ϑ Phar: γ Kan: ϑ Ghhan: ϑ Cqar:
- ϑ Scin: ϑ Cin: ϑ Zzan: ϑ Zil: ϑ Tzil: ϑ Cciar: ϑ Chhan:
- γ Hhar: ϑ Gian: λ Hhae: ϑ Hhoe.

Secundò in mutas, & plenas diuido consonantes.

Plenæ sunt tres,

- ϕ Rae: λ Hae: ϑ Hhoe.

Ple-

6 DIVISIONES LITERARVM.

Plenas dico, quia nonnunquam, nullius indigent vocalis, vt sonent;

᠙ Rae enim valet R & A, vt ᠑᠙ Ara, *minimè*.

᠘ Hhae valet Hh & A, vt ᠘᠑ Hhae, *arbor, trabs, aut tignum*.

᠙ Hhoe valet Hh & O, vt ᠙᠐᠓᠑ Hhoime, *heu*.

Ideoque appellantur hae literæ Rae, Hhae, Hhoe; non Ras, Hhar, Hhor. Dixi nonnunquam, quia plerumque ᠙ Rae valet R, vt ᠙᠑᠑ Rù, *aqueductus, aquagium*: ᠘ Hhae & ᠙ Hhoe valent Hh, vt ᠘᠑᠓ Hhbò, *vitulus*, ᠘᠑᠓᠑᠓᠑ Hharmali, *machera, gladius, quo Turca utuntur, & Iberes*. &c.

Mutæ literæ, quæ scilicet sublati vocalibus nullum habent sonum sunt vndetriginta.

᠔ Ban: ᠑ Ghan: ᠙ Don: ᠑ Vin: ᠙ Szen: ᠘ He: ᠓ Than:
 ᠑ Chan: ᠓ Las: ᠓ Man: ᠖ Nar: ᠓ In: ᠘ Par: ᠙ Sgian: ᠖ San:
 ᠙ Tar: ᠑ Phar: ᠑ Kan: ᠙ Ghhan: ᠑ Cquar: ᠓ Scin: ᠖ Cin:
 ᠙ Zzan: ᠓ Zil: ᠙ Tzil: ᠙ Cciar: ᠖ Chhan: ᠑ Hhar: ᠙ Gian.

Tertiò in duplas, & simplices diuido mutas.

Simplices, quarum videlicet quæque, vni tantum respondet literæ Latinorum, sunt viginti.

᠔ Ban: ᠑ Ghan: ᠙ Don: ᠘ He: ᠓ Than: ᠑ Chan: ᠓ Las:
 ᠓ Man: ᠖ Nar: ᠓ In: ᠘ Par: ᠖ San: ᠙ Tar: ᠑ Phar: ᠑ Kan:
 ᠖ Cin: ᠓ Zil: ᠙ Tzil: ᠙ Gian.

᠔ Ban valet B, vt ᠔᠓-᠖᠓ Bofi, *pellax*, ᠔᠓᠓᠓ Bici, *puer*, ᠔᠔᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑ Bachauli, *satelles*.

᠑ Ghan valet G: quod enim G Latinorum cum A, O, aut V simul sonat, id ea litera præstat, etiam si vocalibus reliquis antecedit, vt ᠑᠑᠑᠑᠑ Ghuli, *cor*, ᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑᠑ Ghmarzuili, *infans*, ᠑᠑᠑᠑᠑᠑ Ghogho, *puellula*.

᠙ Don valet D, vt ᠙᠑᠑᠑ Deda, *mater*, ᠙᠑᠑᠑ Didi, *magnus*.

᠑ Vin est V consonans, perinde ac ᠑ Vita Græcorum, vt ᠑᠑᠑᠑᠑ Vascli, *malum*, ᠑᠑᠑᠑ Vagi, *iuuenis*.

᠘ He valet H, vt ᠘᠑᠑᠑ Heri, *plebs*; verum de his, sint ne literæ, an aspirationis notæ, dubium controuersumque est; quippe earum potestas nulla, nisi quod sonum augent illius, seu vocalis; seu consonantis cui adhærent.

Θ Than valet T, vt ԹԹԹԹԹ Thathari, *Turca*; Fallitur verò qui arbitratur hoc elementum esse idem ac duplex t, Latinorum non enim maiorem vim exposcit ab ore, sed sonitum clariorem; ideò per t, & h, in tabula redditur.

Ϸ Chan, idem sonat ac C latinum, A, O, aut V vocalibus antecedens, vt շճԿո Cazzi, *vir*, շճու Chali, *muliercula*.

Լ Las, valet L, vt Լու-լոս Loeqa, *mentum*, Լուր-նեմնե Լուր-մանի, *clauus*.

Մ Man, valet M, vt մաննե Marani, *cella vinaria*, մառ չոչյն *dextera*, մառ շյն *laeva*.

Ն Nar, valet N, vt ննննն Nagharà, *tympanum*.

Ի Altera In, est I consonans, vt Իեսու Iesu, *Iesus, Christus Dominus*.

Ք Par, valet P, vt Քոյնո Puri, *panis*, Քննե Passi, *pretium*.

Տ San, valet S, տՏՏՏՏ Sarzereli, *theca calamaria*, Լոչյնե, *pinguis*.

Թ Tar, valet T, vt Թոլոմեո Tulasci, *cornix*.

Փ Phar, non est duplex P, sed P simul cum aspiratione h, quæ ut plurimum auget sonum literæ præcedentis, vt in his dictionibus փոյնո Phuri, *iuuenca*: փեփո Phechhi, *pes*, & similibus. Quandoque etiam aspiratio H simul cum P conuertitur in F, sicut à Latinis vsurpatur in dictionibus Græcis, Phanum, Pharetra, Pharmacum, atque ita efferuntur փաննեփո Phranchi, *habitor Europe*, փոփոփո Thiphlis, *Artaxata, urbs maioris Armeniæ ad Arexens amnem sita*.

Կ Kan, valet K, vt Կաննո Kaciali, *porrigo*.

Կ Cin, est idem cum C quàm I, aut E subsequatur, vt Կյլմն *Cekma, ocrea*.

Ճ Zil, valet Z, suavius elata, vt Ճննո Zagli, *canis*.

Յ Tzil est altera Z, licet quia leniorem emittit sonum, eius potestatem expresserim etiam per T, quæ Z nonnihil emollit: assentior tamen ijs, qui harum literarum sonos, Italicè reddunt per Z, itaut decima octaua simplex litera enuncianda sit non aliter, quàm in his verbis, *zelo, Zefiro*, &c. hæc autem decimanona exprimenda, vt in vocibus, *zio, Ziella*; & ita efferendæ sunt Յննո Tzarbi, *cilium*, Յոյոյո Tzuiui, *crus*, Յնոյո Tznili, *vimen*, Յոյոյո Tzugli, *barba*, Յոյոյո Tzito, *avis*, Յոյոյո Tzcqali, *aqua*.

ღ Gian sonat G, quæ E, aut I adhæreat, vt ჯგჳო Geli, *marfupium*, ჯგ-ინი Giori, *mulus*.

Duplæ literæ ex mutis, quæ pluribus simplicibus respondent, sunt nouem.

ღ Szen: ლ Sgian: ლ Ghhan: ე Cquar: მ Scin: ც Zzan:
ჭ Cciar: ხ Chhan: ჯ Hhar.

ღ Szen valet ხ & მ, vt ზევე Szeghe, *perendie*.

ლ Sgian, valet ხ & ჯ, vt ლჳო Sgiuli, *fides*.

ლ Ghhan, valet ჯ & ჯ, vt ლჳინო- Ghhuino, *merum*.

ე Cquar, valet ჯ & ჯ, estque idem cum ც Arabico, vt ეჳინი Cquari, *cognomen*, ერჳე Cqur, *surdus*, ეჳო Cqeli, *manus*, ეჳინი Cquri, *auris*.

მ Scin, valet ხ & ხ, vt მინი Sciaui, *niger*, მჳინი Sciubli, *frons*, მინი Scuili, *filius*.

ც Zzan est duplex მ, sed initio dictionis apposita, eundem sonum refert, quem Z apud Italos, in his vocibus, *Zappa*, *Zampa*, & similibus: vt ცო-ლი Zzoli, *coniux*, ცხჳინი Zzchhuiri, *nasus*; ცჳინი *veruex*, ცხენი Zzchheni, *equus*, ცო-ცხი, *scope*.

ჭ Cciar est duplex ხ, vt ჭინი Cciarcian, *annus iam elapsus*.

ხ Chhan, valet ჯ & ჯ, vt ხეო Chheli, *etiam manus*, & ხელჳეხი Chhelpechhi, *opificium*.

ჯ Hhar est veluti duplex ჯ idem cum ჯ Arabico; vt ჯინი Hhari, *vitulus*, ჯმეო Hhameli, *exiccatus*, *aridus*, *insolatus*, ჯმ-ინი Hhorzzi, *caro*.

Quartò iuxta Arabicarum sectiones, diuidimus consonantes in gutturales, vuales, palatinas, sibilantes, balbutientes, flexas, labiales, & molles.

PRIMO Gutturales, ita dictæ, quòd in eis formandis, plus cæteris instrumentis, guttur laboret, sunt sex.

ღ He: ლ Ghhan: ხ Chhan: ჯ Hhar: ჯ Hhae: ჯ Hhoe.

SECUNDO Vuales, quæ scilicet formantur in vua, idest ea pellicula, quæ cum in fine palati dependeat circa fauces, in hiante homine conspicitur, sunt tres.

ჰ Chan: ჳ Kin: ე Cqar.

TER.

DIVISIONES LITERARVM.

TERTIO Palatinæ sunt septem.

ჰ Ghan: შ Scin: ზ Cin: ჳ Zzan: ყ Sgian: ჳ Cciar: ჳ Gian.

QUARTO Sibilantes, quæ dum pronuntiantur, audiuntur quodammodo sibilare, sunt quatuor.

ზ Szen: ს San: ძ Zil: წ Tzil.

QUINTO Balbutientes, quæ sic appellantur, cum qui balbutiunt, in harum literarum sono, verba confundunt, sunt tres.

ღ Don: თ Than: ტ Tar.

SEXTO Flexæ, in quibus exprimendis lingua tangens truncos dentium flectitur, sunt tres.

ლ Las: ნ Nar: რ Rae.

SEPTIMO Labiales sunt quatuor.

ბ Ban: მ Man: პ Par: ფ Phar.

OCTAVO Molles sunt duæ.

ვ Vin: ი In.

Deinde diphtongus, quæ est conglutinatio duarum vocalium, in eadem syllaba vim suam retinentium, ferè apud Iberos est quintuplex.

აჟ Au: ოე Oe: ან Va: აჟ Ve: აი Vi.

აჟ Au, vt ბო-კანულო Bochauli, *satelles*.

ოე Oe, vt კო-ელნ Choela, *omnes*.

ან Va, vt მესუნანი Mesuani, *ignifer, vel qui subijcit prunas, aut carbones incendit*.

აჟ Ve, vt კართუელი Charthueli, *Iberus*.

აი Vi, vt ძუირობა Zuiroba, *caritas, penuria*.

Sed hæ literarum partitiones, commodiùs in hac tabula inspicientur.

DIVISIONES LITERARVM.

Ex literis communioribus Iberorum sunt

VOCALES.

ა. ე. ი. ო. უ.

CONSONANTES.

ბ. გ. დ. ვ. ზ. ჰ. თ. კ. ლ. მ. ნ. ი. ჰ. უ. რ.
ს. ც. ფ. ქ. ღ. ყ. შ. ჩ. ც. ძ. წ.
ჭ. ს. ჯ. ჯ. ჰ. ჳ.

PLENÆ.

რ. ჰ. ჳ.

MVTÆ.

ბ. გ. დ. ვ. ზ. ჰ. თ. კ. ლ. მ. ნ. ი. ჰ. უ. ს. ც.
ფ. ქ. ღ. ყ. შ. ჩ. ც. ძ. წ. ჳ. ჯ. ჳ.

SIMPLICES.

ბ. გ. დ. ვ. ჰ. თ. კ. ლ. მ. ნ. ი. ჰ. ს.

ც. ფ. ქ. ჩ. ძ. წ. ჳ. ჯ.

DVPLÆ.

ზ. ფ. ღ. ყ. შ. ც. ჳ. ს. ჯ.

GVTTVRALES.

ჰ. ღ. ს. ჯ. ჰ. ჳ.

VVALES.

კ. ქ. ყ.

PALATINÆ.

ბ. შ. ჩ. ც. ყ. ჳ. ჯ.

SIBILANTES.

ზ. ს. ძ. წ.

BALBVTIENTES.

დ. თ. ც.

FLEXÆ.

ლ. ნ. რ.

LABIALES.

ბ. მ. ჰ. ფ.

MOLLES.

კ. ი.

& ex vocalibus fiunt diphtongi.

აე. ივ. აი. აუ. აო.

RATIO ADDISCENDI SERIEM LITERARVM. 11

Hoc itaque totum fuit, quod opera nostra Lectori præstare potuit, ut tyrunculus, atque Ibericæ linguæ rudis, iam inde à principio optimæ pronuntiationi assuesceret; quod ut facilius assequatur, ad rem satis conferre mihi videtur, ut nomina quædam Iberica, versusque affectatæ difficultatis, ex pluribus asperrimè coëuntibus, inter se syllabis catenatos, & velut confragosos, quam citissimè voluat; quibuscum tamdiù, ait Fabius, novus palestrita luctabitur, donec deuiçta, & prostrata sceddissima barbaries, ab ore extrudatur, ac relegetur. Idcirco quasdam ego dictiones è Codicibus Iberorum excerpti; in quibus literarum omnium, & elementa ediscet, & seriem, qua vel iacent in tabula; atqui ut minus laboriosè memoriæ mandentur, eas in metra redegi, & hæc pluries describere, ac memoriter pronuntiare non erubescat.

Distichon ad literas ediscendas.

ՏՃՏԵՆ . ԸՅՅԵՅԷՔ . տոյտոմ . նոմ-է . Եր-հո-նո . Երտտ .
 Երտտ . Նո-հոյո . Եր . Զն . ԵՆՋՆՆՆ . Զո-յ .

Abagha, Deueszeh, Thichlim, Niop, Sgioroso, Tuphu;
 Kughhucq, Sciocizzo, Zetzi, Cciachh, Hhagiahha, Hhoe.

Sacris verò minusculis literis ita versus compones.

Երտտ . Տղղղղղղղ . առհարմ . հաստ . Կառհաստ . Զպպպպ .
 Էպպպպ . Կառհոյա . Էրտտ . Եր . Կրրրրրր . Զղ .

Maiusculis autem sic:

ԸԿԸԿԸ . ՃԿԿԿԿԿ . ԵԿԿԿԿԿ . ԵՆՆՆՆ .
 ԿՕԿՕԿՕ . ԸՕՓՕ .
 ԺՕՈՕԿ . ԾՕԻՆՕՕ . ԺԿԿ . ԾԸԸ .
 ԿԸԿԸԸ . ԶԿ .

Sed hæctenus tradita, sint satis ad rationem legendi, & pronuntiandi vulgares literas, mox earum formas, huc ad examina reuocemus.

CAPVT TERTIVM.

Figurarum structura, positus, & discrimen.

Mitto Chan, Man, Nar, San, Kan, Ghhan, Zzan, Zil, Tzil, Chhan, Hhar, Hhoe, quippe quæ, etsi novas induant formas, facile internoscuntur.

δ An, in solutis syllabis non rarò inuertitur sic ο

δ Ban, quæ quandoque non rotundo, sed recto, aut pauxillum inflexo gaudet capite, sic . . , perperam à nonnullis pingitur in hunc modum . . ; ita enim nequit cum subsequen- tibus necti, vt suo loco dicemus.

γ Ghan, formas has non rarò nanciscitur . . , quas nempe non improbamus, modò à δ Ban, & θ Man, suo pacto discriminentur; cauendum etiam ne in alteram partem inflectatur, sic . . , vt de superiori monuimus.

Ϟ Don, sic vt plurimum exaratur . .

γ En, sibi etiam has figuras asciscit . .

A γ Vin sæpè hunc orbiculum . . amputamus, & parum limo capite scribimus γ; proin ne in γ Chan transeat, à quibusdam rectiùs hac forma donatur. .

δ Szen cum sit variformis, monendi sunt tyrones, quòd vt discrepet à b Chhan, cui est affinis, superior lineæ extremitas ita ducenda est, vt vel orbem efficiat, vel aliter ipsius literæ tergo adhæreat, sicut in subiectis figuris ostenditur . .

‡ He de Alphabeto tollere ausi sunt quidam Iberorum: oppositum tamen ego didici à Codicibus & plerisque, quos de hac re persæpè consului; licet enim ipsius murus à ‡ Hhae non rarò præstetur, nihilominùs quoad numeri potestatem plurimùm interest inter vtramque.

ο Than hoc pacto sæpiùs vsurpatur . .

Vtraque ο In, vocalis & consonans ad instar n Latinorum effingitur.

Ϟ Las explicat dentes suos . .

ο On has quoque figuras excipit . .

‡ Par & ‡ Hhae ita explicatis dentibus aliquando longif- cunt . . ; ‡ He verò cum sit media inter vtramque, nisi den- ticulata pingatur, non secerneretur ab illis, in quibus hæc item

ratio

ratio habenda est, vt priore posterior altiusculè producat sic . . .

☉ Sgian plures exceptat figurationum varietates, per hanc verò notam dignoscitur .

☽ Ræe & ☽ Scin similiter ac ☽ Las, dentes siue pedes expandunt .

☽ Tar scribitur in hunc modum .

☽ Vn explicat caput suum .

☽ Phar flexuram dorsi æquari assolet .

☽ Cciar, adeò pluriformis excipitur, vt etiam biceps, ac bicorporis vsurpetur; & has ego discrepantias figurarum, cogitatè reticeo, ne mendis aliorum videar suffragari, illis tamen hoc stigma ✽ frequenter affigitur.

☽ Gian capite tesseram plerumque similat, sed has tantùm formas ritè nanciscitur . . . ; his verò alijsque figuris literarum superiora carmina modulabor .

Handwritten examples of decorative letter flourishes in a cursive script, showing various forms of letters and symbols.

Quia tamen ad rectam rationem scribendi, valdè interest, vt methodum etiam tradamus, non vtcumque exarandi literas, sed figurarum lineas ducendi, iuxta leges, ac monitus Iberorum, quò literæ inter se faciliùs annectantur, non incassum elaborasse arbitramur, si eam quoque in tabula præstiterimus; vbi priores de initijs, ac postremi numeri de figuræ terminis admonent. Modum verò nauiter, atque accuratè, in scribendo quasumque locandi literas, magnificiunt Iberiæ præceptores, inscitia criminantes eos, qui ita exarant versiculos vt in his literæ positus, situsque novos adipiscantur: proin vt ab hoc errato tyrunculi sibi caueant, tabellam subijcimus, ex qua vtrumque clariùs elucescet.

MO.

ET hìc habes, Lector, germanas literarum figuras; quas ideo excudendas curauimus, cum non benè ad instar autographi, typos cælarint. Monendus hìc mihi eras, vt Typographo parceres, qui cum varias literarum imagines in promptu exculptas non reperisset, breuitatis causa, me inconsulto, visus est sibi omnia punctis exsoluere. Sæpè etiam cum ¶ Sgian sacro, vulgarem hanc literulam ¶ commutauit: nec rarò ¶ Hhae vsus est, pro litera ¶ He, quæ etiam ritè depingitur in hunc modum ¶; sed vt ad rem redeamus: omnes hæ literarum figuræ, præ-

DISCRIMEN LITERARVM.

15

præter ꝑ Kan & ꝑ Cciar, quarum illa circiter medium incidenta est, altera succingenda, vnico linearum ductu perficiuntur, at postremò reliquum est, vt earum dissimilitudines indicemus; & hoc promimus in hac tabula.

Ex literis communioribus Iberorum
quæ capite discrepant.

Primò ð Ban, & ꝑ Ghan. Secundo ꝑ Phar, ꝑ Vin, & ꝑ Chan.
Tertio ꝑ Scin, ð Man, & ð Zil. Quarto ꝑ En, ꝑ Sgian, ꝑ Cqar,
& ꝑ Vn.

Quæ facie differunt.

ꝑ Tar, & ꝑ Zzan.

Quæ dente dispares.

Primò ꝑ Las, & ꝑ Ghhan. Secundo ð Par, ð He, & ð Hhae.

Quæ ventre dissimiles.

ꝑ San, & ꝑ Chhān.

Quæ per caudas discriminantur.

Primò ꝑ Las, ꝑ Rae, & ꝑ On. Secundo ꝑ Don, & ꝑ Than.
Tertio ꝑ Nar, ꝑ Szen, & ꝑ Chhan.

Quæ ex situ dispicies.

Primò ꝑ An, & ꝑ In. Secundo ꝑ Cin, & ꝑ Cqar.

Quæ prorsus dissident.

ꝑ Tzil, ꝑ Hhar, ꝑ Gian, ꝑ Hhoe.

Et hic parce etiam Lector, si similari non vides nonnullas, quas inter se literas comparauimus, desunt nobis pleræque formæ literarum, vt paulò ante monuimus.

CA-

CAPVT QVARTVM.

Literarum Arithmetica potestas, & appellatio.

OMnes ferè Nationes, vt apud Authores inuenio, literas olim ad numeros exprimendos adhibuere: non tantùm Græci, & Hebræi, de quibus vide Gyraldum Dialog. 1. Poët. Petrum Gregorium lib. XV. Artis mirab. cap. 1. & Matth. Hostium de numeris; sed reliquæ omnes, atque etiam Latini, vt Hermannus Hugo declarat lib. De prima scribendi orig. cap. XXVIII. barbaricæ enim Arithmeticonum notæ, quibus hodie vtimur, ante trecentos annos tantùm, ad nos venire ab Arabibus, inquit Scaliger in explicat. Numi Constantini. Ita etiam apud Iberos, literæ pro numeris adhibentur, nomine, & potestate qua donantur in tabula.

Numerorum

Figura.		Appellatio.	Valor.
Ճ	յճտո	Erthi	I
Ժ	ո-ճո	Ori	II
Թ	ՆՃո	Sami	III
Ձ	ո-տեո	Othchhi	IV
Շ	խտո	Chhuthi	V
Ն	յյտո	Ekufi	VI
Ն	ժջո	Scuidi	VII
Ն	ոչո	Ruà	VIII
Ն	յնո	Zzchhrà	IX
Ն	տո	Athi	X
Ն	ո-յո	Ozzi	XX
Ն	ո-յճո	Ozzdaathi	XXX
		idest, viginti & decem.	
Ն	ո-ոմ-յո	Ormozzi	XL
sonat: duo viginti, idest, bis viginti, nempè quadraginta.			
Ն	ո-ոմ-յճո	Ormozzdaathi	L
		duo viginti & decem.	Fi.

NVMERORVM NOTÆ.

Figurá .	Appellatio .	Valor .
o	სამოცი Samozzi tres vel ter viginti.	LX
m	სამოცდათი Samozzdaathi ter viginti & decem.	LXX
ჲ	მთხმოცი Othchhmozzi quater viginti.	LXXX
ჟ	მთხმოცდათი Othchhmozzdaathi quater viginti & decem.	XC
რ	ასი Afi Centum.	C
ს	ორასი Orafi fonat: duo seù bis centum.	CC
ც	სამასი Samasi ter centum. & sic coeteri se habent.	CCC
კ	მთხასი Othchhasi CCCC	CCCC
ხ	ხუთასი Chhuthasi D	D
ე	ექუსი Ekuasi DC	DC
ვ	შვიდისასი Scuidasi DCC	DCC
გ	რუასი Rua asi DCCC	DCCC
დ	ჯხრასი Zchhra asi DCCCC	DCCCC
ზ	ათასი Athi asi M	M
fonat: decem (hoc est, decies) centum, idest, mille .		
ყ	ორათასი Ori athiasi MM	MM
quasi dicerent : duo decem centum, hoc est : duo millia.		
ძ	სამიასი Sami athasi MMM	MMM
ter decies centum : nempè tría millia .		
წ	მთხათასი Othchhi athasi MMMM	MMMM
	C	Fi

NVMERORVM NOTÆ.

Figura.	Appellatio.	Valor.
	quater decies centum, idest, quatuor millia.	
Ⲅ	խոտոնտոնսո Chhuthi athiasì	V̄
	quinquies decies centum, idest, quinque millia.	
Ե	ըխտոնտոնսո Ekufi athiasì	VĪ
	sexies dena centena, idest, sex millia.	
Յ	Տջոտոնտոնսո Scuidi athiasì	VIĪ
	septies dena centena, idest, septem millia.	
Շ	Ռոնտոնսո Rua athasi	VIIĪ
	octies dena centena, idest, octo millia.	
Չ	Շեռնտոնսո Zcchhra athasi	IX̄
	nouies dena centena, idest, nouem millia.	
Ջ	Տոնտոնսո Athi athasi	X̄
	decies dena centena, hoc est, decem millia.	

Ita igitur literæ, pro numeris adhibentur; tamen, vt verum fatear, non semel Arabum notas animaduerti, vel exsculptas lapidibus, vel parietibus pictas, vt credible est, à Turcis, aut Persis, qui frequenter eas Regiones depopulantur. Et has Tyrones docendi causa, hic subijcere non grauabor.

Notæ Arabicæ numerorum, quibus pluries vsi sunt in Iberia.

Figura.	Valor.	Figura.	Valor.
ⲁ	1	Ⲃ	6
Ⲃ	2	ⲃ	7
ⲃ	3	Ⲅ	8
Ⲅ	4	ⲅ	9
ⲅ	5	Ⲇ	10

Has deinde more nostro componunt ad varias numerorum compositorum species exprimendas; e. g.

Fi.

ALIA SIGNA IBERICA.

Figura.	Valor.	Figura.	Valor.
⋄	20	⋄	700
⋄	30	⋄	800
⋄	40	⋄	900
⋄	50	⋄	1000
⋄	60	⋄	2000
⋄	70	⋄	3000
⋄	80	⋄	4000
⋄	90	⋄	5000
⋄	100	⋄	6000
⋄	200	⋄	7000
⋄	300	⋄	8000
⋄	400	⋄	9000
⋄	500	⋄	10000
⋄	600		

HÆc Arabum signa retulimus, ut cum apud Iberos inueneris excusa, vel depicta percipias. Hi enim, ut dixi, solis literis vtuntur, præter quas nullas habent notas; nam etiam carent accentu, spiritu, apostropho, parenthesi, interrogationis, mœroris & admirationis signo, auerso semicirculo, seu comina, quæ incidant cola, & periodos; punctisq; gaudent dumtaxat, quibus ad eò sententias interpungunt, ut vel binas dictiones neque audeant scribere, quin conduplicatis his, aut tergeminis, alteram ab altera dirimant. e. g.

აბაღა. დეკეზე. თიკლიმი. ნიო-ღ. სუო-რო-სო. სუთლთუ.
ქუთლთუ. შო-ჩიკო. ბეწი. ჭახ. ვაჯან. ჭე.

Cuius rei rationem non in Codicibus tantum, sed in Codicillis, & quorumlibet chirographis sæpè habitam vidimus. Cum verò scriptionem adoriuntur, priusquam exarent versiculos, ꝑ Kan quandam effingunt, reliquis literis grandiozem; & de ea lege neque eximunt Alphabetum, in quo primas, nota illa occupat, in hunc modum.

ქ. ა. ბ. გ. დ. ე. ვ. ზ. ლ. მ. ნ. ი. კ. ლ. მ. ნ. ი. კ. ლ. მ. ნ. ი. კ.
ს. თ. ძ. ჯ. რ. ყ. შ. ხ. ც. ძ. წ. ჭ. ხ. ვ. ჯ. ლ. ჭ.

Ethæc fatis de solutis literis: mox ad nexus & syllabas transeamus.

Hic Typographus ob typorum penuriam, plerosque nexus præterijt. Scias Lector, vni literæ, non binas modò, sed ternas etiam, & quaternas superilligatas imponi; quarum imagines ob oculos ponere non valemus; eas te Iberici ijque vetusti Codices edocebunt. At deinceps, vt Typographi laboribus consulamus, solutis literis contenti, plerumque à nexu cauebimus: quod adhuc tua, parui interest Lector.

Cùm verò híc de syllabis sermonem instituerimus; paucis locus iste postulat, vt exponamus, quo ritu syllabas componere, ac pronuntiare, Iberi pueros doceant. Et quidem irrident morem Latinorum, literam literæ copulandi submissa voce, ac deinde elata formandi syllabam; & syllabam syllabæ adiungendi, priusquam dictiones integræ proferantur: cùm neque Armenios, Persas imitentur, aut Arabes. Non enim particulatim, syllabatimque; sed syncerè, atque integrè voces exprimi præcipiunt; literasque prius, non in syllabas coeuntes, sed suo singulas sonu reddi; ita tamen vt consonæ, in quas desinunt, adimantur: & Ḷ An, pronuntiant A, Ḷ Ban Ba, Ḷ Don Do, Ḷ Szen Sze &c. licet alij malint, exceptis vocalibus, in A desinere omnes, vt Ḷ Don Da, Ḷ Scin Scia, Ḷ Zil Za, &c. ratio tamen vtraque in vsu est; quam vt in tabula experiamur, pro paradiigmate, eam precationem subiicio, quam ad diuinum Numen implorandum, Tyrones primitè edocent. In ea verò, vbi hæc litera Ḷ ponitur, discipulorum nomina describuntur.

თჳანლო • გმერთ • განუმარჯუე • შნან • შენს • Ḷ • რთან •
 ისწავლო • ს • დან • განდიღებღეს • მიეც • ვულონ • სმან • ყო-ელთან •
 ლანთან • ცხო-ვრებისთან • ვულონცან • ამინ • დან • ამინ •

Huius igitur implorationis dictiones, hoc modo lectitant Iberorum adolescentuli.

თჳანლო • V: pha: A: la: O. Vphalo.
 გმერთ • Gha: ma: E: Ra: Tha: O: Ghmertho.
 განუმარჯუე • Gha: A: V: Ma: Ra: Gia: V: E. Ghaumar-
 giue.
 შნან • Ma: O: Na: A: Sa: A, Monafa.
 შენს • Scia: E: Na: Sa: A. Scensa, &c.

Placet etiam nonnullos consonantes, in quas voces incidunt,
 expri-

exprimere quodammodo, sine consortione vocalium: sed hoc parui interest nostra, docentium, iuxta consuetudinem Latinorum, cæteris longè faciliorem.

CAPVT SEXTVM.

Aliarum Gentium characteres, quibus adhuc descriptos libros reperimus Iberorum.

CVM Iberiæ Regionem, hostium incursionibus deuastatam, iam diù non modò Græci, & Persæ, sed Armenij flamines, & Antistites incoluerint: inde ortum est etiam, vt in ea, passim plura Opuscula inueniantur, vernacula quidem, atque Iberica lingua: sed literis vel Armenijs, vel Arabicis exarata, quæ magni refert nostra intelligere; vt eorum ritus, atque errores deprehendamus. Ideò visum est sub finem huius Ibericæ Orthographiæ, harum Gentium elementa paucis adijcere; vt nostrates eò ad propagandam fidem legati, commodiùs, pleniùsque de omnibus, vno hoc Opere erudiantur. Primò igitur Armenia elementa, in subiecta syllabo tradimus: vbi correspondentiam intueberis, literarum Ibericarum; pro quibus passim in tota ea Regione substituuntur.

ALPHABETVM ARMENIO-IBERICVM.

Ordo.	Figura.	Literarum Appellatio.	Valor.	Numerus.
1	ա	Aip	ճոճ	I
2	բ	Pien	ճոյբ	II
3	գ	Chim	ճոճ	III
4	դ	Tha	ոճ	IV
5	ե	Iec	ոյհ	V
sed hac litera in Ibericis dictionibus non vtuntur.				
6	զ	Szà	Յճ	VI
7	է	E	յ	VII
8	ը	Iet	ոյց	VIII

hæc in folis vocibus Armenijs adhibetur.

Or-

ALPHABETVM ARMENIO-IBERICVM.

Ordo.	Figura.			Appellatio.	Valor.	Numerus.
9	Թ	Թ	Թն	Tua	Թյն Թ	IX
10	Ժ	Ժ	Ժե	Sge	Ժյ Ժ	X
11	Ի	Ի	Ինի	Ini	Ինի Ի	XX
12	Լ	Լ	Լիւն	Liun	Լիւն Լ	XXX
13	Խ	Խ	Խե	Chhe	Խյ Խ	XL
14	Ճ	Ճ	Ճն	Za	Ճն Ժ	L
15	Կ	Կ	Կն	Ghien	Կյն Կ & Գ	LX
16	Հ	Հ	Հն	Hhua	Հյն Կ & Զ & Շ	LXX
17	Չ	Չ	Չն	Zza	Չն Ծ	LXXX
18	Ղ	Ղ	Ղամ	Cqath	Ղնտ Կ	XC
19	Ճ	Ճ	Ճե	Ge	Ճյ Զ	C
20	Մ	Մ	Մն	Mien	Մյն Զ	CC
21	Տ	Տ	Տե	Hi	Տն Զ	CCC
22	Ն	Ն	Նն	Nu	Նյն Զ	CCCC
23	Շ	Շ	Շն	Scia	Շն Զ	D
24	Ռ	Ռ	Ռն	hanc tantum pro nota numeri adhibitam, apud Iberos animaduertimus.		DC

25	Չ	Չ	Չն	Cia	՛ն Ի	DCC
26	Պ	Պ	Պե	Be	՛յ Ծ	DCCC
27	Ջ	Ջ	Ջե	Cce	՛յ Զ	DCCCC
28	Ռ	Ռ	Ռն	Rra	՛ն Թ	M
29	Ս	Ս	Սե	Se	՛յ Լ	MM
30	Վ	Վ	Վն	Vieu	՛յն Զ	MMM
31	Ա	Ա	Անիւն	Diun	՛ն Թ	M.MMM
32	Ր	Ր	Րե	Re	՛յ Թ	V
33	Յ	Յ	Յն	Zua	՛յն Ծ	VI
34	Ի	Ի	Ինիւն	Hiun	՛ն Զ	VII
35	Փ	Փ	Փն	Piur	՛ն Թ Եւ etiam Զ VIII	VIII
36	Է	Է	Էե	Ke	՛յ Զ	IX
37	Ֆ	Ֆ	Ֆե	Fe	՛յ Զ	X

idem ac F latinum.

Ex his ergo pro Ibericis vocalibus adhibentur.

Մ: Է: Է:
Ն. Յ. Ո.

D Vt

26 ALPHABETVM ARABICO-IBERICVM.

.Vt visum est in tabula: sed binis his literulis alias reddunt.

III. I. III. I.

m. ٧.

Armenij verò recentiores, m. ad instar Latinorum; in hunc modum adhibere. O O

Secundò Arabum literæ à dextra sinistram versus progrediuntur; & quidem omnes sunt consonæ; dumque inuicem annectuntur, varias induunt formas: nam aliter in principio dictionum, aliter in fine, aliter in medio figurantur, vt videre est in hac tabula: vbi correspondentiam, ac substitutionē Ibericarum animaduertes.

ALPHABETVM
ARABICO-IBERICVM.

Literarum

Ordo. Numerus. Potestas. Appellatio. Figuræ.

Nexæ præcedētib. | Nexæ v. trinquētib. | Nexæ sequētib. | Sola.

1 I Aspirata Aliph ʾ ʾلف ا

tio lenissima, quæ penes motiones varias superadditas, cuiusque Iberorum vocalis, æmulari sonum.

2 II prorsus sonat, vt δ: verum si alia duo puncta subscribas sic ٓ, est ʾ. vt P Latinum.

3 CCC ٣ Te ٣

4 D ٤ blæ. Tse ٤

sum, quo non vtuntur Iberi: & si pro ٧, non rectè à Persis substituat.

5 III ٥ sed si e- Gim ٥

a litera, alijs duobus punctis insigniatur sic ٦, sic ٧ Cin Ibericū.

6 VIII ٨ vel ٩. vel ١٠. Hha ٨

Or-

ALPHABETVM ARABICO-IBERICVM 27

Ordo. Numerus. Potestas. Appellatio. Figurae.

				Nexæ præcedē- tibus.	Nexæ v- trinque.	Nexæ se- quenti- bus.	Solæ.
7	DC	ბ.	Chha	ხ	ჩ	ჭ	ჯ
8	IV	დ.	Dal	დ	ღ	ღ	ღ
9	DCC	დ. blæ-	Dfal	დ	ფ	ფ	ფ
fum, quo carent Iberi.							
10	CC	რ.	Re	რ	რ	რ	რ
11	VII	ზ. fiau-	Zain	ზ	ზ	ზ	ზ
tem alia duo puncta hoc modo ; superimponas, vt à Persis sæ- pius vsurpatur, effertur ad instar literæ ḡ Sgian.							
12	LX	ს.	Sin	ს	ს	ს	ს
13	CCG	შ.	Scin	შ	შ	შ	შ
14	XC	სს.	Sfad	ს	ს	ს	ს
15	DCCC	დ. hac expri- mitur fonus literæ ḡ.	Dzad	დ	დ	დ	დ
16	IX	თ.	Tha	თ	თ	თ	თ
17	DCCCC	დ. non opus est hac litera apud Iberos.	Dha	დ	დ	დ	დ
18	LXX	დ. neque item hac alia.	Aain	ა	ა	ა	ა
19	M	მ.	Ghain	მ	მ	მ	მ
20	LXXX	ფ.	Phe	ფ	ფ	ფ	ფ
21	C	ყ.	Cqaph	ყ	ყ	ყ	ყ
22	XX	ქ. vel ჳ.	Kaph	ქ	ქ	ქ	ქ
23	XXX	ლ.	Lam	ლ	ლ	ლ	ლ
24	XL	მ.	Mim	მ	მ	მ	მ
25	L	ნ.	Nun	ნ	ნ	ნ	ნ

28 ALPHABETVM ARABICO-IBERICVM.

Ordo.	Numerus.	Potestas.	Appellatio.	Figuræ.
26	V	٥	He	ه
27	VI	٦	Vau	و
			Hæc non Lamaliph	لا

est alia litera à reliquis distincta, sed prima in sinu vigesimæ tertie.
 28 X o consonans Ie

Hæ igitur, quibus Turcæ etiam vtuntur, & Persæ, omnes sunt consonæ, vt diximus; omnes vtrinque nectuntur; exceptis ز و ا ذ ر ز ا ذ ر ز ا ذ ر quæ præcedentibus tantum adhærent, vt in ipsa tabula ostendimus. Vt autem facilius memoriæ dentur, iuxta numerum quem valent, ab Arabibus, octo his dictionibus complectuntur.

أبجد هوز حطي كلمن سعفص قرشت ثخذ طبيع

Duplæ aliæ Iberum literæ, quæ supersunt, congeminatis Arabum simplicibus exprimuntur: & sic Sin & Zein, redditur litera Szen; Cim teschdidato, hoc est reduplicato & graui, litera Cciar; Ghain, & He, litera Ghhan.

Vocales deinde, quas Arabes Alharkata vocant, id est, motiones; quia scilicet consonantibus impositæ eas moueri, & sonum edere cogunt, figuras non habent nisi duas nimirum ' & ' : nomen verò triplex: virtute tamen, quoque Iberorum vocalibus correspondent: Primæ itaque motionis figura, est quædam transversa linea, supra literam collocata sic ب, quæ recta iacitur ab Africanis, vt ب, & vocatur Alphathho, id est apertio; quia os aperitur in eius prolatione: hæc verò promiscuè vsurpatur pro An, & En, vocalibus Iberorum. Cùm autem hæc eadem vocalis figura, literis subscribitur sic ب, vocatur Alkasro, id est,

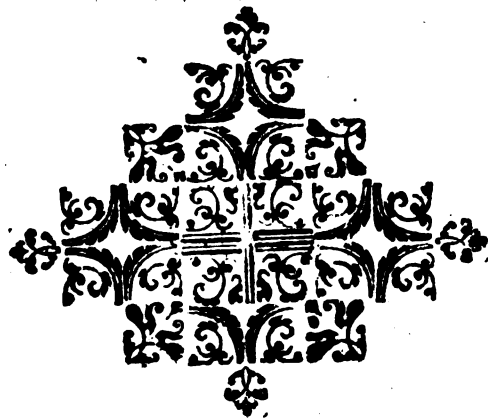
ideft, fractio (videntur enim, veluti frangi labia cùm profertur) & fungitur munere vocalium ۞ En, & ۞ In. Altera vocalis figura, quæ est ad inftar literæ و Vau, fic ' , vocatur الضمّ Aldzhammo, ideft, collectio (dum enim profertur, constringuntur labia, & veluti colliguntur) & femper super literas collocata, gerit vi- ces ۞ On, vel ۞ Vn Iberorum. Prætereà folent Arabes, has vo- calium, feù motionum figuras, geminas, in fine dictionũ conſcri- bere, fic * * vt expriment, veluti occultè literam Nun; & hanc geminationem vocant التثنية Attanuino, quam nos cum Gram- maticis nunnationem, ideft, additionem literæ ۞ Nun, ficto vo- cabulo diceremus. Demum aliæ etiam notæ orthographicæ lite- ris apponuntur, vt السكون Effokuno °, ideft quies; cuius mu- nus est indicare literam, cui ſuperponitur, omni motione deſti- tui, ac proinde quieſcere, hoc eſt, peculiarem ſyllabam non con- ſtituere, ſed ad præcedentem ſpectare, atque illius ope tantùm proferri: Secundò التثنية Ettetcedido °, ideft, fortificatio, ro- bur; cuius eſt ſonum literæ roborare, ac ſi eſſet duplex: Tertiò الهمزة Elhamzato °, ideft, punctio; quæ collocatur potiffimùm ſuper literam | Aliph, vel ad latus eius, vel ſubtus; & innuit il- lam proferendam eſſe, vel motam, ſi motionem habeat; vel quie- ſcentem quiete prima, vt Grammatici aiunt: nam | Aliph abſo- lutè picta, pro litera productionis tantùm ponitur ab Arabibus; nec niſi beneficio ſigni huius vim ſumit, qua moueatur, vel quie- ſcat. Et quemadmodum ſæpè ſuper | Aliph motam, ſignum huiusmodi, licet apponendum ſit, non apponitur, nam ex ſola motione ſubintelligitur; ita multoties ſuperſtite hoc ſigno Ham- zat, ipſamet Aliph, vel compendij cauſa prætermittitur, vel cum

و, aut ع literis commutatur. Quarto المّ Elmaddo ~, idest, extensio, quæ soli Aliph aliquando in medio, sed sæpiùs in fine dictionis apponitur; denotatque eam vel duplicari, vel longiùs ad instar vocalis longæ, pronuntiandam. Denique الوصل Eluasslo, idest coniunctio, vniõ, ~, quæ soli quoque Aliph adscribitur in principio vocum: scilicet cum vna dictio, vocali sua abiecta, cum præcedentis dictionis vltima vocali coniungitur: nihilque est aliud, quàm illius vnionis, & coniuncttonis indicium. Alia etiam sunt minùs principalia signa apud Arabes, quæ literas comitantur; & de his fusè alibi differemus, in Arabica, Turcica, ac Persica Orthographia. Hæc in Apostolicorum hominum gratiam, obiter satis sit attigisse, vt vel Armenijs, vel Arabicis characteribus descripta, Iberorum volumina perscrutentur.

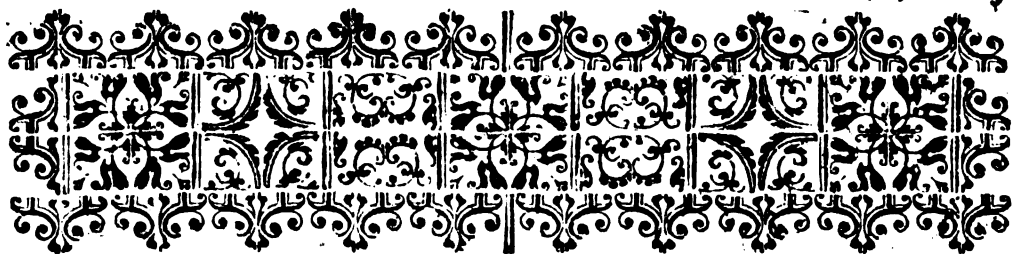
Varias verò literarum Ibericarum figuras quas Typographus in tertio Capite prætermisit, nos hìc excusas, ad calcem primæ huius Tractationis adiecimus.

1. ʘ ʘ ʘ ʘ	13. ʘ ʘ ʘ	26. ʘ ʘ ʘ
2. ʘ ʘ ʘ ʘ	14. ʘ ʘ ʘ	27. ʘ ʘ ʘ
3. ʘ ʘ ʘ ʘ	15. ʘ ʘ ʘ	28. ʘ ʘ ʘ
4. ʘ ʘ ʘ	16. ʘ ʘ ʘ	29. ʘ ʘ ʘ
5. ʘ ʘ ʘ	17. ʘ ʘ ʘ	30. ʘ ʘ ʘ
6. ʘ ʘ ʘ	18. ʘ ʘ ʘ	31. ʘ ʘ ʘ
7. ʘ ʘ ʘ	19. ʘ ʘ ʘ	32. ʘ ʘ ʘ
8. ʘ ʘ ʘ	20. ʘ ʘ ʘ	33. ʘ ʘ ʘ
9. ʘ ʘ ʘ	21. ʘ ʘ ʘ	34. ʘ ʘ ʘ
10. ʘ ʘ ʘ	22. ʘ ʘ ʘ	35. ʘ ʘ ʘ
11. ʘ ʘ ʘ	23. ʘ ʘ ʘ	36. ʘ ʘ ʘ
12. ʘ ʘ ʘ	24. ʘ ʘ ʘ	37. ʘ ʘ ʘ
	25. ʘ ʘ ʘ	

F I N I S
P R I M Æ P A R T I S,
Seù totius Ibericæ Orthographiæ.

ETY-

ETYMOLOGIA ALTERA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De partium Orationis formatione

INSTITUTIONES.

Nouem sunt, in linguæ huius dialecto, Orationis partes; nimirum: Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Aduerbium, Præpositio, Postpositio, Interiectio, & Coniunctio. De his singulatim, in octo hîc Capitibus differemus.

CAPVT PRIMVM.

De Nomine prima Orationis parte, eiusque accidentibus.

VINQVE Nomini accidunt: Genus, Numerus, Declinatio, Species, Comparatio. & de his in quinque paragraphis, qui sequuntur:

§. PRIMVS.

De Genere Nominum Iberorum.

Genus apud Iberos vnicum est, & inuariabile; nam
լամանո. Lamasi, significat: *pulcher, pulchra, pulchrum.*
չնո. Chai, *probus, proba, probum.*

E

բոցո

დიდი .	Didi;	<i>magnus, magna, magnum.</i>
& sic de singulis: exempli gratia:		
ლამასი . კაცი .	Lamasi chazzi,	<i>pulcher homo.</i>
ლამასი . კალი .	Lamasi chali,	<i>pulchra fœmina.</i>
ლამასი . ღირითკუთი .	Lamasi pirithchui,	<i>pulchrum animal.</i>
კნი . ბიჩი .	Chai bici,	<i>probus puer.</i>
კნი . გო-გო .	Chai ghogho,	<i>proba puella.</i>
კნი . მონა .	Chai mona,	<i>probum mancipium.</i>
დიდი . მთა .	Didi mtha,	<i>magnus mons.</i>
დიდი . ჯივარი .	Didi giuari,	<i>magna crux.</i>
დიდი . თუთილი .	Didi thchui,	<i>magnum, vel ingens mendacium.</i>

§. S E C V N D V S .

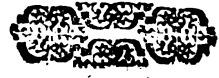
De numeris nominum .

NVmerus duplex est, singulari, pluralis: formatur autem pluralis numerus à singulari, adiecta ad calcem particula ბი . bi, vt

მამა .	Mama, <i>pater.</i>	მამბბი .	Mamabi, <i>patres.</i>
დედა .	Deda, <i>mater.</i>	დედაბი .	Dedabi, <i>matres.</i>
გო-გო .	Ghogho, <i>puella.</i>	გო-გო-ბი .	Ghoghobi, <i>puellæ.</i>
წიკა .	Tzizza, <i>nutrix.</i>	წიკაბი .	Tzizzabi, <i>nutrices.</i>
ურბხო .	Vrzchho, <i>aduena.</i>	ურბხო-ბი .	Vrzchhobi, <i>aduena.</i>

Nomina verò, quæ o i vocali finiuntur, non ბი ibi, sed in ბი ebi, in plurali numero exeunt, vt

ბიჩი .	Bici, <i>puer.</i>	ბიჩიბი .	Bicebi, <i>pueri.</i>
სო-ლი .	Soli, <i>uxor.</i>	სო-ლიბი .	Solebi; <i>uxores.</i>
შვილი .	Scuili, <i>filius.</i>	შვილიბი .	Scuilebi, <i>filij.</i>
პათონი .	Pathoni, <i>dominus.</i>	პათონი-ბი .	Pathonebi, <i>domini.</i>
სმაკი .	Smachi, <i>dæmon.</i>	სმაკიბი .	Smachebi, <i>dæmones.</i>

§. TER-

§. TERTIVS.

De Nominum declinatione.

HÆc vnica est, & simplex; eiusque casus distinguuntur literis, seù particulis quibusdam, calci nominum appositis; & ita characteristicæ Genitiui est litera *b*, *S*, vel particula *ᵛ*, *Sa*; Datiui eadem litera vel particula, dempta tamen *o*, *i*, aut alia vocali, in quam desinat nomen; Vocatiui litera *m*, *O*; Ablatiui particula *ᵛḡḡḡ* *Saghan*, quæ per *a*, *ab*, *ex*, Latinè redditur, & accusandi casus, fit ad instar nominandi: verùm recto numeri singularis, additur plerumque particula *ḡ ma*, vt ostendemus in subiectis exemplis.

P A R A D I G M A T A

Nominum.

ḡoḡo. *Bici*, *puer*.

Singularis.	Numeri	Nominatiuus: <i>ḡoḡo</i> . <i>Bici</i> , vel <i>ḡoḡoḡḡ</i> . <i>Bici</i> - <i>ma</i> , <i>puer</i> .
		Genitiuus: <i>ḡoḡoᵛ</i> . <i>Biciᶜa</i> , <i>pueri</i> .
		Datiuus: <i>ḡoḡᵛ</i> . <i>Biciᶜa</i> , <i>puero</i> .
		Accusatiuus: <i>ḡoḡo</i> . <i>Bici</i> , <i>puerum</i> .
		Vocatiuus: <i>ḡoḡm</i> . <i>Biciò</i> , <i>ò puer</i> .
		Ablatiuus: <i>ḡoḡoᵛḡḡḡ</i> . <i>Biciᶜaḡhan</i> , <i>à puero</i> .
Pluralis.	Numeri	Nominatiuus: <i>ḡoḡᶜo</i> . <i>Bicebì</i> , <i>pueri</i> .
		Genitiuus: <i>ḡoḡᶜoᵛ</i> . <i>Bicebica</i> , <i>puerorum</i> .
		Datiuus: <i>ḡoḡᶜᵛ</i> . <i>Bicebica</i> , <i>pueris</i> .
		Accusatiuus: <i>ḡoḡᶜo</i> . <i>Bicebì</i> , <i>pueros</i> .
		Vocatiuus: <i>ḡoḡᶜm</i> . <i>Bicebò</i> , <i>ò pueri</i> .
		Ablatiuus: <i>ḡoḡᶜoᵛḡḡḡ</i> . <i>Bicebicaḡhan</i> , <i>à pueris</i> .

შვილი . Sculi, *filius* .

Numeri	Singularis.	Nominatiuus: შვილი . Sculi, <i>vel</i> შვილიძა . Sculima, <i>filij</i> .
		Genitiuus: შვილის . Sculisa, <i>filij</i> .
		Datiuus: შვილს . Sculsa, <i>filio</i> .
		Accusatiuus: შვილი . Sculi, <i>filium</i> .
		Vocatiuus: შვილე . Sculo, <i>o fili</i> .
		Ablatiuus: შვილისგან . Sculifaghan, <i>à filio</i> .
	Pluralis.	Nominatiuus: შვილები . Sculebi, <i>filij</i> .
		Genitiuus: შვილების . Sculebisa, <i>filiorum</i> .
		Datiuus: შვილებს . Sculebisa, <i>filijs</i> .
		Accusatiuus: შვილები . Sculebi, <i>filios</i> .
		Vocatiuus: შვილებო . Sculebo, <i>o filij</i> .
		Ablatiuus: შვილებისგან . Sculebifaghan <i>à filijs</i> .

Nominibus verò ḍ A litera terminatis, ḍ I additur in accusandi casu, neque casui vocandi, ḍ A vocalis eripitur, vt

მამა . Mama, *pater* .

Numeri	Singularis.	Nominatiuus: მამა . Mama, <i>vel</i> მამაძა . Mamama, <i>pater</i> .
		Genitiuus: მამის . Mamasa, <i>patris</i> .
		Datiuus: მამს . Mamsa, <i>patri</i> .
		Accusatiuus: მამი . Mamai, <i>patrem</i> .
		Vocatiuus: მამო . Mamao, <i>o pater</i> .
		Ablatiuus: მამისგან . Mamafaghan, <i>vel potius</i> მამისგან . Mamifaghan, <i>à patre</i> .
	Pluralis.	Nominatiuus: მამები . Mamabi, <i>patres</i> .
		Genitiuus: მამების . Mamabisa, <i>patrum</i> .
		Datiuus: მამებს . Mamabisa, <i>patribus</i> .
		Accusatiuus: მამები . Mamabi, <i>patres</i> .
		Vocatiuus: მამებო . Mamabo, <i>o patres</i> .
		Ablatiuus: მამებისგან . Mamabifaghan, <i>à patribus</i> .

ღუბ

Եղճ. Deda, *mater*.

Numeri	Singularis.	Nominatiuus: Եղճ. Deda, <i>vel</i> Եղճմն, Dedama, <i>mater</i> .
		Genitiuus: Եղճնէ. Dedafa, <i>matris</i> .
		Datiuus: Եղճէ. Dedfa, <i>matri</i> .
		Accusatiuus: Եղճնո. Dedai, <i>matrem</i> .
		Vocatiuus: Եղճոմ. Dedao, <i>ò mater</i> .
		Ablatiuus: Եղճննցնն. Dedafaghan, <i>à matre</i> .
	Pluralis.	Nominatiuus: Եղճնո. Dedabi, <i>matres</i> .
		Genitiuus: Եղճնոնէ. Dedabifa, <i>matrum</i> .
		Datiuus: Եղճննէ. Dedabfa, <i>matribus</i> .
		Accusatiuus: Եղճնո. Dedabi, <i>matres</i> .
		Vocatiuus: Եղճոմ. Dedabo, <i>ò matres</i> .
		Ablatiuus: Եղճնոնցնն. Dedabifaghan, <i>à matribus</i> .

Sed monosyllaba, & quædam alia nomina quorum pronuntiatio difficilior est, & aspera, datiuum genitiuo habent similem, atque *m* O superadditum in vocatiuo, vt

Nominatiuus:	Եծմ.	Chhbò,	<i>vitulus</i> .
Genitiuus:	Եծմնէ.	Chhbofa,	<i>vituli</i> .
Datiuus:	Եծմնէ.	Chhbofa,	<i>vitulo</i> .
Accusatiuus:	Եծմնո.	Chhbói,	<i>vitulum</i> .
Vocatiuus:	Եծմոմ.	Chhboo,̀	<i>ò vitule</i> .
Ablatiuus:	Եծմննցնն.	Chhbofaghan,	<i>à vitulo</i> .
Nominatiuus:	Երո.	Dro,	<i>tempus</i> .
Genitiuus:	Երոնէ.	Drofa,	<i>temporis</i> .
Datiuus:	Երոնէ.	Drofa,	<i>tempori</i> .
Accusatiuus:	Երոնո.	Droi,	<i>tempus</i> .
Vocatiuus:	Երոմ.	Droo,̀	<i>ò tempus</i> .
Ablatiuus:	Երոննցնն.	Drofaghan,	<i>à tempore</i> .

No-

DECLINATIO NOMINVM.

Nominatiuus :	მთა .	mtha ,	mons .
Genitiuus :	მთას .	mthafa ,	montis .
Datiuus :	მთას .	mthafa ,	monti .
Accusatiuus :	მთანი .	mthai ,	montem .
Vocatiuus :	მთათ .	mthao ,	ò mons .
Ablatiuus :	მთასგან .	mthafaghan ,	à monte .

Pagorum , Regionum , aut his similibus nomina , quæ in recto გო თი syllaba terminantur , in dandi casu ც z litera finiuntur , vt

Nominatiuus :	ჟუჭულეთი .	Cupuleti ,	Copuletum .
Datiuus :	ჟუჭულეთ .	Cupulez ,	Copuleto .
Nominatiuus :	გრეკო-ლეთი .	Ghricholeti ,	Grecoletum .
Datiuus :	გრეკო-ლეთ .	Ghricholez ,	Grecoleto .
Nominatiuus :	აჭეთი .	Acheti ,	Achetium .
Datiuus :	აჭეთ .	Achez ,	Achetio .
Nominatiuus :	ოზურგეთი .	Ofzurgheti ,	Ofurietum .
Datiuus :	ოზურგეთ .	Ofzurghetz ,	Ofurieto .
Nominatiuus :	ლანჯიჩუტი .	Langichuti ,	Langicutiũ .
Datiuus :	ლანჯიჩუტ .	Langichuz ,	Langicutio .

& à სანჯრანჩი . Saphranchi , *Europa* , fit სანჯრანჩუტ . Saphranchez , *Europa* .

Præterea inanimati nominis ablatiuus in გო gi , ზე ci ; ზო sci , ჳ da , vel დამა . dama , plerumque definit ; & hæ particulae respondent in , & ex Latinorum , vt

ბუსტანის . Bustani , *hortus* . ბუსტანისჯი . Bustangi , *in horto* . ბუსტანისიდ . Bustanida ; *vel* ბუსტანისიდამა . Bustanidama , *ex horto* .

ს-ჯელი . Sopeli , *pagus* . ს-ჯელის . Sopelci , *in pago* . ს-ჯელიდ . Sopelida , *vel* ს-ჯელიდამა . Sopelidama , *ex pago* .

საგდარის . Saghdari , *templum* . საგდარისი . Saghdasci , *in templo* . საგდარისიდ . Saghdarida , *vel* საგდარისიდამა . Saghdaridama , *ex templo* .

DECLINATIO NOMINVM.

ო-ღნი . Odisci, *Colchis*; etiam ო-ღნი . Odisci, *in Colchide*:
 ო-ღნი-ღამ . Odiscidama, *ex Colchide*.

ბაზარი . Bazari, *emporium*. ბაზარი . Bazarci, *in emporio*.
 ბაზარი-ღამ . Bazaridama, *ex emporio*.

Sed à ხელი . Chheli, *manus*; fit ხელით . Chheltha, *in manu*.
 & à სხელი . Sachheli, *nomen*; fit სხელით . Sachhelitha, *in nomine*.
 particulæ autem illæ ს fa, gignendi, vel dandi casus, და
 demunt Iberi, si post nomen in genitiuo, vel datiuo positum,
 sequatur aliud nomen; vt si Domini machæram, Ephœbi gladium,
 Puellæ annulum diceres, Ibericè redderentur:

ღათ-ნის . ღათინს . ვაჯის . ღანს . გო-გო-ს . გეჟელი .

Pathonis dascina, Vagis dana, Ghoghos becedi.

non ღათ-ნის . ღათინს . ვაჯის . ღანს . გო-გო-ს . გეჟელი .

Pathonisa dascina, Vagisa dana, Ghoghosa becedi.

& hoc in datiuo etiam, & in vtroque numero est obseruandum .

Item aduertendum, quod particulæ მს ma, quæ additur recto,
 quandoque ბ n litera adijcitur: nempè si immediatè vox sequatur,
 quæ à vocali sumat initium, vt, *Deus scit*.

გმერთიმან . იჯის . Ghmerthiman izzis.

non გმერთიმან . იჯის . Ghmerthima izzis.

Demùm plerumque in Codicibus, pluralem numerum reperi,
 in ბ ni particulam exeuntem; eiusque genitiuum, in particulam თა
 tha; & in eandem datiuum; vocatiuum in ბო . & ablatiuum
 in particulam თაგან . thaghan; exempli gratia:

DECLINATIO NOMINVM.

ՁԳԵ. Mepe, *Rex*.

Nume- ri .	Singularis.	Nominatiuus: ՁԳԵ. mepe, <i>vel</i> ՁԳԵՊԻՆ. me- pema, <i>Rex</i> .
		Genitiuus: ՁԳԵՆՆ. mepesa, <i>Regis</i> .
		Datiuus: ՁԳԵՆՆ. mepsa, <i>Regi</i> .
		Accusatiuus: ՁԳԵՅԻ. mepei, <i>Regem</i> .
		Vocatiuus: ՁԳԵՅԻ. mepedò, <i>ò Rex</i> .
	Ablatiuus: ՁԳԵՆՆԵՆՆ. mepesaghan, <i>vel</i> ՁԳԵՆՆԵՆՆ. mepisaghan, <i>à Rege</i> .	
	Plura- lis .	Nominatiuus: ՁԳԵԾԻ. mepedi, <i>Reges</i> .
		Genitiuus: ՁԳԵԾԻՆՆ. mepesisa, <i>Regum</i> .
		Datiuus: ՁԳԵԾԻՆՆ. mepesisa, <i>vel etiam</i> ՁԳԵԾԻՆՆ. mepesisa, <i>Regibus</i> .
		Accusatiuus: ՁԳԵԾԻ. mepedi, <i>Reges</i> .
Vocatiuus: ՁԳԵԾԻՄ. mepedò, <i>ò Reges</i> .		
vel	Ablatiuus: ՁԳԵԾԻՆՆԵՆՆ. mepesisaghan, <i>à Regibus</i> .	
	Nominatiuus: ՁԳԵՊԻՆ. mepeni, <i>Reges</i> .	
	Genitiuus: ՁԳԵՅԻՄ. mepetha, <i>Regum</i> .	
	Datiuus: ՁԳԵՅԻՄ. mepetha, <i>Regibus</i> .	
	Accusatiuus: ՁԳԵՊԻՆ. mepeni, <i>Reges</i> .	
vel	Vocatiuus: ՁԳԵՊԻՄ. mepenò, <i>ò Reges</i> .	
	Ablatiuus: ՁԳԵՅԻՄԵՆՆ. mepethaghan, <i>à</i> <i>Regibus</i> .	

ՊՆՃ. Sciah, *Imperator*.

Singu- laris.	Nominatiuus: ՊՆՃ. Sciah, <i>vel</i> ՊՆՃՊԻՆ. Sciahama, <i>Imperator</i> .
	Genitiuus: ՊՆՃՆՆ. Sciahafa, <i>Imperatoris</i> .
	Datiuus: ՊՆՃՆՆ. Sciahafa, <i>Imperatori</i> .
	Accusatiuus: ՊՆՃԻ. Sciahi, <i>Imperatorem</i> .
	Vocatiuus: ՊՆՃԻՄ. Sciahò, <i>ò Imperator</i> .
	Ablatiuus: ՊՆՃԻՆՆԵՆՆ. Sciahisaghan, <i>ab</i> <i>Imperatore</i> .

Nume-

DECLINATIO NOMINVM.

Nume-
ri.

Plura-
lis.

[Nominatiuus: ՊՆՃՏԾՈ՝ Sciahabi, *Impera-
tores*,
Genitiuus: ՊՆՃՏԾՈՆԻՐ՝ Sciahabifa, *Impe-
ratorum*.
Datiuus: ՊՆՃՏԾՆԻՐ՝ Sciahabifa, *Impera-
toribus*.
vel Accusatiuus: ՊՆՃՏԾՈ՝ Sciahabi, *Impera-
tores*.
Vocatiuus: ՊՆՃՏԾՈՒ՝ Sciahabò, ò *Impe-
ratores*.
Ablatiuus: ՊՆՃՏԾՈՆԵՂՅՆԵՐ՝ Sciahabifaghan,
ab Imperatoribus.

[Nominatiuus: ՊՆՃՏԾՈ՝ Sciahani, *Impera-
tores*
Genitiuu: ՊՆՃՏԾՈՒՆԻՐ՝ Sciahatha, *Imperato-
rum*.
Datiuus: ՊՆՃՏԾՈՒՆԻՐ՝ Sciahatha, *Imperato-
ribus*.
vel Accusatiuus: ՊՆՃՏԾՈ՝ Sciahani, *Impera-
tores*.
Vocatiuus: ՊՆՃՏԾՈՒ՝ Sciahano, ò *Impe-
ratores*.
Ablatiuus: ՊՆՃՏԾՈՒՆԵՂՅՆԵՐ՝ Sciahathaghan, *ab
Imperatoribus*.

Sed hæc nominum inflexio, in scribendo potiùs, quàm in lo-
quendo vsurpatur.

§. Q V A R T V S.

De Nominum speciebus.

Species duplex est: altera primitiua, seù primæ positionis; no-
minum scilicet, quæ aliunde non formantur, vt քար. Cqua,
saxum; altera deriuatiua eorum, quæ ab alijs nominibus de-
riuantur, vt քաւան. Cquaiani, *saxeus*. hæc autem deductio
F apud

42 DERIVATIONES A NOMINIBVS SVBSTANTIVIS .
 apud Iberos multipliciter fit: alia enim nomina deriuantur à sub-
 stantiuis, ali a ab adiectiuis, alia ab aduerbijs, alia à numeris; &
 quidem

DERIVANTVR

à Substantiuis .

Primò quæ possessiua appellamus; & plerumque materiam
 adsignificant; & hæc fiunt addita primitiuis particula ობნი,
 Iani; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
ო-კრო . Ochro, <i>aurum</i> .	ო-კრიანი . Ochriani, <i>aurus</i> .
სპილენძი . Spilenzi, <i>es</i> .	სპილენძიანი . Spilenziani, <i>enus</i> .
მარილი . Marili, <i>sal</i> .	მარილიანი . Mariliani, <i>sale con-</i> <i>ditus</i> .
ბაღანი . Balani, <i>pilus</i> .	ბაღანიანი . Balaniani, <i>pilosus</i> .
წივი . Tziui, <i>frigus</i> .	წივიანი . Tziuiani, <i>frigidus</i> .
სო-ლი . Soli, <i>vel</i> ცო-ლი . Zzoli, <i>uxor</i> .	სო-ლიანი . Soliani, <i>vel</i> ცო-ლიანი . Zzoliani, <i>qui habet uxorem</i> .
შვილი . Sculi, <i>filius</i> .	შვილიანი . Sculiani, <i>qui habet filios</i> .
ჩუი . Cchui, <i>ingenium, industria</i> .	ჩუიანი . Cchuiani, <i>ingeniosus</i> .

Ita etiam fiunt ბედიანი . Bediani, *fortunatus, felix, cui fors arridet; cuncta prospera accidunt*. ბედიანი . ბედიანი . Aliani, Cialiani, *parum huius & illius rei*. ჩერჩიანი . Chherchiani, *industrius; atque his similia*.

Secundò, quæ dignitates, officia, vel opificia exprimunt; & fiunt addita primitiuis particula მე; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
ჩუამალი . Chhuamaldi, <i>navis</i> .	მეჩუამალი . Mechhuamaldi, <i>nauta</i> .

Pri-

Primitiua.	Deriuatiua.
ბუსტანნი. <i>Bustani, hortus.</i>	მებუსტანნი. <i>mebustani, hortulanus.</i>
თ-ხი. <i>Thochhi, pastinum.</i>	მეთ-ხი. <i>methocchi, pastinator.</i>
ბასიე. <i>Basgie, vectigal.</i>	მებასიე. <i>mebasgie, vectigalis, publicanus.</i>
თეფზი. <i>Thebszi, piscis.</i>	მეთეფზი. <i>methebszi, piscator.</i>
აჰლემი. <i>Achlemi, camelus.</i>	მეაჰლემი. <i>meachlemi, camelarius.</i>
სიული. <i>Sgiuli, fides.</i>	მესიული. <i>mefgiuli, fidei iussor.</i>
სიუბი. <i>Sciubi, sarissa.</i>	მესიუბი. <i>mesciubi, qui sarissam gestat.</i>
ბარგი. <i>Barghi, mantica, pera, bulga.</i>	მებარგენი. <i>mebargheni, baiulus, qui bulgas gestat.</i>
ღუინო. <i>Ghuino, vinum.</i>	მეღუინო. <i>meghuino, custos cellae vinariae.</i>
თეზე. <i>Thefze, rete, vericulum.</i>	მეთეზე. <i>methefze, reticularius, qui piscatur vericulo.</i>
ჩირი. <i>Ciuri, urceus, testa figulinum.</i>	მეჩირი. <i>meciuri, figulus.</i>
კლითე. <i>Chlithe, clavis.</i>	მეკლითე. <i>mechlithe, claustrarius.</i>
პური. <i>Puri, panis.</i>	მეპური. <i>mepuri, pistor.</i>
თოპი. <i>Thopi, archibufius, tormentum manuarium.</i>	მეთოპი. <i>methopi, hipyrobolarius,</i>

Ita etiam მესთუმბრე. *Mesthumbre, structor.* მეჯინიბე. *me-ginibè, praefectus stabuli, agitator, domitor equorum.* მეძეურენი. *mezeureni, venator.* მეძაგლეზი. *mezaglebi, qui canes, vel leporarios ducit.* მეჯიოგე. *megioghe, bubulcus.* მეჯამბეჩი. *me-ghambeci, qui bubalos custodit.* მენაე. *menaue.* მეთარგე. *me-tharghe.* მეკუამალდე. *mechuamalde, nauicularij.* მეჩარაჯე. *mecharage, per quem soluitur tributum.*

44 DERIVATIONES A NOMINIBVS SVBSTANTIVIS.

Quæ verò nomina exprimunt fabros, nobilioresque artes signant, & opificia, fiunt addito მჩუღელი. mcedeli: exempli gratia.

Primitiua .	Deriuatiua .
ოკრ- Ochro, <i>aurum</i> .	ოკრ-სმჩუღელი. Ochrosmcedeli, <i>faber aurarius</i> .
ჟრსული. Verschli, <i>argentum</i> .	ჟრსულისმჩუღელი. Verschlismcedeli, <i>faber argentarius</i> .
მარგარიტე. Margharithe, <i>marginarita</i> .	მარგარიტესმჩუღელი. Margharithemcedeli, <i>Gemmarius</i> .

Tertiò deducuntur concreta; & hæc fiunt abdita abstractis, particula ელი eli, დლი ali, vel ილი ili: nempe vt vocis sono meliùs congrueret; exempli gratia:

Primitiua .	Deriuatiua .
მადრი. Madri, <i>pietas</i> .	მადრიელი. Madrieli, <i>pius</i> .
სო-დუა. Sodua, <i>crimen</i> .	სო-დუილი. Soduili, <i>criminofus</i> .
გემო. Ghemo, <i>sapor</i> .	გემბრიელი. Ghembrieli, <i>sapidus</i> .
საკრუე. Sachru, <i>admiratio</i> .	საკრუელი. Sachrueli, <i>admirandus</i> .

Quæ verò abstracta eisdem particulis terminantur, concreta habent sibi similia, vt ჟჩაღელი. Chaciali, *porrigo*: item ჟჩაღელი. Chaciali, *qui porrigine laborat*, &c.

Quartò, nomina patria, eorum scilicet, qui Prouincias, Insulas, Vrbes, Oppida, Pagos, Castella, aut alia loca incolunt, & hæc fiunt addita primitiuus particula ელი eli; exempli gratia:

Primitiua .	Deriuatiua .
გურია. Ghuria, <i>Guria, Regio in Iberia</i> .	გურიელი. Ghurieli, <i>Gurius</i> .

Pri-

DERIVATIONES A NOMINIBVS SVBSTANTIVIS. 45.

Primitiua.	Deriuatiua.
გორი. Gori, <i>Goridis: Vrbs primaria in Regno Cardelij.</i>	გორიელი. Gorieli, <i>Goridensis.</i>
ჭუპულეთი. Chupuleti, <i>Copuletum.</i>	ჭუპულეთელი. Chupuleli, <i>Copuletensis.</i>
ოზურგეთი. Ofzurgheti, <i>Ofurietum.</i>	ოზურგეთელი. Ofzurgheteli, <i>Ofurietensis.</i>
აჭეთი. Acheti, <i>Achetium.</i>	აჭეთელი. Acheteli, <i>Achetensis.</i>
აჭუტი. Achuti, <i>Acutium.</i>	აჭუტელი. Achuteli, <i>Acutensis.</i>
ბაზარი. Bazari, <i>Emporium.</i>	ბაზარიელი. Bazarieli, <i>qui quaestus, & vendendi rei causa versatur, & degit in Emporio.</i>

Ita igitur hac particula ელი, incolæ potiùs quàm oriundi, vel indigenæ designantur; hi enim თნი ვი, vel თნი ვი frequentius finiuntur; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
ოდისი. Odisci, <i>Colchis.</i>	ოდისური. Odisciuri, <i>Colchus, & Colchiacus; vel qui à Colchide trahit originem.</i>
გურია. Ghuria, <i>Guria.</i>	გურიელი. Ghurieli, <i>ortus in Regno Guria, vel à Gurijs parentibus natus.</i>
ჩიზილბასი. Chizilbasci, <i>vox Turcica, denotans Persam, qui scilicet rubro velamine fasciat caput.</i>	ჩიზილბასური. Chizilbasciuri, <i>vel ipse Persa, vel oriundus à Persis.</i>

Ita etiam fit ინდიური. Indiuri, *Indus, &c.* similia autem nomina deducuntur à pronomibus & aduerbijs, vt dicemus.

Quin-

46 DERIVATIONES A NOMINIBVS SVBSTANTIVIS.

Quintò nomina abstracta quæ apud Latinos sunt foemini generis ; & hæc fiunt addita primitiuis particula თ-ბა obà ; exempli gratia :

Primitiua.	Deriuatiua.
გმერთი . Ghmerthi , <i>Deus</i> .	გმერთ-ბა . Ghmerthobà , <i>Deitas</i> .
ჯაჯი . Chazzi , <i>homo</i> .	ჯაჯობა . Chazzobà , <i>humanitas</i> .
ეშმაკი . Esmachi , <i>Diabolus</i> .	ეშმაკობა . Esmachobà , <i>Italicè Diauolaria</i> .
სახელი . Sachheli , <i>nomen</i> .	სახელობა . Sachhelobà , <i>nominatio</i> .
ყუარა . Cquari , <i>cognomen</i> .	ყუარობა . Cquarobà . <i>cognomentum , cognominatio</i> .
აკიმი . Achimi , <i>medicus</i> .	აკიმობა . Achimobà , <i>medicina , ars medendi , medicatio</i> .
თეზი . Thebszi , <i>piscis</i> .	თეზობა . Thebszobà , <i>piscatus , piscatio , actus piscandi</i> .
გირძინაული . Ghirzinauli , <i>veneficus , fascians ; Italicè , Stregone</i> .	გირძინაულ-ბა . Ghirzinaulobà , <i>veneficij artificium , fascinatio , Italicè Stregaria</i> .
მჯიჯული . Mozzichuli , <i>legatus</i> .	მჯიჯულ-ბა . Mozzichulobà , <i>legatio</i> .

Sextò , nomina capsarum , receptaculorum , cellariorum , vasculorum , repositiorum , & similia locorum , vbi aliqua continentur , reponuntur , coadunantur , manent , custodiuntur : Item earum rerum , quæ aliquid vel iuuant , vel seruant , vel eius vsui deferunt ; & hæc fiunt addita primitiuis particula ს-ბა ; exempli gratia :

Primitiua.	Deriuatiua.
ბედი . Becedi , <i>annulus</i> .	საბედი . Sabecedi , <i>dactylothecca , annulorum capsula</i> .

Pri-

Primitiua.

Deriuatiua.

ԵՆԵՆՈՒՄ . Satheli, *candela*.
 ՉԺԾԻ . Chathamì, *gallina*.
 ԾՏԻ . Bathi, *anser*.
 ՄՐԻՂԻ . Marili, *sal*.
 ԹՐԻՂԻ . Thredi, *columbus*.
 ՉՅԵԼԻ . Chueli, *caseus*.
 ԹԵԲԻ . Thebzi, *piscis*.
 ԽԻՎԱՐԲԱԼԻ . Chhuarbali, *tritium, frumentum*.
 ԿՅԻՂԻ . Tzighni, *Codex, Liber*.
 ԹԵԹՐԻ . Thethri, *numus, moneta*.

ԵՆԵՆՈՒՄ . Satheli, *candelabrum vel candelabrus, instrumentum in quo figitur candela ad lucendum*.
 ՆՉԺԾԻ . Sachathamì, *gallinarium, locus in quo aluntur gallinae*.
 ՆԾՏԻ . Sabathi, *locus ubi anseres custodiuntur*.
 ՆՄՐԻՂԻ . Samarili, *salinum, vasculum in quo sal reponitur ad mensæ usum*.
 ՆԹՐԻՂԻ . Sathredi, *columbarium*.
 ՆՉՅԵԼԻ . Sachueli, *caseale, locus in quo seruatur caseus*.
 ՆԹԵԲԻ . Sathebzi, *piscina, fossa aque fouendis piscibus*.
 ՆԽԻՎԱՐԲԱԼԻ . Sachhuarbali, *granarium, horreum; quod etiam dicitur: ԵՅԵԼԻ . Begheli*.
 ՆԿՅԻՂԻ . Satzighni, *foruli, siue armariola & capsulae in quibus Codices reponuntur*.
 ՆԹԵԹՐԻ . Sathethri, *arca numaria*.

Ita etiam à ԹՅԵԼԻ . Thuali, *oculus*; fit ԵՆԹՅԵԼԻ . Sathuali, *specillum, conspicillum, hoc est, vitrei illi orbiculi, quos senes, quò clariùs cernant, oculis admouent*; & à ԵՆԹՅԵԼԻ . Sathuali, *specillum, deducitur ԵՆԵՆՈՒՄ . Sathuali, capsula specillorum*. sic ԵՆԻՑԻ . Sacithi, *est cauea in qua auiculae tenentur*. ԵՆՄՐԻՂԻ . Samarcho, *cibus quo vescimur cum ieiunamus; quò scilicet seruamus ieiunium*. ԵՆԵՆԻՂԻ . Sathnilo, *quo vescimur cum non ieiunamus*.

Se-

48 DERIVATIONES A NOMINIBVS SVBSTANTIVIS:

Septimò nomina Regionum, Prouinciarum, Infularum, & similiarum, quæ fiunt addita primitiuis syllaba სს. fa, vel particula თ-ბს. obà; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
ჭრტყლო . Chartueli, <i>Iberus</i> .	სსჭრტყლო . Sachartueli, <i>vel</i> ჭრტყლო-ბს . Chartuelobà, <i>Iberia</i> .
თათარი . Thatari, <i>Turca</i> .	სსთათარი . Sathathari, <i>vel</i> თათარ-ბს . Thatharobà, <i>Turcarum Regio</i> .
ფრანკი . Phranchi, <i>Europæus</i> .	სსფრანკი . Saphranchi, <i>vel</i> ფრანკო-ბს . Phranchobà, <i>Europa</i> .
არმენი . Armeni, <i>Armenius</i> .	სსარმენი . Saarmeni, <i>vel</i> არმენო-ბს . Armeniobà, <i>Armenia</i> .

Octauò patronymica, quæ religionem, fidem, vel sectam significant; & hæc fiunt addita primitiuis particula იანი . iani; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
ჯრისთჳ . Christe, <i>Christus Dominus</i> .	ჯრისთიანი . Christiani, <i>Christianus</i> .
მსჯმდღი . Mahammedi, <i>impius Maumedes</i> .	მსჯმდღიანი . Mahammediani, <i>sectator Maumedis</i> .
იაკობი . Iachobi, <i>Iacobus</i> .	იაკობიანი . Iachobiani, <i>Jacobita</i> .
ლუთერნი . Lutheri, <i>Lutherus</i> .	ლუთერნიანი . Lutheriani, <i>Lutheranus</i> .

Sæpè etiam hac particula denotantur alicui vitio, vel studio mancipati, vt à ლუინო . Ghuino, *vinum*; ლუინიანი . Ghuiniani, *vinolentus, vinipotor, ebriosus, &c*.

Nonò

DERIVATIONES A NOMINIBVS SVBSTANTIVIS. 49

Nonò, nomina, quibus Cœlitum, & Sanctorum solennia seù festa significantur; & hæc fiunt addita primitiuis particula მ-ბბ-ობა; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
იყსბბე. Iuane, <i>Ioannes</i> .	იყსბბო-ბბ. Iuannobà, <i>dies festus sancti Ioannis</i> .
გიორგი. Ghiorghi, <i>Georgius</i> .	გიორგო-ბბ. Ghiorghobà, <i>dies festus sancti Georgij</i> .
გრიგო-ლბი. Ghricholai, <i>Gregorius</i> .	გრიგო-ლ-ბბ. Ghricholobà, <i>dies festus sancti Gregorij</i> .
ბარბალ. Barballo, <i>Barbara</i> .	ბარბალო-ბბ. Barbalobà, <i>dies festus sanctæ Barbaræ</i> .
ელი. Eli, <i>Elias</i> .	ელიო-ბბ. Eliobà, <i>dies festus sancti Eliæ</i> .
მარინო. Marino, <i>Marina</i> .	მარინო-ბბ. Marinobà, <i>dies festus sanctæ Marinæ</i> .
ნინო. Ninò, <i>quam martyrologium Romanum sub die 15. Decembris, Christianam Ancillam vocat, quæ virtute miraculorum Iberos tempore Constantini ad Christi fidem perduxit.</i>	ნინო-ბბ. Ninobà, <i>dies festus, seù potius festiuitas, solennitas sanctæ Ninonis, vel Christianæ ancillæ.</i>

Decimò, nomina Episcoporum; & hæc fiunt addita primitiuis, hoc est, nominibus Ecclesiarum, quibus præsident, particula დელი, vel ელი; & ita exempli gratia:

Gurienses, & Colchiaci Episcopi sunt	შამქედელი. Sciamochmedeli.
	ჯილსმენდელი. Chilosmendeli.
	ალაუერდელი. Allauerdeli.
	სენინჩელი. Schenincicheli.
	თიბილელი. Thibileli.

Vndecimò, quæ fictionem & simulationem significant; & hæc fiunt addita primitiuis litera ი; exempli gratia:

G

Pri-

Primitiua.	Deriuatiua.
ბერი . Beri, <i>Monachus</i> .	იბერი . Iberi; <i>qui simulat se Monachum</i> .
წმინდა . Tziminda, <i>Sanctus</i> .	იწმინდა . Itzminda, <i>qui fictam sanctitatis similitudinem refert</i> .
ძრვიმული . Morcimuli, <i>Diues</i> .	იმძრვიმული . Imorcimuli, <i>qui fingit se diuitem</i> .

Sed hunc dicendi morem apud quendam femel vsitatum animaduerti; nec in eorum libris inuenio. Deinde

DERIVANTVR
ab Adiectiuis.

PLeraque ex dictis, præcipuè abstracta quæ, vt dictum est, fiunt particula ო-ბა . obà; exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
ტეტი . Tetri, <i>albus</i> .	ტეტი-ბა . Tetrobà, <i>albedo</i> .
შავი . Sciaui, <i>niger</i> .	შავი-ბა . Sciauobà, <i>nigredo</i> .
მართალი . Marthali, <i>iustus</i> .	მართალი-ბა . Marthalobà, <i>iustitia</i> .
გრძელი . Ghrizeli, <i>longus</i> .	გრძელი-ბა . Ghrizelobà, <i>longitudo</i> .
მოკლე . Mochle, <i>breuis</i> .	მოკლე-ბა . Mochleobà, <i>breuitas</i> .
დიდი . Didi, <i>magnus</i> .	დიდი-ბა . Didobà, <i>magnitudo</i> .

Item etiam deriuantur quæ sexto loco tradidimus particula ს ; & à შორს . Szora, *æquale, æquabile*; deducunt სწონა . Szora, *libra, bilances, statera, instrumentum quo res æquantur, ponderantur, &c.* quæ autem quarto loco docuimus particula თი .

Vri,

DERIVAT. AB ADVERB. ET NOMIN. TEMPORVM. 51.

Vri, ab adiectiuis, pronomibus, alijsque orationis partibus etiam effluunt, vt მტლ-ბუნი. Achhloburi, შინებუნი. Sciorebuli, შინებუნი. Sceneburi, ხუთებუნი. Ciueneburi, თუთებუნი. Thchueneburi; *ideſt, qui propè, procul, apud te, apud nos, apud vos ortus eſt.* & tertio

DERIVANTVR

ab Aduerbijs.

A Diectiua quæ ad tempora referuntur; & hæc fiunt particula მდელი მდელი, exempli gratia:

Primitiua.	Deriuatiua.
დღეს. Dghes, <i>hodie.</i>	დღემდელი. Dghemdeli, <i>hodiernus.</i>
დღის. Dilas, <i>mane.</i>	დღისმდელი. Dilamdeli, <i>matutinus.</i>
ხუთს. Chhual, <i>cras.</i>	ხუთმდელი. Chhuamdeli, <i>crastinus.</i>
გუთინ. Ghufcin, <i>heri.</i>	გუთიმდელი. Ghufcimdeli, <i>hesternus.</i>

Hæc etiam nomina ab alijs orationis partibus deducuntur; vt à ჭარხან. Cciarcian, *annus præteritus.* ჭარხიმდელი. Cciarcemdeli, *quod ad id tempus pertinet.*

Et his similia obiter hîc aduerte à mensibus deriuari; quorum nomina hæc sunt:

იანუარი.	Ianuar,	<i>Ianuarus,</i>
თებრუარი.	Thebruar,	<i>Februarius,</i>
მარტი.	Marthi,	<i>Mertius,</i>
აპრილი.	Aprili,	<i>Aprilis,</i>
მაისი.	Maizzi,	<i>Maius.</i>
იანობისტე.	Ianobistue,	<i>Iunius.</i>
ყირიხობისტე.	Cqirichobistue;	<i>Iulius.</i>
მოსციბისტე.	Mosciobisto,	<i>Augustus.</i>

52 NUMERI CARDINALES.

ევუჳნდსტ. Eughenisto, *September.*

სიპობისტ. Sipobisto, *October.*

გიორგიობისტ. Giorgiobisto, *November.*

ქრისციობისტ. Chrisciobisto, *December.*

Et ita ab his deducitur ქრისციობისტემდელი, გიორგიობისტემდელი, & cœtera, quæ eiusdem sunt significationis cum his, quæ superiùs diximus. nunc autem superest vt recenseamus

DERIVATIONES

à Numeris.

ET quidem numeralia nomina, seù numeri Cardinales sunt:

ერთი. Erthi, *unus, una, unum.*

ორი. Ori, *duo, duæ, duo.*

სამი. Sami, *tres, tria.*

ოთხი. Othchhi, *quatuor.*

ხუთი. Chhuthi, *quinque.*

ექუსი. Ekufi, *sex.*

შვიდი. Scuidi, *septem.*

რვა. Ruà, *octo.*

ცხრამეტი. Zchhra, *novem.*

ათი. Athi, *decem.*

თერთმეტი. Therthmethi, *undecim.*

თორმეტი. Thormethi, *duodecim.*

ცამეტი. Zzamethi, *vel სამეტი. Samethi, tredecim.*

თოთხმეტი. Thorhchhmethi, *quatuordecim.*

თხუთმეტი. Thchhuthmethi, *quindecim.*

თექუსი.

თექუფსმეთი . Thekufmethi, *sexdecim*.

ჩვიდმეთი . Ccuidmethi, *septemdecim*.

თურამეთი . Thuramethi, *decem et octo, duodeviginti*.

ცხრამეთი . Zchhramethi, *undeviginti*.

ოცი . Ozzi, *viginti*.

ოცოდარეთი . Ozzidaerthi, *viginti unus, a, um*.

ოცოდორი . Ozdaori, *viginti duo, dua, etc*.

ოცოდამი . Ozdafami, *viginti tres, tria*.

ოცოდორთი . Ozdaorthchhi, *viginti quatuor*.

ოცოდახუთი . Ozdachhuthi, *viginti quinque*.

ოცოდექუფსი . Ozdaekufi, *viginti sex*.

ოცოდამვიდი . Ozdascuidi, *viginti septem*.

ოცოდარუა . Ozdarua, *duodetriginta*.

ოცოდაცხრა . Ozdazchhra, *undetriginta*.

ოცოდანთი . Ozdaathi, *triginta*.

ოცოდანთარეთი . Ozdatherthmethi, *triginta unus, a, um*.

ოცოდანორეთი . Ozdathormethi, *triginta duo, dua, etc*.

ოცოდანცამეთი . Ozdazzamethi, *triginta tres, tria*.

ოცოდანორთეთი . Ozdathothchhmethi, *triginta quatuor*.

ოცოდანახუთეთი . Ozdathchhuthmethi; *triginta quinque*.

ოცოდანთექუფსეთი . Ozdathekufmethi, *triginta sex*.

ოცოდანჩვიდმეთი . Ozdaccuidmethi, *triginta septem*.

ოცოდანთურამეთი . Ozdathuramethi, *triginta octo*.

ოცოდანცხრამეთი . Ozdazzchhramethi, *triginta novem*.

ორმოცი . Ormozzi, *quadraginta*.

ორმოცი

- მ-რმ-ც-დ-წ-რ-თი . Ormozzdaerthi , *quadraginta unus , a , um* .
 მ-რმ-ც-დ-მ-რ-ი . Ormozzdaori , *quadraginta duo , due , &c* .
 მ-რმ-ც-დ-ს-მ-ი . Ormozzdafami , *quadraginta tres , tria* .
 მ-რმ-ც-დ-მ-თ-ი . Ormozzdaothchhi , *quadraginta quatuor* .
 მ-რმ-ც-დ-ს-ყ-თ-ი . Ormozzdachhuthi , *quadraginta quinque* .
 მ-რმ-ც-დ-ექ-ს-ი . Ormozzdaekufi , *quadraginta sex* .
 მ-რმ-ც-დ-შ-ვი-დი . Ormozzdascuidi , *quadraginta septem* .
 მ-რმ-ც-დ-რ-ვა . Ormozzdaruà , *quadraginta octo* .
 მ-რმ-ც-დ-ც-ხ-რ-ა . Ormozzdazzchhrà , *quadraginta nouem* .
 მ-რმ-ც-დ-ნ-თ-ი . Ormozzdaathi , *quinquaginta* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-წ-რ-თ-მ-ე-თ-ი . Ormozzdathermethi , *quinquaginta
unus , una , unum* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-რ-მ-ე-თ-ი . Ormozzdathormethi , *quinquaginta
duo , due , &c* .
 მ-რმ-ც-დ-ც-ს-მ-ე-თ-ი . Ormozzdazzamethi , *quinquaginta tres ;
tria* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-ს-მ-ე-თ-ი . Ormozzdathothchhmethi , *quinq-
uaginta quatuor* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-ს-ყ-თ-მ-ე-თ-ი . Ormozzdathchhuthmethi , *quinq-
uaginta quinque* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-ექ-ს-მ-ე-თ-ი . Ormozzdathekufmethi , *quinq-
uaginta sex* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-შ-ვი-დ-მ-ე-თ-ი . Ormozzdaccuidmethi , *quinquaginta
septem* .
 მ-რმ-ც-დ-თ-რ-ვა-მ-ე-თ-ი . Ormozzdathuramethi , *quinquaginta
octo* .

მ-რმ-ც-დ-

NVMERI CARDINALES.

მ-რმ-ცდნცხრამეთი . ormozzdazzchramethi, *quinguinta nouem .*

სამ-ცი . Samozzi, *sexaginta .*

სამ-ცდნწითი . famozzdaerthi, *sexaginta unus, a, um .*

სამ-ცდნორი . famozzdaori, *sexaginta duo, due, &c .*

სამ-ცდნსამი . famozzdafami, *sexaginta tres, tria .*

სამ-ცდნორთი . famozzdaorthi, *sexaginta quatuor .*

სამ-ცდნხუთი . famozzdachhuthi, *sexaginta quinque .*

სამ-ცდნექუსი . famozzdaekufi, *sexaginta sex .*

სამ-ცდნშვიდი . famozzdascuidi, *sexaginta septem .*

სამ-ცდნოცხრამეთი . famozzdarua, *sexaginta octo .*

სამ-ცდნცხრამეთი . famozzdazzchhra, *sexaginta nouem .*

სამ-ცდნათი . Samozzdaathi, *septuaginta .*

სამ-ცდნათწითელი . famozzdatherthmethi, *septuaginta unus, una, unum .*

სამ-ცდნორთმეთი . famozzdaorthmethi, *vel* თ-რმეთი . *thor-
methi, septuaginta duo, due, &c .*

სამ-ცდნცამეთი . famozzdazzamethi, *septuaginta tres, tria .*

სამ-ცდნთ-თხმეთი . famozzdathothchhmethi, *septuaginta
quatuor .*

სამ-ცდნთხუთმეთი . famozzdathchhuthmethi, *septuaginta
quinque .*

სამ-ცდნთექუსმეთი . famozzdarhekufmethi, *septuaginta sex .*

სამ-ცდნშვიდმეთი . famozzdaccuidmethi, *septuaginta septem .*

სამ-ცდნთოცხრამეთი . famozzdathuramethi, *septuaginta
octo .*

სამ-ცდ-

სამ-ცდარცხრამეთი . *famozzdazzchhramethi, septuaginta no-
uem.*

მ-თხმ-ცი . *ochchhmozzi, octoginta.*

მ-თხმ-ცდარწითი . *othchhmozzdaerthi, octoginta unus, a, um.*

მ-თხმ-ცდარმ-რი . *othchhmozzdaori, octoginta duo, duæ, duo.*

მ-თხმ-ცდარსამი . *othchhmozzdafami, octoginta tres, tria.*

მ-თხმ-ცდარმ-თხი . *othchhmozzdaothchhi, octoginta quatuor.*

მ-თხმ-ცდარსუთი . *othchhmozzdachhuthi, octoginta quinque.*

მ-თხმ-ცდარექუსი . *othchhmozzdaekufi, octoginta sex.*

მ-თხმ-ცდარმ-ვიდი . *othchhmozzdascuidi, octoginta septem.*

მ-თხმ-ცდარრუა . *othchhmozzdarua, octoginta octo.*

მ-თხმ-ცდარცხრა . *othchhmozzdazzchhra, octoginta nouem.*

მ-თხმ-ცდარათი . *othchhmozzdaathi, nonaginta.*

მ-თხმ-ცდართწმეთი . *othchhmozzdatherthmethi, nonaginta
unus, a, um.*

მ-თხმ-ცდართ-რმეთი . *othchhmozzdathormethi, nonaginta duo.*

მ-თხმ-ცდარცამეთი . *othchhmozzdazzamethi, nonaginta tres,
tria.*

მ-თხმ-ცდართ-თხმეთი . *othchhmozzdathothchhmethi, nona-
ginta quatuor.*

მ-თხმ-ცდართხუთმეთი . *othchhmozzdathchhuthmethi, no-
naginta quinque.*

მ-თხმ-ცდართექუსმეთი . *othchhmozzdathekufmethi, nonaginta
sex.*

მ-თხმ-ცდარმ-ვიდმეთი . *othchhmozzdaccuidmethi, nonaginta
septem.*

მ-თხმ-ც-

NVMERI CARDINALES.

თ-თხმ-ცდრთჳრმეთი. othchhmozzdathuramethi, *nonaginta octo*.

თ-თხმ-ცდრცხრმეთი. othchhmozzdazzchhramethi, *nonaginta nouem*.

სი. Afi, *centum*.

სიდრჳრთი. Afidaerthi, *centum* & *unus, a, um*.

სიდრმ-რი. Afidaori, *centum* & *duo, duæ, duo*.

& sic de reliquis.

ორსი. Orasi, *ducenti, ducentæ, ducenta*.

სამსი. Samasi, *trecenti, trecentæ, trecenta*.

თ-თხსი. Othchhasi, *quadringenti, quadringentæ, ta*.

ხუთსი. Chhuthasi, *quingenti, quingentæ, quingenta*.

ექუსი. Ekufasi, *sexcenti, sexcentæ, sexcenta*.

შვიდსი. Scuidasi, *septingenti, septingentæ, septingenta*.

რუასი. Ruaasi, *octingenti, octingentæ, octingenta*.

ცხრასი. Zzchhraasi, *nongenti, nongentæ, nongenta*.

ათასი. Athiasi, *mille*.

ორიათასი. Oriathasi, *duo millia*.

სამიათასი. Samiathasi, *tria millia*.

თ-თხიათასი. Othchhiathasi, *quatuor millia*.

ხუთიათასი. Chhuthiathasi, *quinque millia*.

ექუსიათასი. Ekufiathasi, *sex millia*.

შვიდიათასი. Scuidiathasi, *septem millia*.

რუაათასი. Ruathasi, *octo millia*.

ცხრაათასი. Zzchhraathasi, *nouem millia*.

H

ათასთ-

Ab his ergo numeralibus nominibus, quæ numerum absolute significant,

DERIVANTVR

Primò ordinaria, quæ numerum ordine digestum expriment; & hæc fiunt addita numeralibus particula մյ me, sic exempli gratia:

- մյո-րո. meori, *secundus*.
- մյս-մն. mesami, *tertius*.
- մյո-տն. meothchhi, *quartus*.
- մյս-տտ. mechhuthi, *quintus*.
- մյք-յտն. meekufi, *sextus*.
- մյմ-ջո. mescuidi, *septimus*.
- մյո-րք. meruà, *octauus*.
- մյց-հր. mezzchhrà, *nonus*.
- մյն-տ. meathi, *decimus*.
- մյո-ց. meozzi, *vigesimus*.
- մյո-ց-ընտ. meozzdaathi, *trigesimus*.
- մյո-ր-ց. meormozzi, *quadragesimus*.
- մյո-ր-ց-ընտ. meormozzdaathi, *quinquagesimus*.
- մյս-ք-ց. mesamozzi, *sexagesimus*.
- մյս-ք-ց-ընտ. mesamozzdaathi, *septuagesimus*.
- մյո-տ-ք-ց. meothchhmozzi, *octuagesimus*.

Ab ո-րո. Ori,
 ն-մն. Sami, &c.
 deriuantur:

մյո-տ-ք-ց-

DERIVATIONES A NUMERIS. 39

მეთ-თხმ-ცდბათი. meothchhmozzdaathi, *nonagesimus*.

მეასი. measi, *centesimus*.

მეათასი. meathasi, *millesimus*.

Primum autem non მეერთი. meerthi inquit, sed წინდ-
 ჰრთულა. Tzinapruei.

Secundo collectiva, quæ formantur addita Cardinalibus
 particula ვე; & sic exempli gratia:

მ-რთვე. Oriuè, *uterque, utraque, utrumque*.

სამივე. Samiuè, *Ital. tutti tre*.

მ-თხივე. Othchhiuè, *Ital. tutti quattro*.

ხუთივე. Chhutiùè, *Ital. tutti cinque*.

ექუსივე. Ekusiùè, *Ital. tutti sei*.

შვიდივე. Scuidiuè, *Ital. tutti sette*.

რვავე. Ruauè, *Ital. tutti otto*.

ცხრამდე. Zzchhrauè, *Ital. tutti nove*.

ათივე. Athiuè, *Ital. tutti dieci*.

მ-ცივე. Ozziùè, *Ital. tutti venti*.

მ-ცდბათივე. Ozzdaathiuè, *Ital. tutti trenta*.

Ab მ-რი. სამი.
 Ori, Sami &c.
 fit

მ-რმ-ცივე. Ormozziùè, *Ital. tutti quaranta*.

მ-რმ-ცდბათივე. Ormozzdaathiuè, *Ital. tutti
 cinquanta*.

სამ-ცივე. Samozziùè, *Ital. tutti sessanta*.

სამ-ცდბათივე. Samozzdaathiuè, *Ital. tutti
 settanta*.

DERIVATIONES A NUMERIS.

- | ო-თხმ-ცოჲ . Othchhmozziuè, *Ital. tutti ot-tanta.*
- ო-თხმ-ცოდანთოჲ . Othchhmozzdaatiuè, *Ital. tutti nouanta.*
- ძოჲ . Afiuè, *Ital. tutti cento.*
- ო-რსოჲ . Orafiuè, *Ital. tutti ducento.*
- სამსოჲ . Samafiuè, *Ital. tutti trecento.*
- | ათსოჲ . Athafiuè, *Ital. tutti mille.*
- ო-რათსოჲ . Orathafiuè, *Ital. tutti duo mila.*
- | სამათსოჲ . Samathafiuè, *Ital. tutti tre mila.*

Tertiò distributua, siue diuidua nomina, quæ distributionem, seu diuisionem significant; & hæc fiunt duplicata priori syllaba numeralium. sic exempli gratia:

- | სამსამი . Samami, *terni, Ital. à tre à tre.*
- ო-თხო-თხი . Othchhothchhi, *quaterni.*
- ხუთხუთი . Chhuthchhuthi, *quini.*
- ექექუფი . Ekekufi, *seni.*
- | შვიშვიდი . Scuisçuidi, *septeni.*
- რუარუა . Ruaruà, *octoni.*
- ცხრცხრა . Zzhrazzchhra, *noueni.*
- ათათი . Athathi, *deni.*
- à სამი . ო-თხი . თერთერთმეთი . Thertherthmethi, *undeni.*
- Sami, Othchhi &c. deriuantur თ-რთ-რთმეთი . Thorthorthmethi, *duodeni.*
- თხუთხუთმეთი . Thchhuthchhuthmethi, *quindenì*
- | ო-ცო-ცი . Ozzozzi, *wiceni.*

ო-ცო-ცოდ-

- | ო-ცო-ცოდნთი . Ozzozzdaathi, *triceni*.
- | ო-რძ-რძ-ცი . Ormormozzi, *quadrageni*.
- | ო-რძ-რძ-ცოდნთი . Ormormozzdaathi, *quin-*
quageni.
- | სძსძ-ცი . Safamozzi, *sexageni*.
- | სძსძ-ცოდნთი . Safamozzdaathi, *septuageni*.
- | ო-თხ-თხ-ცი . Othchhothchhmozzi, *octua-*
geni.
- | ო-თხ-თხ-ცოდნთი . Othchhothchhmozzdaa-
thi, nonageni.
- | ასი . Afasi, *centeni*.
- | ო-რ-რსი . Ororasi, *biscenteni*.
- | რუარუასი . Ruaruaasi, *octingenteni*.
- | ათათსი . Athathasi, *milleni*.
- | ო-რ-რსათსი . Ororathasi, *bis milleni, &c.*

Sed თით-თითი . Thithothithò, singulos, & binos dicunt
ო-რ-ოლი . Oroli.

Quartò, reperiuntur apud Iberos quædam nomina nume-
rorum, quæ ab alijs deriuata particula ო-ბა, obà, fœmininorum
formam habent; & eundem serè, quem eorum primitiuum si-
gnificant numerum: Sed quia nec Latinè, nec Italicè rectè om-
nia reddi possunt, fictis nominibus explicabo, & sic exempli
gratia:

- | ერთ-ბა . Erthobà, *vnitas*.
- | ო-რ-ბა . Orobà, *dualitas*.
- | სძ-ბა . Samobà, *trinitas*.
- | ო-თხ-ბა . Othchhobà, *quaternitas*.

სჟო-

	խոտ-ծն . Chhuthobà , <i>quinitas</i> .
	էյտիտ-ծն . Ekufobà , <i>senitas</i> .
	Չցոտ-ծն . Scuidobà , <i>septenitas</i> .
	ռոբո-ծն . Ruaobà , <i>octenitas</i> .
	Շչհրո-ծն . Zzchhraobà , <i>nonitas</i> .
ab ᄁրտո . ո-րո . Erthi , Ori &c. deducunt	տ-ծն . Athobà , <i>denitas</i> .
	տᄁրտմյոտ-ծն . Therthmethobà , <i>undenitas</i> .
	տ-րոտմյոտ-ծն . Thorthmethobà , <i>duodenitas</i> .
	տխոտմյոտ-ծն . Thchhuthmethobà , <i>quindenitas</i> .
	ո-շո-ծն . Ozzobà , <i>vigenitas</i> .
	ո-շո-տ-ծն . Ozzdaathobà , <i>trigenitas</i> .
	ո-րո-շո-ծն . Ormozzobà , <i>quadragenitas</i> .
	ո-րո-շո-տ-ծն . Ormozzdaathobà , <i>quinqua- genitas</i> .
	տ-շո-ո-շո-ծն . Samozzobà , <i>sexagenitas</i> .
	տ-շո-ո-շո-տ-ծն . Samozzdaathobà , <i>septuage- nitas</i> .
	ո-տ-շո-ո-շո-ծն . Othchhmozzobà , <i>octuagenitas</i> .
	ո-տ-շո-ո-շո-տ-ծն . Othchhmozzdaathobà , <i>na- nagenitas</i> .
	տ-ծն . Afobà , <i>centenitas</i> .
	տ-տ-տ-ծն . Athafobà , <i>millenitas</i> .

Sed decas, quinquagena, sexagena, & his similia nomina, quæ & vsque ad myriades possemus excogitare, vel deducunt eadem particula ո-ծն, obà, vel præposito ᄁրտո . erthi nominibus ordinalibus; & sic exempli gratia:

տ-ծն .

ab ათი . თ-რმე- თი . Athi, Thor- methi &c. fiunt	ათ-ბან . Athobà , <i>vel</i> ერთიბანი . Erthiathi , <i>Ita- licè, decina</i>
	თ-რმეთ-ბან . Thormethobà , <i>vel</i> ერთით-რმეთი . Erthithormethi , <i>Ital. dozZina.</i>
	თხუთმეთ-ბან . Thchhuthmethobà , <i>vel</i> ერთი- თხუთმეთი . Erthithchhuthmethi , <i>Ital quin- decina.</i>
	თ-ცო-ბან . Ozzobà , <i>vel</i> ერთით-ცი . Erthiozzi , <i>Ital. ventena.</i>
	თ-ცოდანთ-ბან . Ozzdaathobà , <i>vel</i> ერთით-ცოდან- თი . Erthiozzdaathi , <i>Ital. trentena.</i>
	თ-რმ-ცო-ბან . Ormozzobà , <i>vel</i> ერთით-რმ-ცი . Erthiormozzi , <i>Ital. quarantena , &c.</i>

Et demum aduertes quæ sequuntur .

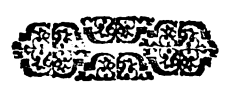
ერთიწილიწადანი . Erthitzilitzadiani	funt	Anniculus .
ო-რიწილიწადანი . Oritzilitzadiani		bimus , biennis .
სამიწილიწადანი . Samitzilitzadiani		trimus .
ო-თხიწილიწადანი . Otchhitzilitzadiani		quadrimus .
ხუთიწილიწადანი . Chhuthitzilitzadiani		quimus .
ექუსიწილიწადანი . Ekufitzilitzadiani		sexennis .
შვიდიწილიწადანი . Scuiditzilitzadiani		septennis .
რვაწილიწადანი . Ruatzilitzadiani		octennis .
ცხრსწილიწადანი . Zzchhratzilitzadiani		nouennis ,
ათიწილიწადანი . Athitzilitzadiani		decennis .

თ-ციწი-

<p>ო-ციწილთაწდრანნი . Ozzitzilitzidiani</p> <p>ო-რმ-ციწილთაწდრანნი . Ormozzitzilitzadiani</p> <p>ასიწილთაწდრანნი . Asitzilitzadiani</p> <p>ათასიწილთაწდრანნი . Athasitzilitzadiani</p>	}	<p><i>viginti annorū</i></p> <p><i>quadraginta annorum .</i></p> <p><i>centum annorū .</i></p> <p><i>mille annorum .</i></p>
<p>ო-რიწილთაწდრო-ბან . Oritzlitzadobà</p> <p>სამიწილთაწდრო-ბან . Samitzilitzadobà</p> <p>ო-თსიწილთაწდრო-ბან . Othchhitzilitzadobà</p> <p>ხუთიწილთაწდრო-ბან . Chhuthitzilitzadobà</p> <p>ექუსიწილთაწდრო-ბან . Ekusitzilitzadobà</p> <p>შვიდიწილთაწდრო-ბან . Scuiditzilitzadobà</p> <p>რუპწილთაწდრო-ბან . Ruartzilitzadobà</p> <p>ცხრწილთაწდრო-ბან . Zzchhratzilitzadobà</p> <p>ათიწილთაწდრო-ბან . Athitzilitzadobà</p> <p>ო-რიღვემო-ბან . Oridghemobà</p> <p>სამიღვემო-ბან . Samidghemobà</p> <p>ო-თსიღვემო-ბან . Othchhidghemobà</p>	}	<p><i>biennium .</i></p> <p><i>triennium .</i></p> <p><i>quadriennium .</i></p> <p><i>quinquennium .</i></p> <p><i>sexennium .</i></p> <p><i>septennium .</i></p> <p><i>octennium .</i></p> <p><i>nouennium .</i></p> <p><i>decennium .</i></p> <p><i>biduum .</i></p> <p><i>triduum .</i></p> <p><i>quatrimum .</i></p>

funt

Verùm non vbique , deriuata hæc temporum nomina, audies in Iberia: sunt qui ijs frequenter vtantur; & sunt qui vsquam nec audita percipiant: nos ea retulimus, vt nil quod huc pertineat, desiderari posse videatur.

§. QVIN.

§. QVINTVS.

De comparatione , quinto nominum accidente .

Comparatiuum nomen , quod rem vel attollit , vel deprimat , fit

Primò , addita positiuo , siuè absoluto syllaba სი si , vt exempli gratia :

Positiua	Comparatiua
ლამასი . Lamasi , <i>pulcher</i> .	სილამასი . Silamasi , <i>pulchrior</i> .
ჭიღისი . Pilsi , <i>deformis</i> .	სიჭიღისი . Sipilsi , <i>deformior</i> .
ავი . Aui , <i>malus</i> .	სიავი . Siaui , <i>peior</i> .
წმინდ . Tzminda , <i>sanctus</i> .	სიწმინდ . Sitzminda , <i>sanctior</i> .
ძიმე . Zime , <i>grauis</i> .	სიძიმე . Sizime , <i>grauior</i> .

Secundò plerunque exprimitur gradus comparatiuus , assumpta particula სანგან . saghan , idest à , *ab* , quæ affigitur nomini , cui aliquid comparatur , seu de quo aliquid prædicatur , vt

- მძესანგან . ლამასი . Mzefaghan lamasi , *Sole pulchrior* .
- ეშმაქისანგან . ჭიღისი . Eshmakhifaghan pilsi , *Diabolo deformior* .
- ყუასანგან . მგური . Cquafaghan maghari , *saxo durior* .
- თანჯლისანგან . ტბილი . Thaplifaghan tbili , *melle dulcior* .
- ვაგისანგან . ძალიანი . Vagifaghan zaliani , *Iuene fortior* .
- ბერისანგან . წმინდ . Berifaghan tzminda , *Monacho sanctior* .

Sed à ჯი . Chai , *bonus , probus* , fit სარესი . Varesi , *melior* , sic უკუთესი . Vchuthesi , *peior* ; უქრსი . Vprosi , *maior* ; უმსორსი . Vmsthrosi , *minor* ; vel si hæc de inanimatis rebus dicantur , fient უქრსუანი . Vprofuani , *maior* ; უმსორსუანი . Vmsthrosuani , *minor* .

66 SUPERLATIVI GRADVS EXPRESSIO.

Superlatius autem gradus, qui rem vel in summo loco, vel in infimo collocat, exprimitur

Primo addita nomini absoluto, vocula სულა . Sula, *vel* დევრი . Beuri, *vel* თქრ- . Vpro; exempli gratia:

სულაღამსი . Sulalamasi, *pulcherrimus* .

სულაწმინდ . Sulatzminda, *sanctissimus* .

დევრიცდილი . Beuritbili, *dulcissimus* .

დევრიძლიანი . Beurizaliani, *fortissimus* .

თქრ-ნათლი . Vpronatheli, *clarior, & clarissimus* .

თქრ-მაგალი . Vpromaghali, *altior, & altissimus, altissima, &c.*

Secundò genituo plurali, vel singulari, qui multitudinem significet, nulla addita particula nomini positivo, vt

ყო-ღმს . წმინდ . Cqoelastzinda, *omnium sanctissimus, sanctissima, sanctissimum: & hoc nomine Dei Genitricem Mariam Virginem appellant, verè omnium sanctissimam* .

ჯაჯბის . ძლიანი . Vagebis zaliani, *iuuenum fortissimus* .

ჯაჯბის . გარიბი . Chazzebis gharibi, *hominum pauperrimus* .

ჯაღბის . ძნატური . Chalebis afnauri, *mulierum nobilissima* .

Tertiò, superlatiua quæ dedecus, ludibrium, & vituperationem significat, fiunt addita positivis alterutra harum dictionum წმინდ . Tzinda, *vel* მართალი . Marthali . & quidem hæc vsu frequentiora sunt, atque omnium venustissima; exempli gratia .

წმინდ . შავი . Tzinda sciaui, *infortunatissimus* .

მართალი . ბვი . Marthali aui, *nequissimus, ma, &c.*

მართალი .

PRONOMEN, EIVSQUE ACCIDENTIA. 67
მართალი . თსარგებლო . Marthali vsarghebelo, *stolidissimus*.

Additur etiam vocula სულა . Sula, vt სულაწმინდა . თსარგებლო . სანი . Sulatzminda vsarghebelo chhar; *quasi dicerent: vere tu es omnium stolidissimus*.

CAPVT SECVNDVM.

De Pronomine altera Orationis parte, eiusque attributis .

S Ex Pronomini accidunt: species, significatio, genus, numerus, persona, casus, seu declinatio .

Species sunt duæ,

Primitiua vt მე . me, *ego*; Deriuatiua, vt ჩემი . cemi, *meus*.

Significatio est quincuplex,

Alia enim pronomina sunt demonstratiua, sic dicta, quod rem demonstrent, vt მე . me, *ego*: მე . scen, *tu*: ეს . es, ამან . aman, & აგი . aghi, *hic, hæc, hoc*: ის . is, იმან . iman, & იგი . ighi, *ille, illa, illud*: თუითან . tuithan, *ipse, ipsa, ipsum*.

Alia sunt relatiua, sic dicta, quod rem prius dictam referant, vt რ-მ . რ-მელი . Rom, Romeli, *qui, quæ, quod*.

Alia sunt possessiua, sic nominata; quod rem possidere significant, vt ჩემი . Cemi, *meus*: შენი . Sceni, *tuus*: ჩუენი . Ciueni, *oster*: თუენი . Thcquent, *vester* &c.

Alia sunt gentilia, quæ patriam, aut sectam denotant, vt ჩუენი . Ciueneburi, *nostras*: თუენი . Thcqueneburi, *vestras*, &c.

Alia sunt interrogatiua, vt ვინ . Vin, *quis*: რ-მელი . Romeli, *quis, vel qualis*: რ . Ra, *qui*: სადაური . Sadauri, *cuius*.

Genus simplex est,

Nam vt ostendimus, Եմնն. Aman, valet *hic, hæc, hoc*: Եմնն.
Iman, *ille, illa, illud*, ԵՄԸ.

Numeri sunt duo,

Singularis vt Ժյ. me, *ego*: Ժրն. scen, *tu*: Եմնն. iman, *ille*, ԵՄԸ.

Pluralis, vt հտղն. ciuen, *nos*: տտղղն. thcquen, *vos*: Եմնտ.
imath, *illi*, ԵՄԸ.

Personæ sunt tres,

Prima vt Ժյ. me, *ego*: Secunda vt Ժրն. scen, *tu*: Tertia vt
Եմնն. iman, *ille*, ԵՄԸ.

Pronominum declinatio ferè est vnica,

Sed tamen literulis quibusdam, diuersimodè alia ab alijs infle-
ctuntur, vt videre est in his tabulis.

P A R A D I G M A T A

Pronominum.

Pronominis primitiui primæ personæ declinatio:

Singularis.	{	Nominatiuus: Ժյ. me, <i>ego</i> .
		Genitiuus: հրմն. Cemis, <i>mei</i> .
		Datiuus: հրմն. Cemsa, <i>mibi</i> .
		Accusatiuus: Ժյ. me, <i>me</i> .
		Ablatiuus: հրմննն. Cemghan, vel հրմնննն. Cemifghan, <i>à me</i> .

Nu-

DECLINATIO PRONOMINVM. 69

Numeri	}	Nominatiuus: հայրն . Ciuen , <i>nos</i> .
		Genitiuus: հայրեմն . Ciuenifa , <i>nostrum</i> .
Pluralis	}	Datiuus: հայրեն . Ciuenfa , <i>nobis</i> .
		Accusatiuus: հայրն . Ciuen , <i>nos</i> .
		Ablatiuus: հայրեցն . Ciuenghan , vel
		հայրեմնցն . Ciuenifaghan , <i>à nobis</i> .

Pronominis primitiui secundæ personæ declinatio.

Numeri	}	}	Nominatiuus: Թոյն . Scen , <i>tu</i> .
			Genitiuus: Թոյնու . Scenis , vel Թոյնու .
			Scenifa , <i>tui</i> .
			Datiuus: Թոյնու . Scenfa , <i>tibi</i> .
			Accusatiuus: Թոյն . Scen , <i>te</i> .
Singularis	}	}	Ablatiuus: Թոյնցն . Scenghan , vel Թոյնու-
			ցն . Scenifaghan , <i>à te</i> .

Numeri	}	}	Nominatiuus: տպոյրն . Thcquen , <i>vos</i> .
			Genitiuus: տպոյրեմն . Thcquenifa , <i>ve-</i>
			<i>strum</i> .
			Datiuus: տպոյրեն . Thcquenfa , <i>vobis</i> .
			Accusatiuus: տպոյրն . Thcquen , <i>vos</i> .
			Ablatiuus: տպոյրեցն . Thcquenghan , vel
Pluralis	}	}	տպոյրեմնցն . Thcquenifaghan , <i>à vo-</i>
			<i>bis</i> .

Pronominis primitiui tertiæ personæ declinatio.

No-

DECLINATIO PRONOMINVM.

		Nominatiuus: ԲԻՅԵ . Aman, <i>hic</i> , <i>hæc</i> , <i>hoc</i> .
		Genitiuus: ԲԻՆ . Amas, vel ԲԻՆ . Amis, vel ԲԻՆ . Mis, <i>buius</i> .
Singularis	Numeri	Datiuus: ԲԻՆ . Amas, vel ԲԻՆ . Amis, vel ԲԻՆ . Mis, <i>huic</i> .
		Accusatiuus: ԲԻՅԵ . Aman, <i>hunc</i> , <i>hanc</i> , <i>hunc</i> .
		Ablatiuus: ԲԻՆԵՅԵ . Amisghan, <i>ab hoc</i> , <i>ab hac</i> , <i>ab hoc</i> .
Pluralis	Numeri	Nominatiuus: ԲԻՄԹ . Amath, <i>hi</i> , <i>hæ</i> , <i>hæc</i> .
		Genitiuus: ԲԻՄԹԻ . Amathì, <i>horum</i> , <i>harum</i> , <i>horum</i> .
		Datiuus: ԲԻՄԹԻ . Amathà, <i>his</i> .
		Accusatiuus: ԲԻՄԹ . Amath, <i>hos</i> , <i>has</i> , <i>hæc</i> .
		Ablatiuus: ԲԻՄԹԵՅԵ . Amathghan, <i>ab his</i> .
Singularis	Numeri	Nominatiuus: ԸԲԵԵ . Iman, <i>ille</i> , <i>illa</i> , <i>illud</i> .
		Genitiuus: ԸԲԵՆ . Imas, vel ԸԲԵՆ . Imis, <i>illius</i> .
		Datiuus: ԸԲԵՆ . Imas, <i>illi</i> .
		Accusatiuus: ԸԲԵԵ . Iman, <i>illum</i> , <i>illam</i> , <i>illud</i> .
		Ablatiuus: ԸԲԵՆԵՅԵ . Imasghan, <i>ab illo</i> , <i>ab</i> <i>illa</i> , <i>ab illo</i> .

Nu-

DECLINATIO PRONOMINVM. 71

Numeri	Pluralis	Nominatiuus: იმათ. Imath, <i>illi, illæ, illa.</i>
		Genitiuus: იმათი. Imathì, <i>illorum, illarum, illorum.</i>
		Datiuus: იმათად. Imathà, <i>illis.</i>
		Accusatiuus: იმათ. Imath, <i>illos, illas, illa.</i>
		Ablatiuus: იმათგან. Imathghan, <i>ab illis.</i>

Ab ძ. is autem, & იგი. ighi, plurale est იმინი. issini, ივინი. ighinì, ficuti ab ეს. ესენი. essenì, ab აგი. aghi, ავინი. aghinì &c.

Pronominis relatiui declinatio:

Numeri	Singularis	Nominatiuus: თუითან. Thuithan, <i>ipse.</i> <i>is, etc.</i>
		Genitiuus: თავისი. Thauisi, <i>ipsius.</i>
		Datiuus: თავისად. Thauifa, <i>ipsi.</i>
		Accusatiuus: თუითან. Thuithan, <i>ipsum, ipsam, ipsum.</i>
		Ablatiuus: თავისგან. Thauifaghan, <i>ab ipso; ab ipsa, ab ipso.</i>
		Genitiuus: თავისეუნი. Thuifichunen, <i>ipforum, ipsarum, ipforum.</i>
	Pluralis	Datiuus: თავისეუნი. Thauifachunen, <i>ipsis.</i>
		Accusatiuus: თუითანეუნი. Thuithanchunen, <i>ipsos, ipsas, ipsa.</i>
		Ablatiuus: თავისგანეუნი. Thauifaghanchunen, <i>ab ipsis.</i>

Pro-

Prouocabuli, siuè pronominis relatiui, & aliquando interrogatiui declinatio.

Nu- meri	Singula- ris	Nominatiuus: Դ-մլուո. Romeli, <i>qui, vel qualis</i> Ե՛ց.
		Genitiuus: Դ-մլուսն. Romelifa, <i>cuius, vel qualis</i> .
		Datiuus: Դ-մլուս. Romelfa, <i>cui, vel quali</i> .
		Accusatiuus: Դ-մլուո. Romeli, <i>quem, vel qualem, Ե՛ց.</i>
		Ablatiuus: Դ-մլուսնցն. Romelifaghan, <i>à quo, vel à quali, Ե՛ց.</i>
	Pluralis.	Nominatiuus: Դ-մլուոյն. Romelichunen, <i>qui vel quales, Ե՛ց.</i>
		Genitiuus: Դ-մլուսնցն. Romelifachunen, <i>quorum, vel qualium, Ե՛ց.</i>
		Datiuus: Դ-մլուսնցն. Romelfachunen, <i>quibus, vel qualibus.</i>
		Accusatiuus: Դ-մլուոյն. Romelichunen, <i>quos, vel quales Ե՛ց.</i>
		Ablatiuus: Դ-մլուսնցնցն. Romelifaghanchunen, <i>à quibus, vel qualibus.</i>

Pronominis interrogatiui de rebus animatis declinatio.

No

DECLINATIO PRONOMINVM. 73

Numeri	Singula- ris	Nominatiuus: ვინ. Vin, <i>quis, quæ, quod.</i>
		Genitiuus: ვისი. Visi, <i>cuius-</i>
		Datiuus: ვისა. Visa, <i>cui.</i>
		Accusatiuus: ვინ. Vin, <i>quem, quam, quod.</i>
		Ablatiuus: ვისდაგან. Visaghan, <i>à quo, à qua, à quo.</i>
	Pluralis.	Nominatiuus: ვინაჲნი. Vinchunen, <i>qui, quæ, quod.</i>
		Genitiuus: ვისაჲნი. Vifichunen, <i>quorum, quarum, quorum.</i>
		Datiuus: ვისაჲნი. Vifachunen, <i>quibus.</i>
		Accusatiuus: ვინაჲნი. Vinchunen, <i>quos, quas, quæ.</i>
		Ablatiuus: ვისაგანაჲნი. Vifaghanchunen, <i>à quibus.</i>

Pronominis interrogatiui de rebus inanimatis declinatio.

Singula- ris.	Nominatiuus: რა. Ra, <i>quis, vel qui, quæ, quod.</i>
	Genitiuus: რისი. Rais, <i>cuius.</i>
	Datiuus: რას. Ras, <i>vel რისი. Rais, cui.</i>
	Accusatiuus: რაი. Rai, <i>quem, quam, quod.</i>
	Ablatiuus: რასდაგან. Rasaghan, <i>à quo, à qua, à quo.</i>

K

Plu-

Plurale autem est რასებო . Rafebì , à quo tamen , vt à superiori particula აწვებ . Chunen , frequentius abstinent .

Hoc etiam modo declinabis Pronomen სჟარ . Schuà , vt

Numeri	Singula- ris	Nominatiuus: სჟარ . Schuà , <i>alius, alia, aliud.</i>
		Genitiuus: სჟარის . Schuais , <i>alius.</i>
		Datiuus: სჟარს . Schuas , <i>vel</i> სჟარის . Schuais , <i>alij .</i>
		Accusatiuus: სჟარ . Schuà , <i>vel</i> სჟარი . Schuai , <i>alium, aliam, aliud.</i>
		Ablatiuus: სჟარსაგან . Schuasaghan , <i>ab alio, ab alia, ab alio.</i>
	Pluralis .	Nominatiuus: სჟარბო . Schuabì , <i>alij, alie, alia.</i>
		Genitiuus: სჟარბის . Schuabifa , <i>aliorum, aliarum, aliorum.</i>
		Datiuus: სჟარბს . Schuabfa , <i>alijs.</i>
		Accusatiuus: სჟარბო . Schuabì , <i>alios, alias, alia.</i>
		Ablatiuus: სჟარბისაგან . Schuabifaghan , <i>ab alijs.</i>

Dictiuncula verò რ-მ . Rom , & რ-მე . Romè , *relatiua* , est indeclinabilis in vtroque numero ; sed similiter ac რ-მყო . Romeli , inflectes pronomina possessiua : ჩემი . Cemi , *meus* : შენი . Sceni , *tuus* : ჩუენი . Ciueni , *noſter* : & თუქუენი . thchueni , *veſter* ; gentilia verò sic declinabis .

No-

DECLINATIONES PRONOMINVM. 75

Numeri	Singularis.	Nominatiuus: հայրենյանքի . Ciueneburi, <i>nostras</i> .
		Genitiuus: հայրենյանքիս . Ciueneburifa, <i>nostratis</i> .
		Datiuus: հայրենյանքիս . Ciueneburifa, <i>nostrati</i> .
		Accusatiuus: հայրենյանքի . Ciueneburi, <i>nostratem, և՛ nostras</i> .
		Vocatiuus: հայրենյանքի . Ciueneburo, <i>ò nostras</i> .
	Pluralis.	Ablatiuus: հայրենյանքիցան . Ciueneburifaghan, <i>à nostrate, vel nostrati</i> .
		Nominatiuus: հայրենյանքի . Ciueneburebì, <i>nostrates, և՛ nostratia</i> .
		Genitiuus: հայրենյանքիս . Ciueneburebifa, <i>nostratium</i> .
		Datiuus: հայրենյանքիս . Ciueneburebifa, <i>nostratibus</i> .
		Accusatiuus: հայրենյանքի . Ciueneburebì, <i>nostrates, և՛ nostratia</i> .
Vocatiuus: հայրենյանքի . Ciueneburebò, <i>ò nostrates, և՛ nostratia</i> .		
Ablatiuus: հայրենյանքիցան . Ciueneburebifaghan, <i>à nostratibus</i> .		

Ad instar հայրենիքտրո . Ciueneburi, declinabis etiam տաղաղբե-
 ճտրո . Thequeneburi, cœtera huiusmodi, & sequens interroga-
 tium.

Numeri	{	Singularis.	Nominatiuus: սնճանտրո . Sadauri, <i>cuias</i> .
			Genitiuus: սնճանտրոս . Sadaurifa, <i>cuiatis</i> .
			Datiuus: սնճանտրոս . Sadaurifa, <i>cuiati</i> .
			Accusatiuus: սնճանտրո . Sadauri, <i>cuiatem</i> .
			Ablatiuus: սնճանտրոսնցն . Sadaurifaghan, <i>à cuiate</i> .
Numeri	{	Pluralis.	Nominatiuus: սնճանտրոճո . Sadaurebì, <i>cuiates</i> .
			Genitiuus: սնճանտրոճոսն . Sadaurebifa, <i>cuiatum</i> .
			Datiuus: սնճանտրոճոս . Sadaurebifa, <i>cuiatibus</i> .
			Accusatiuus: սնճանտրոճո . Sadaurebì, <i>cuiates</i> .
			Ablatiuus: սնճանտրոճոսնցն . Sadaurebifaghan, <i>à cuiatibus</i> .

Hic obseruabis pronomen սնճանտրո . Sadauri, vt apud nos, *cuias*; non tantum patriam, gentem, nationemque innuere; sed etiam partes, & sectam: sic հայրենիքտրո . Ciueneburi, տաղաղբե-
 ճտրո . Thequeneburi, & similia .

CAPVT TERTIVM.

De verbo, tertia Orationis parte, eiusque modis,
& temporibus.

TRibus Paragraphis præsens hoc Caput absolvam; nam et si Coniugationes verborum innumeræ quidem sunt, quippè ferè verbum quodlibet, vendicat sibi suam; dicam tamen & breuiter, quæ vsui deseruiunt magis, & quæ sub vnica ratione & lege conueniunt

§. PRIMVS.

De communiori inflexione Verborum.

Coniugatio communior, quæ pluribus verbis competit, & ijs præcipuè, quæ motum significant, est huiusmodi.

PARADIGMATA VERBORVM.

Coniugatio Verbi ԹՅՄ. Moual, *Venio.*

Indicatiui modi tempus præsens.

Singulari numero.

Թյ. ԹյՄ. me moual, *ego venio.*

Երբ. Թխտլա. scen mochhual, *tu venis,*

Իման. Թյբ. iman moua, *ille venit.*

Plurali numero.

Իտյն. Թյալա. ciuen moualth, *nos venimus.*

տպտյր.

თსყურნ . მხსყრთთ . thcquen mochhualth , *vos venitis* .

იმათ . მკლანნი . imath mouliani , *illi veniunt* .

Præteritum imperfectum .

Singulari numero .

მე . მკიდოდო . me mouidodi , *ego veniebam* .

შენ . მხსყიდოდო . scen mochhuidodi , *tu veniebas* .

იმა . მკიდოდა . iman mouidoda , *ille veniebat* .

Plurali numero .

ჩვენ . მკიდოდით . ciuen mouidodith , *nos veniebamus* .

თსყურნ . მხსყიდოდით . thcquen mochhuidodith , *vos veniebatis* .

იმათ . მკიდოდენ . imath mouidoden , *illi veniebant* .

Præteritum perfectum (vt ita dicam) minùs
propinquum .

Singulari numero .

მე . მკულო . me mouelo , *ego veni , Ital. venni* .

შენ . მხსყი . scen mochhuel , *tu venisti* .

იმა . მკიდა . iman mouida , *ille venit* .

Plurali numero .

ჩვენ . მკუდით . ciuen mouedith , *nos venimus* .

თსყურნ . მხსყუდით . thcquen mochhuedith , *vos venistis* .

იმათ . მკიდოდენ . imat mouidoden , *illi venerunt* .

Præteritum perfectum magis propinquum .

Singulari numero .

მე .

- Զյ. Զ-Մտղոյ . զհր . me mossuli var; *Ital. io son venuto.*
 Չրն . Զ-Մտղոյ . խհր . scen mossuli chhar, *Ital. tu sei venuto.*
 Ոժնն . Զ-Մտղոյ . iman mossula, *Ital. quello è venuto.*

Plurali numero.

- հտղն . Զ-Մտղոյ . զհրտ . ciuen mossuli varth, *Ital. noi siamo venuti.*
 տտղյն . Զ-Մտղոյ . խհրտ . thcquen mossuli chharth, *Ital. voi siete venuti.*
 Ոժտ . Զ-Մտղոյ . ճրահրն . imath mossuli ariani, *Ital. quelli sono venuti.*

Præteritum plusquam perfectum.

Singulari numero.

- Զյ . Զ-Մտղոյ . շոյճի . me mossuli vichauì, *ego veneram.*
 Չրն . Զ-Մտղոյ . ոյճի . scen mossuli ichauì, *tu veneras.*
 Ոժնն . Զ-Մտղոյ . ոյտ . iman mossuli ichò, *ille venerat.*

Plurali numero.

- հտղն . Զ-Մտղոյ . շոյճիտ . ciuen mossuli vichauith, *nos veneramus.*
 տտղյն . Զ-Մտղոյ . ոյճիտ . thcquen mossuli ichauith, *vos veneratis.*
 Ոժտ . Զ-Մտղոյ . ոյտրն . imath mossuli ichuen, *illi venerant.*

Futurum.

Singulari numero.

Զյ.

მე . მჟღალ . me moual, *ego veniam*.

შენ . მხუჟალ . scen mochhual, *tu venies*.

იმან . მჟა . iman moua, *ille veniet*.

Plurali numero.

ჩუენ . მჟღალთ . ciuen moualth, *nos veniemus*.

თუჟენ . მხუჟალთ . chcquen mochhualth, *vos venietis*:

იმათ . მჟღიან . imath moulian, *illi venient*.

Imperatiuus modus.

Singulari numero.

შენ . მდი . scen modi, *tu veni*.

იმან . მჟიდეს . iman mouides, *ille veniat*.

Plurali numero.

ჩუენ . მჟედოთ . ciuen mouedoth, *nos veniamus*.

თუჟენ . მჟიდეთ . thcquen mouideth, *vos venite*.

იმათ . მჟიდენ . imath mouiden, *illi veniant*.

Defideratiui modi tempus præfens, & imperfectum.

Singulari numero.

ნეთანს . მჟიდოდი . nethans mouidodì, *utinam venirem*.

ნეთანს . მხუჟიდოდი . nethans mochhuidodì, *utinam venires*.

ნეთანს . მჟიდოდან . nethans modidodà, *utinam veniret*.

Plurali numero.

ნეთანს .

CONIVGATIO VERBORVM.

81

ნეთანს . მ-ვიდო-დით . nethans mouidodith , *utinam veniremus* .

ნეთანს . მ-ხუიდო-დით . nethans mochhuidodith , *utinam veniretis* .

ნეთანს . მ-ვიდო-დენ . nethans mouidioden , *utinam venirent* .

Præteritum perfectum,

Singulari numero .

ნეთანს მ-სსოღოი . ვიპვი . nethans moffuli vichauì , *utinam venissem* . .

ნეთანს . მ-სსოღოი . იპვი . nethans moffuli ichauì , *utinam venisses* .

ნეთანს . მ-სსოღოი . ივო . nethans moffuli ichò , *utinam venisset* .

Plurali numero .

ნეთანს . მ-სსოღოი . ვიპვით . nethans moffuli vichauith , *utinam venissemus* .

ნეთანს . მ-სსოღოი . იპვით . nethans moffuli ichauith , *utinam venissetis* .

ნეთანს . მ-სსოღოი . იპუენ . nethans moffuli ichuen , *utinam venissent* .

Futurum.

Singulari numero .

L

ნეთანს .

ნეთანს : ჳ-ვტ : nethans moual, *utinam veniam.*

ნეთანს : ჳ-ხტუტ : nethans mochhual, *utinam venias.*

ნეთანს : ჳ-ჯტ : nethans moua, *utinam veniat.*

Plurali numero.

ნეთანს : ჳ-ჯტოთ : nethans moualth, *utinam veniamus.*

ნეთანს : ჳ-ხტუტოთ : nethans mochhualth, *utinam veniatis.*

ნეთანს : ჳ-ვტლიანი : nethans mouliani, *utinam veniant.*

Coniunctiuo carent, & perrarò in eius significatione, Optatiui tempora vsurpant.

Infinitiui modi tempus præfens, & perfectum.

ჳ-სსტოლან : moffula, *venire, & venisse.*

Gerundia.

ჳ-ძს : mois, *veniendi.*

ჳ-სსტოლანძი : moffulasci, *veniendo.*

ჳ-სსტოლან : moffula, *veniendum.*

Eodem flectuntur modo plura alia, præfertim, vt diximus, verba motus: sic exempli gratia:

ძანჯტლ : Zaua, *eo.*

ჩანჯტ : Ciaual, *ingredior.*

ძანხტუტლ : Zachhual, *is.*

ჩანხტუტლ : Ciachhual, *ingrederis.*

ძანჯტ : Zaua, *it, &c.*

ჩანჯტ : Ciaua, *ingreditur.*

ძანვიდო-დი : Zavidodi, *ibam.*

ჩანვიდო-დი : Ciauidodi, *ingrediebar.*

ძანხტუიदო-დი : Zachhuidodi, *ibas.*

ჩანხტუიदო-დი : Ciachhuidodi, *ingrediebaris.*

ძანჯუტ-

ბაჟელ- • Zauelo, <i>iui</i> .	ჩაჟელ- • Ciauelò, <i>Ital. entrai</i> .
ბახუელ- • Zachhuelo, <i>iuiſti</i> .	ჩახუელ- • Ciachhuelo, <i>Ital. entraſti</i> .
ბასსულთი • ჟარ • Zaffuli var, <i>Ital. ſono andato</i> .	ჩასსულთი • ჟარ • Ciaffuli var, <i>ingreſſus ſum</i> .
ბასსულთი • ხარ • Zaffuli chhar, <i>Ital. ſei andato</i> .	ჩასსულთი • ხარ • Ciaffuli chhar, <i>ingreſſus eſ</i> .
ბასსულთი • ვიჯავი • Zaffuli vi-chauì, <i>iueram</i> .	ჩასსულთი • ვიჯავი • Ciaffuli vi-chauì, <i>ingreſſus fueram</i> .
ბასსულთი • იჯავი • Zaffuli ichauì, <i>iueras</i> .	ჩასსულთი • იჯავი • Ciaffuli ichauì, <i>ingreſſus fueras</i> .
შენ • ბადი • Scen Zadi, <i>tui</i> .	შენ • ჩიადი • Scen Ciadi, <i>tu ingredere</i> .
იმან • ბავიდელს • Iman Zauides, <i>ille eat</i> .	იმან • ჩავიდელს • Iman Ciauides, <i>ille ingreditur</i> .
ბასსულთან • Zaffula, <i>ire</i> ჭც.	ჩასსულთან • Ciaffula, <i>ingredi</i> .
ბადს • Zais, <i>eundi</i> .	ჩადს • Ciais, <i>ingrediendi</i> .
ბასსულთანში • Zaffulaſcì, <i>eundo</i> ჭც.	ჩასსულთანში • Ciaffulaſcì, <i>ingrediendo</i> ჭც.

Optatiui tempora, vt vidimus ſuprà, eadem ſunt, ac tempora Indicatiui, aſſumpta vocula ნეთანს • Nethans; atque etiam ſe habent: მივალ • Miual, *peruenio*; ჩამოვალ • Ciamoual, *deſcendo*, & ſimilia. Nunc autem breuitatis cauſa, anomala, & defectiua verba præterimus; cùm enim ſint propè innumera; commodiùs ſingula tradentur in linguæ huius Dictionario. mox ea docebi mus, inſtar quorum reliqua coniungantur.

§. S E C V N D V S .

De alijs Verborum inflexionibus.

Quia vt plurimùm verba differunt in modo Indicatiuo ; ab eoque tanquam à scaturigine , & fonte , omnia ferè tempora deriuantur , aliquot exempla subijciam ; atque his similia , eadem ratione declinabis .

Quæ in ճԹ- . Ano exeunt .

Ձյ . Ժ-ոտանո . me moithano , *ego fero* .Ձրն . Ժ-ոտանց . scen moithanè , *tu fers* .ՈՅՆ . Ժ-ոտանն . iman moithans , *ille fert* .Խտյն . Ժ-ոտանտ . ciuen moithanth , *nos ferimus* .տսրտյրն . Ժ-ոտանցտ . thcquen moithaneth , *vos fertis* .ՈՅՏ . Ժ-ոտանրն . imeth moithanen , *illi ferunt* .Ձյ . Ժ-ջոտանճո . me mouithandì , *ego ferebam* .Ձրն . Ժ-ոտանճո . scen moithandì , *tu ferebas* .ՈՅՆ . Ժ-ոտանճ . iman moithandà , *ille ferebat* .Խտյն . Ժ-ջոտանճոտ . ciuen mouithandith , *nos ferebamus* .տսրտյրն . Ժ-ոտանճոտ . thcquen moithandith , *vos ferebatis* .ՈՅՏ . Ժ-ոտանցճրն . imath moithaneben , *illi ferebant* .ՈՅՆ . Ժ-ոտանն . iman moithanà , *ille tulit* .Ձրն . Ժ-ոտանց . scen moithanè , *tu fer ԳԸ* .Ձյ . ճանճանտ . me daibano , *ego abluo* .Ձրն . ճանճանց . scen daibanè , *tu abluis* .ՈՅՆ . ճանճանն . iman daibans , *ille abluit* .

Խտյն .

հայրն . ընծանտ . ciuen daibanth, *nos abluimus*.
 տախյրն . ընծանյոտ . thcquen daibanerh, *vos abluitis*.
 իմտ . ընծանրն . imath daibanen, *illi abluunt*.
 Զյ . ընծաննլո . me dauibandì, *ego ablueram*.
 Չրն . ընծաննլո . scen daibandi, *tu ablueras*.
 իմն . ընծաննլ . iman daibandà, *ille abluerat*.
 հայրն . ընծաննլոտ . ciuen dauibandith, *nos ablueramus*.
 տախյրն . ընծաննլոտ . thchquen daibandith, *vos ablueratis*.
 իմտ . ընծաննլոնրն . imath daibaneben, *illi abluerant*.
 իմն . ընծանն . iman daibanâ, *ille abluit*.
 Չրն . ընծաննյ . scen daibanè, *tu abluere* Ե՛ւ .

ճի . Bi syllaba terminata .

Զյ . Զգլլոնի . me moughdebì, *ego morior*.
 Չրն . Զգլլոնի . scen moghdebì, *tu moreris*.
 իմն . Զգլլոն . iman moghdebà, *ille moritur*.
 հայրն . Զգլլոնիտ . ciuen moughdebith, *nos morimur*.
 տախյրն . Զգլլոնիտ . thcquen moghdebith, *vos morimini*.
 իմտ . Զգլլոնիանի . imath moghdebiani, *vos morimini*.
 Զյ . Զգլլոնոտի . me moughdebothi, *ego moriebar*.
 Չրն . Զգլլոնոտի . scen moghdebothi, *tu moriebaris*.
 իմն . Զգլլոնոտ . iman moghdebotha, *ille moriebatur*.
 հայրն . Զգլլոնոտիտ . ciuen moughdebothith, *nos moriebamur*.
 տախյրն . Զգլլոնոտիտ . thcquen moghdebothith, *vos moriebamini*.
 իմտ . Զգլլոնոտանրն . imath moghdebothaneben, *illi morie-*
bantur .

իմն .

იმან . მ-გღ . iman moghda , *ille mortuus est* .

იმან . მ-გღჟ . iman moghdes , *ille moriatur* .

მე . ირჯევბი . me irgeubi , *ego mihi negotium facefſo* .

მენ . ირჯედი . ſcen irgebi , *tu tibi negotium facefſis* .

იმან . ირჯედა . iman irgebà , *ille ſibi negotium facefſit* .

ჩუენ . ირჯევბით . ciuen irgeubith , *nos nobis negotium facefſimus* .

თუყენ . ირჯედიით . thcquen irgebith , *vos vobis negotium facefſitis* .

იმათ . ირჯედან . imath irgebian , *illi ſibi negotium facefſunt* .

მე . ირჯევბო-თი . me irgeubothi , *ego mihi negotium facefſebam* .

მენ . ირჯებო-თი . ſcen irgebothi , *tu tibi negotium facefſebas* .

იმან . ირჯებო-თა . ſcen irgebotha , *ille ſibi negotium facefſebat* .

ჩუენ . ირჯევბო-თით . ciuen irgeubothith , *nos nobis negotium facefſebamus* .

თუყენ . ირჯებო-თით . thcquen irgebothith , *vos vobis negotium facefſebatis* .

იმათ . ირჯებო-თანებენ . imath irgebothaneben , *ille ſibi negotium facefſebat* .

იმან . ირჯა . iman irgia , *ille ſibi negotium facefſit* .

იმან . ირჯჟ . iman irges , *ille ſibi negotium facefſat* .

Sic etiam გნგულეულები . ghaghuleudebi , *fastidio* ; გნგულეულები . ghaghuledebi , *fastidis* ; გნგულისლები . ghaghulisdeba , *fastidit* ; გნგულეულებით . ghaghuledebith , *fastidimus* ; გნგულეულებით . ghaghuledebith , *fastiditis* ; გნგულისლებენ . ghaghulisde-

lisdeben, *fastidiunt*; გზგულმდღ. ghaghulisdà, *fastidit*, ԵԾԸ.

ჟ. Che finita .

მე. ვილაპარაკებ. *me vilaparachè, ego loquor.*

შენ. ილაპარაკებ. *scen ilaparachè, tu loqueris.*

იმან. ილაპარაკებს. *iman ilaparachà, ille loquitur.*

ჩვენ. ვილაპარაკებთ. *ciuen vilaparachoth, nos loquimur.*

თქვენ. ილაპარაკებთ. *thcquen ilaparacheth, vos loquimini.*

იმათ. ილაპარაკებენ. *imath ilaparachen, illi loquuntur.*

შენ. ილაპარაკე. *scen ilaparachè, tu loquere, ԵԾԸ.*

მე. ვაძახებ. *me vdauzachè, ego voco.*

შენ. აძახებ. *scen dauzachè, tu vocas.*

იმან. აძახებს. *iman dauzachà, ille vocat.*

ჩვენ. ვაძახებთ. *ciuen vdauzachoth, nos vocamus.*

თქვენ. აძახებთ. *thcquen dauzacherh, vos vocatis.*

იმათ. აძახებენ. *imath dauzachen, illi vocant.*

შენ. აძახე. *scen dauzachè, tu voca, ԵԾԸ.*

Finita syllaba მე. me.

მე. ვჭამ. *me vciamè, ego comedo.*

შენ. ჭამ. *scen ciamè, tu comedis.*

იმან. ჭამს. *iman ciams, ille comedit.*

ჩვენ. ვჭამთ. *ciuen ciamoth, nos comedimus.*

თქვენ. ჭამთ. *thcquen ciameth, vos comeditis.*

იმათ. ჭამენ. *imath ciamen, illi comedunt.*

მე.

მე. ვჩამო-დო . me vciamodì , *ego comedebam* ԳԵ.

მე. ჩამო . me ciamia , *ego comedi* .

შენ . ვჩამო . scen ghiciamia , *tu comedisti* .

იმა . თჩამო . iman vciamia , *ille comedit* ԳԵ.

მე . ვსუამე . me vsuame , *ego bibo* .

შენ . სუამე . scen suame , *tu bibis* .

იმა . სუამს . suams , *ille bibit* .

ჩვენ . სუამოთ . ciuen suamoth , *nos bibimus* . .

თუკურ . სუამეთ . thcquen suameth , *vos bibitis* .

იმათ . სუამენ . imath suamen , *illi bibunt* .

მე . ვსუამო-დო . me vsuamodì , *ego bibebar* , ԳԵ.

მე . ვსუამო . me vsuamia , *ego bibi* .

შენ . ვსუამო . scen ghisuamia , *tu bibisti* .

იმა . თსუამო . iman vsuamia , *ille bibit* .

Itaque vt visum est frequenter, aut prima persona signatur litera მ M, secunda ვ Gh, & თ V tertia, aut ვ V persona prima tantum, tertia exit in Ⴖ A, in ლ S, vel ab Ⴖ A incipit; vt etiam patet in subiectis exemplis.

მე . მინდა . me minda , *ego volo* .

შენ . ვინდა . scen ghinda , *tu vis* .

იმა . თინდა . iman vnda , *ille vult* .

მე . მიჟუარს . me michuars , *ego amo* .

შენ . ვიჟუარს . scen ghichuars , *tu amas* .

იმან . თუჟარს . iman vchuarts , *ille amat* .

მე . შინონ . me mscinia , *ego formido* .

შენ . გინონ . scen ghscinia , *tu formidas* .

იმან . თინონ . iman vscinia , *ille formidat* .

მე . ვთჟუი . me vthchui , *ego dico* .

შენ . თჟუი . scen thchui , *tu dicis* .

იმან . თჟარს . iman thchua , *ille dicit* .

მე . მაკო . me machò , *ego habeo* .

შენ . გაკო . scen ghachò , *tu habes* .

იმან . აკო . iman achò , *ille habet* .

Quorundam prima persona, ვ V in medio dictionis admittit; secunda nullam addit literam; & tertia exit in ს S, vel in ა A, vt

მე . დავბერს . me dauzer , *ego scribo* .

შენ . დამბერს . scen dazer , *tu scribis* .

იმან . დამბერს . iman dazers , *ille scribit* .

ჩვენ . დავბერთ . ciuen dauzerth , *nos scribimus* .

მე . გავბუკდი . me ghauzuchdi , *ego pinguesco* .

შენ . გამბუკდი . scen ghazuchdi , *tu pinguescis* .

იმან . გამბუკდ . iman ghazuchda , *ille pinguescit* .

ჩვენ . გამბუკდით . ciuen ghazuchdith , *nos pinguescimus* &c.

Sed demùm sequens verbum addisce , quod quàm cœtera , in sermone frequentius vsurpatur .

M

მე .

90 CONIVGATIO VERBORVM.

- მე . ვიკ . me vich, *ego facio* .
 შენ . იკ . scen ich, *tu facis* .
 იმან . იკს . iman ichs, *ille facit* .
 ჩუენ . ვიკით . ciuen vichith, *nos facimus* .
 თუყუენ . იკით . thcquen ichith, *vos facitis* .
 იმათ . იკმენ . imath ichmonèn, *illi faciunt* .
 მე . ვიკმდი . me vichmodi, *ego faciebam* .
 შენ . იკმდი . scen ichmodi, *tu faciebas* .
 იმან . იკმდა . iman ichmoda, *ille faciebat* .
 ჩუენ . ვიკმდით . ciuen vichmodith, *nos faciebamus* .
 თუყუენ . იკმდით . thcquen ichmodith, *vos faciebatis* .
 იმათ . იკმდენ . imath ichmodèn, *illi faciebant* .
 მე . მიქნი . me michnia, *ego feci* .
 შენ . გიქნი . scen ghichnia, *tu fecisti* .
 იმან . თუქნი . iman vchnia, *vel* თუქნ . vchna, *ille fecit* .
 შენ . ჟენ . scen chen, *tu fac* .
 იმან . იქნას . iman ichnas, *ille faciat* ოც .

§. TERTIVS.

De Verbis substantiuo, negatiuo, impossibili,
 transitiuo, & affixis.

Verbi substantiui, & indicatiui modi tempus præsens.

- მე . ვარ . me var, *ego sum* .
 შენ . ხარ . scen chhar, *tu es* .
 იმან . არს . iman aris, *vel* იმან . imana, *ille est* .

ჩუენ .

CONIVGATIO VERBI SVBSTANTIVI. 91

հայրն : ջնրտ : ciuen varth, *nos sumus*.

տախրյն : Ենրտ : thcquen chharth, *vos estis*.

ճմստ : Իրաննի : imath ariani, *illi sunt*.

Præteritum imperfectum.

Ձյ : ջոխճոյ : me vichauì, *ego eram*.

Ձյն : ճոխճոյ : scen ichauì, *tu eras*.

ճմսն : ճոյո : iman ichò, *ille erat*.

հայրն : ջոխճոյտ : ciuen vichauith, *nos eramus*.

տախրյն : ճոխճոյտ : thcquen ichauith, *vos eratis*.

ճմստ : ճոյո-նյն : imath ichonèn, *vel* ճոխրյն : ichuèn, *illi erant*.

Præteritum perfectum minùs propinquum.

Ձյ : Ձյճոյ : me sceuich, *ego fui*.

Ձյն : Ձյնի : scen scechhich, *tu fuisti*.

ճմսն : Ձյոյ : iman sceich, *ille fuit*.

հայրն : Ձյճոյրտ : ciuen sceuichnith, *nos fuimus*.

տախրյն : Ձյնիւրտ : thcquen scechhichnith, *vos fuistis*.

ճմստ : Ձյոյրն : imath sceichnen, *illi fuerunt*.

Præteritum perfectum magis propinquum.

Ձյ : յո-ճտլոյ : ճնր : me chopuli var, *Ital. io sono stato*.

Ձյն : յո-ճտլոյ : Ենր : scen chopuli chhar, *Ital. tu sei stato*.

ճմսն : յո-ճտլոյ : Իրան : iman chopuli aris, *vel* յո-ճտլոյ : chopu-
la, *Ital. quello è stato*.

հայրն : յո-ճտլոյ : ճնրտ : ciuen chopuli varth, *Ital. noi siamo stati*.

92 CONIUGATIO VERBI SUBSTANTIVI.

თსუენ • ვო-ჰსლოი • ხართ • thcquen chopuli chharth, *Ital. voi siete stati.*

იმათ • ვო-ჰსლოი • არიანი • imath chopuli ariani, *Ital. quelli sono stati.*

Præteritum plusquam perfectum,

მე • ვო-ჰსლოი • ვიქავი • me chopuli vichauì, *Ital. io era stato.*

შენ • ვო-ჰსლოი • იქავი • scen chopuli ichauì, *Ital. tu eri stato.*

იმან • ვო-ჰსლოი • ივო • iman chopuli ichò, *Ital. quello era stato.*

ჩუენ • ვო-ჰსლოი • ვიქავით • ciuen chopuli vichauith, *noi eravamo stati.*

თსუენ • ვო-ჰსლოი • იქავით • thcquen chopuli ichauith, *voi eravate stati.*

იმათ • ვო-ჰსლოი • ივო-ბერ • imath chopuli ichonen, *Ital. quelli erano stati.*

Futurum est idem, ac præfens verbi
subsequentis.

მე • ვიქნები • me vichnebì, *ego vado.*

შენ • იქნები • scen ichnebì, *tu euadis.*

იმან • იქნება • iman ichnebà, *ille euadit.*

ჩუენ • ვიქნებით • ciuen vichnebith, *nos euadimus.*

თსუენ • იქნებით • thcquen ichnebith, *vos euaditis.*

იმათ • იქნებიან • imath ichnebiani, *illi euadunt.*

მე • ვიქნებოთი • me vichnebothi, *ego euadebam.*

შენ • იქნებოთი • scen ichnebothi, *tu euadebas.*

იმან •

CONIVGATIO VERBI NEGATIVI. 93

იმან . იქნებო-თა . iman ichnebotha, *ille euadebat.*

ჩუენ . ვიქნებო-თით . ciuen vichnebothith, *nos euadebamus.*

თუყურ . იქნებო-თით . thcquen ichnebothith, *vos euadebatis.*

იმათ . იქნებო-თერ . imath ichnebothnen, *illi euadebant.*

მე . მევიქნები . me sceuichnebì, *vel* მეო-ჟი . sceochen, *ego euasi.*

შენ . შევიქნები . scen sceichnebì, *tu euasisti.*

იმან . შეიქნა . iman sceichna, *ille euasit.*

ჩუენ . შევიქნებით . ciuen sceuichnebith, *nos euasimus.*

თუყურ . შევიქნებით . thcquen sceichnebith, *vos euasistis.*

იმათ . შეიქნენ . imath sceichnen, *illi euaserunt* Ⴄc.

Omnia verba, quæ hætenus diximus, vocamus affirmatiua; quoniam addita syllaba არ ar, vel particula არა, negatiua redduntur; vt exempli gratia:

არმოულ . armoual, *non venio.*

არმოხუალ . armochhual, *non venis.*

არმოუა . armoua, *non venit* Ⴄc.

არმეშინი . armescinia, *non formido.*

არგეშინი . arghescinia, *non formidas.*

არუსშინი . arufcinia, *non formidat.*

არუარ . aruar, *vel* არაარ . arauar, *non sum.*

არხარ . archhar, *vel* არახარ . arachhar, *non es.*

არარის . araris, *vel* არა . ara, *non est.*

Ad-

94 CONIVG. VERBI NEGAT. IMPOSSIB. ET TRANSIT.

Aduertendum est autem, Imperatiui præsens, fieri addita præsentis modi Indicatiui particula ნუ nu, vt

შენ. მდი. scen modi, *tu veni.*

შენ. ნუშხუაღ. scen numochhual, *tu ne veni.*

იმან. მვიდის. iman mouides, *ille veniat.*

იმან. ნუშუა. iman numoua, *ille ne veniat.*

ჩვენ. მვიდოთ. ciuen mouidoth, *nos veniamus.*

ჩვენ. ნუშუაღთ. ciuen numoualth, *nos ne veniamus.*

თყუენ. მუედით. thcquen mouedith, *vos veniatis.*

თყუენ. ნუშხუაღთ. thcquen numochhualth, *vos ne veniatis.*

იმათ. მვიდენ. imath mouiden, *illi veniant.*

იმათ. ნუშუღიან. imath numoulian, *illi ne veniant.*

Verbum impossibile, vt non possum amare, non potes amare, &c. fit addita possibili, particula ერ ver; exempli gratia:

ერშუაღ. vermoual, *non possum venire.*

ერშხუაღ. vermochhual, *non potes venire.*

ერშუა. vermoua, *non potest venire.*

ერშუგდები. vermoughdebì, *non possum mori.*

ერშგდები. vermoghdebì, *non potes mori.*

ერშგდებან. vermoghdebà, *non potest mori.*

Verbum transitivæ significationis, cuius actio transit in alium, vt amare facio, amare facis &c. formatur addita primæ syllabæ verbi motus, e. g. particula იჩანო. ichano, vt

მუაღ.

PRONOMINA AFFIXA VERBORVM. 95

მ-ჯ-ლ . moual, *venio*. მი-ჯ-ლ-ბ-მ . moichuanò, *venire facio*.

ბ-ჯ-ლ . zaual, *eo*. ბნი-ჯ-ლ-ბ-მ . zaichuanò, *ire facio*.

მი-ჯ-ლ . miual, *peruenio*. მიი-ჯ-ლ-ბ-მ . mijchuanò, *peruenire facio* &c.

ჩ-ჯ-ლ . ciaual, *ingredior*. ჩნი-ჯ-ლ-ბ-მ . ciaichuanò, *ingredi facio* &c.

Demùm pronomina mihi, tibi, sibi; & ego, tu, ille, &c. vt vidimus, frequenter exprimunt Iberi, literis quibusdam verbo affixis, nimirùm მ m, ჳ gh, ა a; exempli gratia:

მ-ჯ-მ-ბ-ე . maccione, *ostende mihi*.

გ-მ-ჯ-მ-ბ-ე . ghaccione, *ostende tibi*.

ა-ჯ-მ-ბ-ე . accione, *ostende illi*.

მ-მ-ჯ-ყ-ნ-ს . maschens, *mibi nocet* .

გ-მ-ჯ-ყ-ნ-ს . ghaschens, *tibi nocet*.

ა-მ-ჯ-ყ-ნ-ს . aschens, *illi nocet*.

მ-არ-ჩ-ყ-ნ-ბ-ნ . marcenia, *mibi placet*.

გ-არ-ჩ-ყ-ნ-ბ-ნ . gharcenia, *tibi placet*.

არ-ჩ-ყ-ნ-ბ-ნ . arcenia, *illi placet*.

მ-ძ-ო-ღ-მ-ს . mzuls, *ego odi*.

გ-ძ-ო-ღ-მ-ს . ghzuls, *tu odisti*. ა-ძ-ო-ღ-მ-ს . azuls, *ille odit*, &c.

Pauca hæc de verbis, satis sit docuisse; cœtera enim, vel ipso loquendi vsu facilè addisces, vel vt monui, in Dictionario, suo loco adnotata reperies: quod breui prælo subijcetur, à nobis vel alijs nostratibus concinnatum: præfertim à D. Archangelo Lamberto C. R. Ibericè, Turcicè, & Græcè peritiori.

CA

CAPVT QVARTVM.

De Participio quarta Orationis parte, eiusque specie, & deriuatione.

Participiorum alia, vt ita dicam, sunt verbalia, quæ à verbis deducuntur; alia nominalia, quæ à nominibus effluunt. primi generis sunt, quæ sequuntur.

PARADIGMATA

Participiorum.

მმსლელია . *momfelia, veniens est.*

ამსლელია . *zamfelia, iens est.*

მიმსლელია . *mimfelia, perueniens est.*

ჩამსლელი . *ciamfeli, ingrediens.*

ჩამმსლელი . *ciamomfeli, descendens.*

მმსლელი . *momfuleli, venturus.*

ამსლელი . *zamfuleli, iturus.*

მიმსლელი . *mimfuleli, peruenturus.*

ჩამსლელი . *ciamfuleli, ingressurus.*

ჩამმსლელი . *ciamomfuleli, descensurus.*

მსლელი . *mofuli, qui iam venit.*

ამსლელი . *zafuli, qui iam iuit.*

მიმსლელი . *missuli, qui iam peruenit.*

ჩამსლე-

ჩასსულთი . ciáffuli, *qui iam ingressus est*.

ჩამსსულთი . ciamóffuli, *qui iam descendit*.

Hoc autem quod Latini Participium in Tus nominant, & si multifariam deducitur, semper tamen exit in ლთი, ut hæc alia:

გათეხილთი . ghathechhili, *fractus*.

გაგეთებულთი . ghaghethebuli, *comptus, appositus*.

მხარხულთი . mochharciuli, *inassatus*.

აგებულთი . aghebuli, *elatus*.

ჩამჭითებულთი . ciamofsciuebuli, *depressus*.

განსურებულთი . ghafferebuli, *amotus*.

ჯაჯანებულთი . chachagianebuli, *insanitus*.

Secundi generis Participia, fiunt præaddita syllaba და da, atque adiecta nominibus particula თლი, vli; exempli gratia:

A ჯლითე . chlithe, *clavis*.

დაჯლითულთი . dachlithuli, *clausus*.

A ჯრგე . charghe, *iactura, amissio*.

დაჯრგულთი . dacharghuli, *amissus*.

A ხარჯე . chcharge, *impensa*.

დახარჯულთი . dachhargiuli, *impensus*.

A ჰილსი . pilfi, *deformis*.

დაჰილსულთი . dapilfuli, *deformatus*.

A ბნელი . bneli, *ater, nubilus, obscurus*.

დაბნელდებულთი . dabneldebuli, *obscuratus*.

N

A ბნთული .

A ნათელი, natheli, *lux*.

დანათელიძებული, danatheldebuli, *illuminatus*.

CAPVT QVINTVM.

De Aduerbio, quinta Orationis parte,
eiusque deductione.

ADuerbium ita dictum, quòd verbo semper adhæreat, est pars Orationis indeclinabilis; quæ adiecta verbo, eius significationem implet, explanat, atque definit. nos primò varia Aduerbiorum genera recensentes, docebimus deinde varias eorum formationes.

§. PRIMVS.

De varijs generibus, siuè significationibus
Aduerbiorum.

Ratione variarum significationum, multiplex ergo est Aduer-
bium, vt affirmandi, augurandi, comparandi, congregan-
di, demonstrandi, dubitandi, euentus, hortandi, intendendi, in-
terrogandi, iurandi, loci, negandi, numeri, optandi, ordinis,
prohibendi, qualitatis, quantitatis, remittendi, respondendi, si-
militudinis, temporis: quæ omnia eodem Alphabeti ordine, in
sequenti tabula disponentur.

P A R A D I G M A T A

Aduerbiorum.

{ 30. Chì, *ita*.
31. Hhò, *etiam*.

32.

Affirmandi	{	<p>გვგანბო-ს . Ghaghanòs, <i>etiam Domine.</i></p> <p>რათ-მს . Ràthoma, <i>quid ni?</i></p> <p>აბარს . Abarà, <i>quid ergo?</i></p> <p>აბა . Abà, <i>numquid non ita?</i></p> <p>დიამსუეთ . Diamfuerth, <i>ita sanè.</i></p>
Augurandi	{	<p>შვიდობ-დით . Scuidobith, <i>auspicatò, faustè,</i> <i>feliciter.</i></p> <p>აგმართი . ხნაგმართი . Aghmarthi Ciaghmar- thi, <i>inauspicatò, in malam crucem.</i></p>
Comparandi	{	<p>უპრო . Vpro, <i>magis.</i></p> <p>უმსთრო . Vmsthro, <i>minus.</i></p>
Congregandi	{	<p>ერთათ . Erthath, <i>vna.</i></p> <p>ზო-რათ . Szorath, <i>simul.</i></p>
Demonstrandi	{	<p>ჰა . Hha, <i>en.</i></p> <p>ეგჰერა . Eghera, <i>ecce.</i></p>
Dubitandi	{	<p>ეგჰების . Eghebìs; <i>forsitan.</i></p>
Euentus	{	<p>თავით . Thauith, <i>consultò.</i></p> <p>უთავით . Vthauith, <i>inconsultò.</i></p>
Hortandi	{	<p>აბა . Abà, <i>age, agetum.</i></p>
Intendendi	{	<p>სულა . Sula, <i>admodum, magnopere, prorsus.</i></p> <p>და . Dia, <i>nimiùm.</i></p>

Interrogandi { რათ-მან. Rathoma, *cur, quamobrem?*
 რათ-მარს. Rathomara, *quin, quidni?*

არაჲნათ-ნძისა. Arapathonifa, *non quidem
 per te Dominum meum.*

თღმანდღმან. Thismadelifa, *medius fidius,
 mehercules.*

მან. იესუკრისტო. Achha Iesu Christe, *hic
 mihi ò Christe adsis in testimonium.*

მან. ჳკჳლუ. Achha mōzchale, *Deus Crea-
 tor &c.*

Iurandi

ო-ჲ. შერ. მამბემა. Oh scen mamzema.

ო-ჲ. შერ. ხუშ-ვღუბი. Oh scen numoghdebì.

თავი. ხუშამითუღუბან. Thauì numamiughdebà

ო-ჲ. გმერთი. მიძივღმან. Oh ghmèrthi mi-
 sciuelis.

ო-ჲ. შერ. ჳარგათ. ხარ. Oh scen chargath
 chhar.

Et similes dicendi modi, quibus iure iu-
 rando rem aliquam vel affirmant, vel negant.

აჲ. Ach, *vel* აჳ. Achà, *hic.*

აჳნე. Achanè, *hàc, vel* ხი. *hic.*

იჲ. Ich, *illic, ibi.*

აჲიდამან. Achidama, *hinc.*

Loci

იჲიდამან. Ichidama, *illinc.*

აჲით. Achith, *huc; &c* horsum.

იჲით.

	<p>იკითხ. Ichith, <i>illic</i>, <i>ᄃ iltorsum</i>.</p> <p>აქამდო. Achamdi, <i>buc usque</i>.</p> <p>იქამდო. Ichamdi, <i>illuc usque</i>.</p>
Negandi	<p>არ. Ar, <i>vel</i> არს. Ara, <i>minimè, non</i>.</p> <p>ნუ. Nu, <i>ne</i>.</p> <p>ჯერარს. Gerara, <i>nondum</i>.</p> <p>მინდგეჩი. Mindgheci, <i>nunquam</i>.</p>
Numeri	<p>ყუოლჯი. Cquolgel, <i>quotiescumque</i>.</p> <p>ერჯი. Ergel, <i>semel</i>. Ital. <i>una volta</i>.</p> <p>ორჯი. Orgel, <i>bis</i>. Ital. <i>due volte</i>.</p> <p>სამჯი. Samgel, <i>ter</i>. Ital. <i>tre volte</i>.</p> <p>ოთხჯი. Othchhgel, <i>quater</i>.</p> <p>ხუთჯი. Chhuthgel, <i>quinquies</i> <i>ᄃc</i>.</p>
Optandi	<p>ნეთანს. Nethans, <i>ò utinam</i>.</p>
Ordinis	<p>ძინათ. Zinath, <i>vel</i> ოძინ. Ozin, <i>primò, primùm</i>. Ital. <i>la prima volta, nel primo luogo, primieramente</i>.</p> <p>მეორიძე. Meorizè, <i>secundò</i>. Ital. <i>la seconda volta</i>.</p> <p>მესამიძე. Mefamizè, <i>tertiò</i>.</p> <p>მეოთხიძე. Meothchhizè, <i>quartò</i>.</p> <p>მეხუთიძე. Mechhuthizè, <i>quintò</i> <i>ᄃc</i>.</p> <p>უკან. Vchan, <i>post</i>.</p> <p>იმასუკან. Imasuchan, <i>tum inde, post illud</i>.</p>

მერძე.

	{ მერმე . Mermè, <i>deinde</i> .
Prohibendi	{ ხუ . Nu, <i>ne</i> .
	{ ჟარგა . Chargha, <i>benè</i> .
	{ მართალა . Marthalà, <i>iustè</i> .
Qualitatis.	{ ჟართული . Chárthuli, <i>Ibericè</i> .
	{ თათრული . Tháthruli, <i>Turcicè</i> .
	{ მენგრული . Ménghruli, <i>Colchiacè</i> , &c.
	{ ცოთა . Zotha, <i>parum</i> .
	{ ცოთადო . Zothadèn, <i>parum admodum</i> .
Quantitatis	{ ჰამთა . Pásthai, <i>multum</i> ..
	{ ბური . Beuri, <i>satis</i> .
	{ ბურიოდო . Beuriodèn, <i>satis admodum</i> .
Remittendi	{ ნელანელა . Nelanela, <i>paulatim, pedetentim</i> .
Respondendi	{ ო . O, <i>Hem?</i>
	{ რა . Rà, <i>Quid est?</i>
Similitudinis	{ ვათ . Vath, & თანე . Thanè, <i>sicut</i> .
	{ დღეს . Dghes, <i>hodie</i> .
Præsen-	{ დილას . Dilas, <i>mane</i> .
tis	{ დილასდილას . Dilasdilas, <i>bene mane</i> .
	{ დილასულა . Dilaula, <i>diluculo</i> .
	{ ვუჭინ . Ghuscin, <i>heri</i> .
	{ ვუჭინსგომს . Ghuscinsghomòs, <i>heri vesperi</i> .

ვუჭინ-

Præteri- ti Tempo- ris Futuri	გუშინოზინ: Ghufcinofzin, <i>vel</i> გუშინაჯ: Ghufcinazz, <i>nudius tertius</i> . სამიდგეფსინათ: Samidgheszinath, <i>nudius quartus</i> . ოთხიდგეფსინათ: Othchhidgheszinath, <i>nudius quintus &c</i> . ჰათარზინათ: Patharazinath, <i>dudum</i> . ჰამთანიჲს: Paschaichan, <i>iam dudum, iam pridem</i> . ოზინ: Ozin, <i>vel</i> ოსზინ: Ofzin, <i>ante, antea, antehac</i> . ჯანდანიჲს: Chandachan, <i>unquam</i> . სანგომოს: Saghomos, <i>vesperi</i> . ხუალდილას: Chhualdilas, <i>cras mane</i> . ხუალგამე: Chhualghame, <i>cras serò</i> . შეგე: Szeghe, <i>perendie</i> . შეგედილას: Szeghedilas, <i>perendie mane</i> . ამიღამე: Amilghame, <i>hodie sero</i> . ოთხიდგეფსუჲს: Othchhidgheifuchan, <i>post quatuor dies</i> . ხუთიდგეფსუჲს: Chhuthidgheifuchan, <i>post quinque dies</i> . & sic intelligitur უჲს: Vchan, de tempore futuro. შიუადგეფი: Sciuadghesci, <i>ad meridiem</i> . მალე: Male, <i>quam primùm</i> .
---	---

რ-დის.

რ-დის . Rodis , *quando?*
 აკლამდი . Achlamdi , *hactenus.*

§. S E C V N D V S.

De deriuationibus Aduerbiorum.

Variæ sunt deriuationes, seu formationes Aduerbiorum, & primò deriuata à nominibus adiectiuis, exeunt in *a*, vt exempli gratia:

A { ჯრგი . Charghi , *bonus.* } fit { ჯრგა . Chargha , *benè.*
 { მართალი . Marthali , *iustus.* } { მართალა . Marthala , *iustè.*

Secundò Aduerbia à gentilibus, seu patrijs nominibus venientia, plerumque ული vli terminantur, vt exempli gratia:

A	თათარი . Thathari , <i>Turca.</i>	} fit {	თათრული . Tháthruli ,
	<i>Iberus.</i>		<i>Turcicè.</i>
	ხართული . Charthueli ,		ჯრთული . Chárthuli ,
	<i>Iberus.</i>		<i>Ibericè.</i>
	მეგრული . Meghrelì , <i>Colchus.</i>		მეგრული . Méghruli , <i>Colchiacè.</i>
არაბი . Arabi , <i>Arabs.</i>	არაბული . Arábuli , <i>Arabicè.</i>		
იტალიანნი . Ithaliani , <i>Italus.</i>	იტალიანული . Ithalianuli , <i>Italicè.</i>		

Tertiò Aduerbia, quæ ordinem significant, formantur à nominibus ordinarijs, addita syllaba ძე ze, vt exempli gratia:

მეორე .

DERIVATIONES ADVERBIORVM. 105

A	მეორე . Meori, <i>secundus</i> .	}	fit	მეორე . Meorizè, <i>secūdò</i> .
	მესამე . Mefami, <i>tertius</i> .			მესამე . Mefamizè, <i>tertìdò</i> .
	მეოთხე . Meothchhi, <i>quar-</i> <i>tus</i> .			მეოთხე . Meothchhizè, <i>quartò</i> .
	მეხუთე . Mechhuthi, <i>quin-</i> <i>tus</i> .			მეხუთე . Mechhuthizè, <i>quintò</i> .

Quartò Aduerbia reliqua affirmatiua, formantur litera თ th, addita nominibus substantiuis, vt exempli gratia:

A	ერგული . Ergiuli, <i>fides</i> .	}	fit	ერგულით . Ergiulith, <i>fi-</i> <i>deliter</i> .
	გული . Ghuli, <i>cor</i> .			გულით . Ghulith, <i>ex corde</i> <i>libenter</i> .
	მუშაბო . Musciabò, <i>labor</i> .			მუშაბოთ . Musciaboth, <i>laboriosè</i> .
	ჩუყი . Ccqui, <i>ingenium</i> .			ჩუყით . Ccquith, <i>ingeniosè</i> .
	სკონდება . Schondebà, <i>fe-</i> <i>licitas</i> .			სკონდებით . Schondebith, <i>feliciter</i> .

Quintò Aduerbia negatiua formantur litera თ V, præposita affirmatiuis .

- უსკონდებით . Vschondebith, *infeliciter* .
- უსჩუყით . Vccquith, *indoctè, non ingeniosè* .
- უმუშაბოთ . Vmusciaboth, *non laboriosè* .
- უგულით . Vghulith, *egre, non libenter* .
- ურგულით . Vrgiulith, *infideliter* .

○

Et

Et sextò etiam Adiectiua omnia pro Aduerbijs vsurpantur; vt exempli gratia:

მე . გუიანი . მ-ჟელ . me ghuiani mouelo, *ego serus veni*, id est
ego serò veni.

ლამასი . ილანარა . Lamasi ilaparachà, *pulcher loquitur*, id est
pulchrè loquitur.

CAPVT SEXTVM.

De Postpositione, & Præpositione, sexta & septima Orationis parte.

Quam Latini Præpositionem vocant, quia cœteris partibus Orationis præponitur, vt plurimum Postpositio ab Iberis dicenda est, quia semper postposita, nominibus potissimum, vel alijs partibus Orationis affigitur. huiusmodi sunt:

ოძინ . Ozin, *ante*.

უჟან . Vchan, *post*.

ბარი . Bari, *circiter*.

შიგნი . Scighni, *intra*.

გარეთე . Gharète, *extra, præter*. quæ etiam pro
Aduerbio vsurpatur.

ზედა . Zeda, *super*.   ჟუეცი . Chueci, *subter*.

მაგალა . Maghala, *supra*.

დაბლა . Dabla, *infra*.

უჟან

POSTPOSITIONES, ET PRÆPOSITIONES. 107

უჩუქმა. Vchuchma, *contra*.

თუი. Thui, *vel* თიუნი. Thiun; *per*.

ამდი. Amdì, *vsque*.

საგან. Saghan, *à, ab*.

იდა. Ida, *vel* იდამა. Idama, *ex*.

ით. Oth, *vel* ითი. Ith, *cum*.

ში. Sci, *in*.

Sed & nonnullas Præpositiones inuenies, quæ nempè præpositæ aut cum verbis, aut cum nominibus componuntur. hæc sunt:

შიგ. Scigh, *intra*.

უ. V, *sine*.

სა. Sa, *propter*.

Quæ quos casus postulent; quauè lege in Oratione vsurpentur, in Syntaxi suo loco docebimus.

C A P V T S E P T I M V M.

De Interiectione octaua Orationis parte, eiusque varia significatione.

INteriectio est pars Orationis indeclinabilis, quæ varios animi affectus indicat: & interiectionum variæ sunt formæ, & significationes; quas hic alphabetica ferie disponemus.

Admirantis vt { Հայո. Hhui }
 { Հյ. He. } *pape.*

Admirantis, & inuidentis, vt ղէ. veh.

Affirmantis, & exultantis, siue laudantis, vt $\text{ո-րծո. odaò.$

Amplificantis, & affirmantis, vt ո-թ. rom ; idem quod, *amplius dici non potest.*

Amplificantis, & negantis, vt հհիմք. arcemda , *ne hilum quidem.*

Affirmantis, vel negantis, quod prius affirmauerat, vel negauerat, vt մս. mas ; սծս. abà :

Animaduertentis, & deprehendentis aliquid ex improviso, vt սծ. achhà, ehem.

Arguentis, & abhorrentis, vt հսհմծո. rafambò.

Blandientis, & obsecrantis, & aliquando gratias agentis, vt $\text{թրն. հոհոմյ. scenicirimè}$; licet alioqui significet $\text{թրնհոհո. sceniciri}$, *tuum malum, fortunam, vicem tuam.* մյ. me, ego ; id est *tui amans doleo.*

Congregan- tis.	Anferes, vt $\text{ծտրո. ծտրո. ծտրո. buli buli buli.}$	
		Feles, vt $\text{Վո. Վո. Վո. եոնտ. tzi tzi tzi niau.}$
		Gallinas, vt $\text{ծտրո-տո. ծտրո-տո. ծտրո-տո. buothi buothi buothi.}$
		Capras, vt $\text{Վջն. Վջն. Վջն. tzeis tzeis tzeis.}$
		Oues, vt $\text{տհտ. տհտ. տհտ. ճյէ. thru thru thru beh.}$

Sues,

SERIES INTERIECTIONVM. 109

Sues, vt ᄀᄃᄃᄃᄃᄃ ᄀᄃᄃᄃᄃ ᄀᄃᄃᄃᄃ. tznghai tznghai
 tznghai.
 Vaccas, vt ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ. ghenfc ghenfc mod.

Dolentis, & ingemiscntis, vt ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ. vai vai.

Exclamantis, & indignantis, vt ᄃᄃᄃ. vah, *prob.*

Expellentis, vel potiùs explodentis, vt ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ. thithithi.

Exultantis, siuè laudantis, vt ᄃᄃᄃᄃᄃ. barchali, *euax, euge.*

Fastidientis, vt ᄃᄃ. Hhe.

Irafcntis, & aliquando stomachantis, siuè indignantis, vt ᄃᄃᄃ
 ᄃᄃᄃ. vaimas.

Iter agentis, & instigantis equum, comitesque hortantis vt pro-
 perent: ᄃᄃᄃᄃ. ᄃᄃᄃᄃ. chhaida chhaida.

Lamentantis, & lacrymantis, vt ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ. vuai vuai
 vuai.

Perturbati animi, vt ᄃᄃᄃ. achhù.

Reijcientis cum fastidio, vt ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ. ciomechhzzeni; *apa-
 ge, apagesis.*

Ridentis, ut ᄃᄃ ᄃᄃ ᄃᄃ. Hha Hha Hha.

Silentium indicentis, vt ᄃᄃ. Su, vel ᄃᄃᄃᄃ. Sule, *ſ.*

Stomachantis, & indignantis, vt ᄃᄃᄃ. beh, *vel* ᄃᄃᄃ. veh.

CA-

CAPVT OCTAVVM.

De Coniunctione vltima Orationis parte, eiusque varijs speciebus.

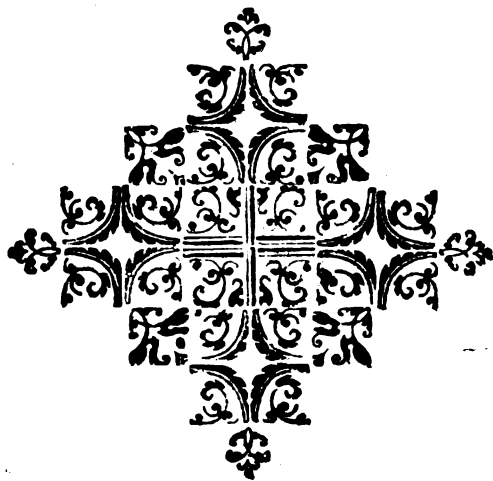

Coniunctio etiam est pars Orationis indeclinabilis, annexa, ordinansque sententiam, & Coniunctionum species, siue significationes sunt plures.

Aduersatiuæ, vt	{	Աճ. Amà, <i>sed, verum.</i> ԱճցրճԹ. Amaghram, <i>verumtamen.</i>
Causales siue rationales, vt	{	Ամևտայո. Amisthui, <i>propter hoc.</i> Ոճևտայո. Imisthui, <i>propter id.</i>
Coniunctiuæ, vt	{	ԸԾ. Da, <i>que, est enim enclitica coniunctio.</i> ՉՈԳ. Chida, <i>etiam.</i>
Disiunctiuæ, vt	{	ՃԵ. An, <i>aut.</i> ՏԵԿ. Thu, <i>vel.</i> ՃԱԼ. Ars, <i>nec.</i>
Exceptiuæ, vt		ՅՃՏ. Marà, <i>saltem.</i>
Illatiuæ, vt		ՃՃՃ. Abà, <i>ergo.</i>

FINIS
SECUNDÆ PARTIS,
Seù Ibericæ linguæ Etymologiæ.

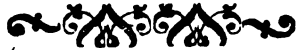
SYNTAXIS

TERTIA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De partium Orationis constructione

INSTITUTIONES.

SYNTAXIS, ut docent Grammatici, est debita partium Orationis inter se compositio; & duas habet partes: concordiam, quæ est partium Orationis, siue eiusdem, siue diuersi generis inter ipsas conuenientia; & constructionem, siue rectionem; quæ est certi casus adsciscendi potestas; hoc est, quando pars aliqua Orationis, Genitiuo, Datiuo, Accusatiuo, vel Ablatiuo construitur, nos breuiter de vtrisque dicemus.

CAPVT PRIMVM.

De Concordantijs.

Primò, quotiescunque cum substantiuo copulatur aliqua vox, quæ multitudinem significet, verbum ponitur in numero plurali. fit exemplum:

δὲ πολλοί . ἄνθρωποι . ἐπιμαρτυροῦσθε . Beuri chazzi mouliani, *multi homines veniunt* . quasi dicerent: *multus homo veniunt* .

P

Se-

Secundò, prima, & secunda persona ferè non explicantur, cum verbum affixa sibi habet Pronomina; quæ ð m, & ð gh literis signata, suo loco docuimus.

Tertiò, cum substantiuum, & adiectiuum simul in oratione coniunguntur, adiectiuum nomen remanet in nominatiuo; & substantiuum ponitur in casu, quem postulat verbum, cum quo con- struitur: frequens autem atque elegans est apud illos loquendi mo- dus, vt adiectiuum maneat in numero singulari, quamuis substan- tiuum transeat in pluralem; vt exempli gratia:

ճոճանի . զք չիժնի . մոչքան . Izziani vagebì michuars,
*doctos adolescentulos diligo; vt si dicerent: doctus, vel do-
 ctum adolescentulos diligo.*

Quartò, interrogatio & responsio ferè casu consentiunt, ma- ximè si fiat interrogatio per Pronomen յո՞՞ն . Vt

Յճնի . ծնուն . ճցի . լիցի . Visi aris aghi zchheni,
cuius est hic equus?

Զնոյո՞ւմ . Գրիգորի . Ghricholais, Gregorij.

Frequenter autem signatur interrogatio particula տո՞ւ թու, quæ ponitur in fine nominum, aut verborum, vt

Թե՞սքա՞տո՞ւ . Mochhualthù, *venies ne?*

Quintò, cum duo nomina substantiua, iuxta Latinorum regu- las, in Genitiuo poni deberent, eorum altero in recto manente, alterum in Genitiuo con- struitur; vt exempli gratia:

ճցի . Նոյմո . Յրհմի . Մջոլո . Aghi nthemo chentzipes scui-
 li, *hæc regio Principis filius, id est, filius Principis huius regionis.*

Ita aiunt communiter, nisi rectius Նոյմո . Ն . nthemos dicendum putes.

CAPVT SECVNDVM.

De Verborum constructione.

Verbum actiuum Genitium, vel Accusatiuum postulat ;
plerique enim dicunt :

ჰურის . ხმის . Puris cians, & ჰურის . ხმის . Puris cians, *pa-*
nem, & panis comedit.

გმერთის . თჳპარის . Ghmerthis vchuars, & გმერთი . თჳპარის .
Ghmerthi vchuars, *Dei diligit, & diligit Deum.*

Cœtera multas habent regulas Iberi, à Latinorum regulis non
discrepantes ; nam, vt apud istos, Verbum acquisitiuè positum re-
git Datiuum : vt exempli gratia :

ჰათ-ის . მისცა . Pathons miszza, *Domino dedit.*

Et Verbum substantiuum regit è fronte Nominatiuum, & à
tergo alterum Nominatiuum, vt v. g,

შენ . ვერკიანის . პცი . ხარ . Scen cherchiani chazzi chhar,
tu vaser homo es.

Similiter Verbum quod defectum rei alicuius significat, gi-
gnendi vel dandi casu gaudet, vt

ბეჩისა . Becedsa, *vel* ბეჩის . განთლქს . ნჯლია . becedis
ghantheles achlia, *annuli, vel annulo carbunculus de-*
est.

Sed verba quæ timorem, & admirationem denotant, Ablatiuum petunt, vt exempli gratia:

შენგან . მეშინიან . Scenghan mescinia .

à te ego timeo , id est , ego timeo te .

ჩემგან . გიყუთირს . Cemghan ghichuir .

à me admiraris , id est , admiraris me .

Demùm multa habent verba impersonalia, quæ absolutè ponuntur, vt ძუთიძს . Zuims, *pluit*; თანო-ღს . Thaols, *ningit*; ჰო-ხს . Chochhs, *grandinat*; ჰარია . ჰრძს . Chari Chris, *ventus flat*, & similia.

CAPVT TERTIVM .

De Aduerbiorum constructione.

ADuerbiorum naturam exposuimus in Erymologia; nunc tantum de ijs, quæ à tergo regunt, dicemus: mox de locorum Aduerbijs, quæ à nullo reguntur; & de Nominibus, quæ pro Aduerbijs ponuntur subiiciemus. & quidem Aduerbia plerumque instar postpositionum in Oratione se habent; atque omnia gignendi, vel dandi casum exigunt; ac primi generis sunt, quæ comparationem, ordinem, quantitatem, & similitudinem significant, vt

ჰანძს . ცო-თან . Chanis zzotha, *parum temporis*.

ძუთრძს . ბევრი . Puris beuri, *multum panis*.

ათი . დეკძს . ათი . Athi dgheis vpro, *plüs decem dierum*.

Et est frequens, atque elegans apud Iberos hìc sermo:

ჩემი .

ჩემი • თავს • უმეტეს • შენ • მიჰყარ • უარ • Cemi thauis vpro , scen
 michuar var, *mei capitis plus te amo .i. amo te plus quam caput meum.*

Alterius generis sunt Aduerbia demonstrandi, vt

ჰა • სოდა • Ha sodua, *en crimen*; atque alia .

Sunt deinde quædam alia Aduerbia, quæ quandoque, sed non
 semper propius verbis adhærent, vt არა • ara, & ხუ • nu, quæ
 verba negatiua pariunt; ვი • chi, რ • ro, რ-გო-რ • roghora,
 სან • sada, & similia; quæ lepidissimè adhibent Iberi, vt subie-
 cta exempla indicabunt. & quidem არ ar, & რა ra, quod alij pro
 Aduerbio ponunt; venustè, & frequentius interrogatiuè vsur-
 pantur, vt exempli gratia:

არგამინჯე • Arghascinge, *id non animaduertisti?*

რათ-მან • რამიკმარე • Rathoma armichmarè, *quid non me ad-
 iuuas?*

შენ • ხელი • არგამინ • Scen chheli arghabia, *an tu manum non
 habes?*

თუკუნი • ბედნიერობით • თუკუნი • სჯობით • ჩუნი •
 არაქუნი • არაკილდებ • Thcqueni bedenierobith, thcque-
 ni schalobith, ciuenscina, araperi arachildeba: *vestro fauore,
 ac beneuolentia, nihil apud nos, id est domi nostræ, deerit.*

სუმჩინი • Numacimcilèp, *ne me pertentes.*

სუმამჯინი • Numamgiaròp, *ne me exagites, vel tædio afficias.*

იმასუკან • მე • ხუდამბარე • Imasuchan mè nudamabarep:
*at deinde, id est post illius rei euentum, ne me arguas, crimi-
 neris.*

გმერთიმან • სუიქმან • Ghmerthima nuichnas, *hoc Deus auertat;
 ne id velit, faciat.*

მე •

მე . რსუკო . me rauchò , *ego at quid faciam ?*

ხუყხონან . რსელთი . გინტ . Ciuenthana rachheli ghinda , *quid tibi est nobiscum ?*

ბანბანთი . რ-გო-რს . ეიკუქი . Bazarsci roghora eigheben , *in emporio quomodo nundinantur ? .i. magni ne an parui res veneunt ?*

ლამასი . რ-მიკო-ს . Lâmasi romichos , *pulcher quando essem , id est si essem pulcher .*

იმისი . ჟი . ჟსკო-ბან . მე . ვი . ვიცი . Imisî chai chazzobâ , me chivizzi : *illius bonam humanitatem ego etiam scio , id est intime noui .*

მე . ვი . შიქნი . გმსდილო . ჟარ . me chi sceni ghafdili var , *ego at alumnus tuus sum .*

ქათ-ნი . სადანქირ-ქს . Pathoni sadapirops : *Dominus quò pergere studet , cogitat .*

რასანქირ-ქს . Rasapirops , *quid agere curat studet , cogitat .*

Demùm Aduerbia , quæ Verbis statum indicantibus iunguntur , sunt აკ . ach , *hic* : იკ . ich , *illic* &c . quæ Verbis motum de loco seu discessum significantibus , sunt აკიდამან . Achidama , *hinc* : იკიდამან . Ichidama , *illinc* &c . quæ cum Verbis motus ad locum , & versus locum , sunt აკით . Achith , *huc* & *horsum* : იკით . ichith , *illuc* & *illorsum* &c . quæ cum Verbis motus vsque ad locum , sunt აკამდი . Achamdî , *huc vsque* : იმდი . Ichamdî , *illuc vsque* .

Nomina autem omnia propria Urbium , seu Oppidorum , Pro-
uinciarum , Insularum , Regionum , Fluminum , Montium &c .
quæ

CONSTR. STATVS IN LOC. MOTVS AD LOC. ET PER LOC. 119
 quæ pro Aduerbijs ponuntur, si statum in loco significant Ablatiuum petunt Թի. sci, չո. gi, vel հո. ci terminatum, vt exempli gratia:

Նճըմնի. ող-Շո-տ. Saghdasci ilozzòth, *in templo oremus.*

Ծախտանհի. հմո-տ. Busthanci ciamòth, *in horto comedamus.*

Sed եղևի. chheli Ablatiuus, տա tha syllabam exigit, vt diximus supra v. g.

Թճջո. եղևտա. Թհմնչո. Thau chhelta aramachò, *caput in manu habeo. i. non sum compos animi.*

Deinde nomina omnia iuncta verbis motum de loco, aut per locum significantibus, ponuntur in Ablatiuo ռճ ida, vel ռճմա idamà terminato, vt

Գո-որևմն. Գորճա. Ghoridamà moual: *Goride venio.*

Թեփլիսիճ. Թախտա. Thephlifsida móssula: *Artaxata venit.*

Iuncta verò verbis motus ad locum, ponuntur in Datiuo, vt

Իստամբուլ. Ժճախ. Isthambuls zaual: *Constantinopoli eo.*

Ճաղիս. Ժախտա. Alebs záfssula, *Hierapoli iuit.*

CAPVT TERTIVM.

De aliarum particularum constructione.

Postpositiones similiter, aliæ Genitiuum, aliæ Accusatiuum admittunt; & primi ordinis sunt:

Եւ ռճ

ո-մոն.

120 CONSTRUCTIO POSTPOSITIONVM:

ოზინ. Ozin, <i>ante</i> .	თანან. Thana, <i>apud</i> .
უჩან. Vchan, <i>post</i> .	ბარნი. Bari, <i>circiter</i> .
შიგნი. Scighni, <i>intra</i> .	გარეთეთ. Gharette, <i>extra</i> .
ზედა. Zeda, <i>super</i> .	ჩუეჭი. Chuefci, <i>subter</i> .
ავით. Auith, <i>instar</i> .	თანე. Thanè, <i>sicut</i> .
თიუნ. Thiun, <i>propter</i> .	მეთი. Methi, <i>praeter</i> .

Exempli gratia:

გორგობაზინ. Ghorghobafozin, *festiuitatis sancti Gregorij, ante, .i. ante festiuitatem.*

ორმოცი. Ormozzi dgheifuchan, *quadraginta dierum post, .i. post dies quadraginta.*

ათი. Athi dgheisbari, *decem dierum circiter.*

გარიბაუთი. Gharibifauith, *paperis instar.*

ელაფაუთი. Eluafauith, *fulguris instar.*

ამითანე. Amisthanè, *istius sicut, .i. sicut iste, ista, istud.*

იმითანე. Imisthanè, *illius sicut, .i. sicut ille, illa, illud.*

იმშიგნი. Imasscighni, *illius intra, .i. intra illum, illam, illud.*

სესლიზე. Seschlizè, *vel სესლიზედა. Seschlifzeda, ignis super, .i. super ignem.*

უჩაჩუეჭი. Cquaischuefci, *saxi subter, .i. subter saxum.*

პათონათიუნ. Pathonifathiun, *Domini propter, .i. propter Dominum.*

იმთანან. Imasthana, *illius apud, .i. apud illum, illam, illud.*

Sed sæpè etiam hæc postpositio თანან thana sine Genitiuo constituitur in hunc modum;

პათონან.

ჰათ-ხოანან: Pathonthana, *Dominum apud.*

ჰაჩიმთანან: Hhachimthana, *Medicum apud .i. apud Medicum.*

Sed გარეგვე. Gharette vel cum Genituo, vel fine, hoc modo constructur: სანდარისგარეგვე. Saghdarifgharette, *templi-extra, id est extra templum.*

ჩემიგარეგვე. Cemigharette, *vel ჩემსგარეგვე. ილანჯარანუ.*
Cemifgharette ilaparachè, *meo nomine loquere.*

ყო-ლანჯარი. ჩემსგარეგვე. არიანი. Cqoelachai cemifgharette ariani, *omnes pro me sunt. Ital. tutti sono dalla mia parte.*

Sed hunc dicendi modum ita alioqui interpretantur: *omnes probi præter me unum sunt.*

გარეგვე. ძაუალ. Gharette zaual, *foras eo.*

გარეგვეილან. შაუალ. Gharettida moual, *Ital. vengo di fuori.*

Etiam მეთი. Methi significat *præter*; & instar aliarum, Genituum admittit, vt მისმეთი. mismethi, *illius præter, id est præter illud.* & hæc ferè vsurpatur, quum loquimur de rebus inanimatis.

Alterius verò ordinis Præpositiones sunt.

ამდი. Amdì, *vsque.*

ით. oth, *vel* ით. ith, *cum*, atque aliæ: vt exempli gratia:

საქლიამდი. Sachliamdi, *domum vsque.*

ცხენით. Zchhenith, *equum cum .i. cum equo.*

Sed თუი. Thuì, *propter*, iungitur cum pronomibus in hunc modum:

ღ

ჩემითუი.

հիմտտի . Cemthui, *propter me.*

Թրետտի . Senthui, *propter te.*

հտտետտի . Ciuenthui, *propter nos.*

տտտրետտի . Thcquenthui, *propter vos.*

Reliqua Nomina, quæ in տտի . thui, *vel* տոտթ . thiun exeunt, ponuntur in Genitiuo .

ևճ . Sa etiam significat *propter*; & est præpositio, quæ iungitur cum nominibus in hoc sensu .

ճցի . չըրո . Նճտրտ . Նճե . Aghi peri fachhual nachhe: *serua hanc rem propter mane.*

Նճտրոճ . Sachuir, *propter diem Dominicum.*

Nomina autem, quibus տ V, *sine*, præponitur, definiunt plerunque in տտ . oth, *vel* ոտ . ut exempli gratia :

տթոցնոտ . Vzighnith, *sine libro.*

տթճտ-նոտ . Vpathonith, *sine Domino.*

տթճՏՏոտ . Vpassòth, *sine pretio.*

տիհիմոտ . Vcemòth, *sine me.*

տիթրոտ . Vscenòth, *sine te.*

տիթմոտ . Vimaòth, *vel* տիմՏոտ . Vmifòth, *sine illo.*

տիհոտտրոտ . Vciuenòth, *sine nobis.*

տտտտրոտ . Vthcquenòth, *sine vobis.*

տիմոտ . Vmaòth, *sine illis.*

Demùm notabis varios dicendi modos, quibus eleganter ponitur Postpositio ծլճճ . zeda, *vel* ծլ . ze; vt

ճճտրո-

აჭაურებამდე . Achaurebazè , *iuxta nostram consuetudinem* .

მეორისბე . Meorifzè , *secundò* ; vt suo loco docuimus .

სამისბე . Samifzè , *tertiò* &c.

თუყლოისბე . ხარგიან . Thualifzè charghia , *oculi super pulchrum est . i. pulchrum visu* .

სესლი . ჰირისბე . Sefchli pirifzè , *ignis faciei super , id est prope ignem* .

ჯჯალი . ჰირისბე . Zzechali pirifzè , *id est propè , vel iuxta flumen* .

მენ . ხეში . სუქლოისბე . სარ . Scen cemi fgiulifzeda chhar : *tu meæ fidei super es . i. eandem fidem profiteris , quam ego* .

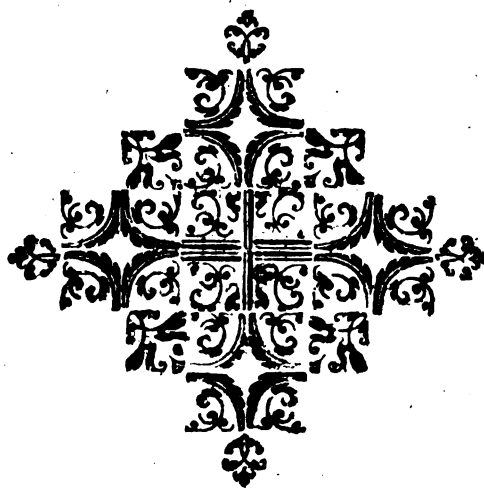
გუნებისბე . არაყარ . Ggunebifzeda arauar , *desiderij super non sum . i. nondum habeo , quod concupisco* .

ET hæc pauca sufficiant de partium Oratione constructione . cœtera habebis in libello , quem de Arabum , Turcarum , Persarum , Armenorum , & Iberorum figurata oratione conscripsi : vbi etiam plura tradidi de harum gentium stylo , in epistolis , historijs , & orationibus componendis : de metris , & legibus , quibus carmina modulantur : de methodo magistrorum , in erudiendis , imbuendisque tyronibus : de authoribus , inscriptionibus , & doctrinis præcipuis operum , & librorum , qui extant apud ipsos . Plura etiam de hoc idiomate præcepta reperies in Thesauro linguarum Orientalium , quem molimur ; vbi cuiusque vocis thema expendimus , & commentamur : & in linguæ Colchiacæ rudimentis ; de qua hîc plura traderem , ni alij nostrates , qui Colchidem illustrarunt , Institutiones Grammaticas eruditè de ea , & facilè conscripsissent .

F I N I S
T E R T I Æ P A R T I S,

Seù Ibericæ linguæ Syntaxeos.

PROSODIA

QUARTA, ET VLTIMA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De Syllabarum dimensione

INSTITVTIONES.

PLVRIMVM interest ad rectè loquendum, Prosodix leges perdiscere; ne voces confundantur; & quælibet cum peculiari, quàm habet dimensione, ritè pronuntietur: quod breuiter ad Grammatices complementum, tradere hìc libuit.

CAPVT VNICVM.

De penultimarum syllabarum quantitate; & de polysyllabis dictionibus, quæ cum accentu in fine pronuntiantur.

PRODVCVNTVR

Primò ᄁ ai, ᄃ ei, ᄅ oi finitæ dictiones, vt
 ჰნძიანი. Passthâi, *magnus, magna, magnum.*
 ჰნძიანი. Patharâi, *paruus, parua, paruum.*

ყუო-ელა-

126 QVÆ IN PENULTIMA PRODVCVNTVR.
ყუო-ელაჰი. Cquoelachâi, *omnes*.

პრთაი. Prthâi, *ala qua aues volant*.

ჩინჩილაი. Chinchilâi, *pulmentum, siue pulvis genus, ex panico
et aqua confectum*.

პელიციანი. Pelisciâi, *discinctus, .i. qui demissis discinctisque vesti-
bus uti solet*.

აჩანაი. Achanâi, *hic*. იჩანეი. Ichanêi, *illic*.

ურათაი. Vrachâi, *malleus*.

ჯაბარაი. Zabarâi, *falsò*. atque his familia.

Secundò producitur ზჷ au diphthongus, vt

შინათური. Scinaûri, *domesticus*.

გარათული. Gharaûli, *extraneus*. & nota hoc deriuari à postpo-
sitione გარეგე. Gharette.

სადათური. Sadaûri, *cuias*.

ბო-ჩათული. Bochaûli, *satelles*.

გირზინათული. Ghirzinaûli, *veneficus*.

ზარათული. Szaraûli, *coquus*.

ბედათური. Bedaûri, *basilicus*.

ისათული. Isaûli, *magister*. & cœtera huiusmodi.

Tertiò vocalis ante hanc duplicem ჳ Zz, vel ante duas
consonantes, vt exempli gratia:

დედაჩაჯი. Dedachazzi, *mulier*.

საპირისხოჯი. Sapischozzi; *nasitergium*.

ინთეუანი. Intheuanni, *botrus, racemus*.

ქოთუნი-

უთიყუბდი . Eliuendi, *homo qui neque filios, neque uxorem, neque aliud habet, quod curet.* &c.

Quartò, უთი ელი finitæ dictiones, sed quæ ab alijs deriuantur; vt

გემბრიელი . Ghembriêli: დილანდელი . Dilandêli.

გურიელი . Ghuriêli; & similes, quas suo loco docuimus.

Quintò, სნი âni terminatæ, deriuatæ ab alijs, vt

ჯოლიანი . Zzoliâni. ბედიანი . Bediâni.

შვილიანი . Sculiâni, &c. quorum adhuc suprâ meminimus.

Sextò, quæ in ითი ილი exeunt, vt exempli gratia

გმადილი . Ghafdîli, *alumnus.* ჰუილი . Pchuîli, *farina.*

სოდაუილი . Soduîli, *peccator.* ჩანდილი . Chandîli, *lampas.*

სიხუდილი . Sichudîli, *mors.* მარილი . Marîli, *sal.*

გმარძუილი . Ghmarzuîli, *insans.* მანდილი . Mandîli, *mantile.*

სადილი . Sadîli, *prandium.* წისკუილი . Tzifchuîli, *pistrinum.*

სისჩუილი . Sischuîli, *dedecus.* მორჩილი . Morcîli, *morigerus.*

მორჩენილი . Morcenîli, *sanatus.* მსუილი . Msuîli, *crassus.*

ხელმანდილი . Chhelmandîli, *manutergium.*

Septimò, quæ მ-ითი ითი terminantur, vt

მეითი . Meôri, *secundus.* საჩითი . Sachôri, *inauris.*

ნიითი . Niôri, *allium.* საჩებითი . Sachebôri, *torques.*

საშითი . Saszôri, *statera.* მოჩითი . Mochôri, *anulus.*

Octauò, quæ მ-ითი ითი; vt exempli gratia :

ჯნითი .

128: QVÆ IN PENULTIMA CORRIPIVNTVR.
ჰათონი. Pathôni, *Dominus, Princeps, Rex.*

ამდონი. Amdôni, *tantus, tanta, tantum.*

რამდონი. Ramdôni, *quantus, &c.*

Nonò, უფრო ūli finita participia, vt exempli gratia:

განუღმდებულო. Ghaghulifdebûli, *fastiditus, fastidita &c.*

შეკერებულო. Scecherûli, *nexus, nexa, nexum.*

განგებულო. Ghaghetebûli, *comptus, compta, comptum.*

სკონდებულო. Schondebûli, *prædestinatus, electus.*

შხარხულო. Mochharcîuli, & familia.

Decimò უფრო ūri finitæ dictiones, vt

ჩუენებური. Ciuenebûri. თყუენებური. Thcquenebûri.

ჭუიზილბასიური. Chuizilbasciûri &c. deinde

C O R R I P I V N T V R

იჭ იდა, ინა ina, ისა isa, & მა ma terminatæ, vt v. g.

დაშინა. Dâscina, *machœra.* გმერთი. Ghmertina.

ბუსტენიდა. Busténida. ბიჩისა. Bícisa.

აბდაგომა. Abdaghoma, *Pascha.*

რათომა. Râthoma, & familia, demùm

C V M A C C E N T V

in fine pronuntiantur.

Primò, ი i litera finitæ, vt exempli gratia:

ზინარი. Zinari, *armilla.* ბეჩედი. Becedi, *annulus.*

სამუნუელი. Samunueli, *strigilis.* ჩალამი. Chalamî, *calamus.*

გუონი.

კუთახნი • Chuthanì, *olla fictilis*. ლღინი • Loghinì, *cubile*.
 სანძურელი • Sazereli, *theca calamaria*. ლღინი • Laghinì, *vas vini*.
 ბეგელი • Begheli, *horreum*. ჯიჟარი • Giuari, *crux*.
 მარანი • Maranì, *cella vinaria*. სუარბალი • Suarbalì, *triticum*.
 ლურსინანი • Lursinani, *clauus*. კოთახნი • Chothanì, *olla fictilis*.
 ჩუჩილი • Chuchhili, *tonitrus*. ნიჩბი • Niciabi, *pala*.
 ჩაგალდი • Chaghaldi, *papyrus*. წითელი • Tzitheli, *rubeus*.
 სეჟარი • Scheparì, *dolabra*. მანგალი • Manghalì, *falx*.
 თურპანთი • Thurpanthì, *terebra*. ნიგუსი • Nighusi, *torris*.
 ნაჯარი • Nazzari, *cinis*. ნასხირი • Naschhiri, *carbo*.
 გამაფარი • Ghamafhari. მანგალი • Manghalì &c.

Sed excipies eas dictiones, quarum penultimæ syllabæ producuntur suprà recensitas: nempè ბი ai, ეი ei, ოი oi terminatas; ელი eli, & ანი ani finitas, deriuatas ab alijs; quæ in ილი ili, ონი oni, ორი ori, ელი vli, & ერი vri exeunt; & quæ habent duas consonantes, vt diximus.

Secundò, cum accentu in fine pronuntiantur, ბ a litera terminatæ, vt exempli gratia:

ელიობა • Eliobâ, გმერთბა • Ghmerthobâ, & familia.
 ყუეყანა • Cquechanâ, *terrarum orbis*. სამარქბა • liber *Euangeliorû*.
 ჩუჩება • Ciuchebâ, *munus*. ნუჯბა • Nuchabâ, *permutatio*.
 მარჯიუენა • Margiuena, *dextera*. ხუჩხუმა • *aquiminarius*.
 მარჯხენა • Marzzchhenâ, *leua*.
 გომსურება • Ghomofschrebâ, *tempus & actus metendi panicum*.

Sed იდა ida, ან ina, ია ifa, მა ma finitas excipies; & eas, quæ habent duas consonantes.

R

Ter-

830 QVÆ CVM ACCENTV IN FINE PRONVN.

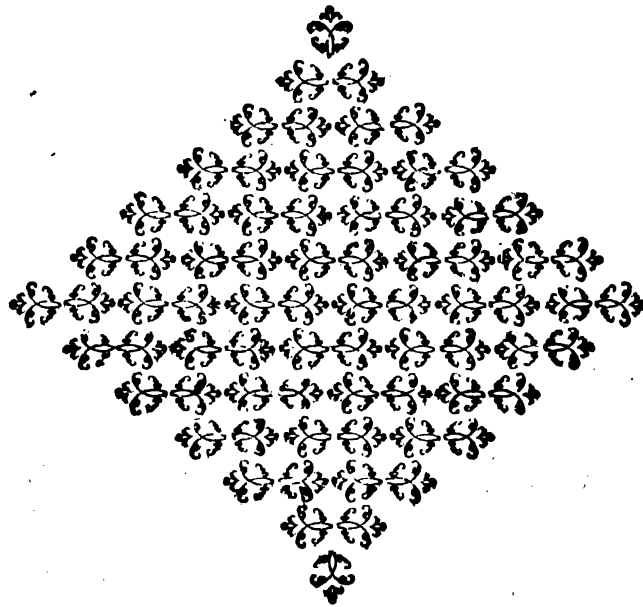
Tertiò cum eodem accentu pronuntiantur, quæ in y e vocalem, vel in aliquam ex consonantibus exeunt, vt

მეფინიბე. *Mefginibè, præfectus stabuli.*

ვენედიკი. *Venedich, Venetia.*

საფრანხეჯი. *Saphranchezz ; ვიაროთი. Viaroth &c.*

F I N I S
Q V A R T Æ P A R T I S,
Seù Ibericæ Profodiæ.

SYLLABVS
PARTIVM, ET CAPITVM
PRIMI LIBRI, RERVMQ; QVÆ IN EO,

Ex ordine pertractantur,

SYNTAGMATON
LINGVARVM ORIENTALIVM
LIBER PRIMVS.

Complectens Georgianæ, seu Ibericæ linguæ Grammatices Rudimenta
in quatuor partes digesta &c.

SS.^{MO} ac B.^{MO} P. &

D. N. VRBANO VIII. P. O. M.

D. FRANCISCI MARIA MAGGIO

Clerici Reg. pedum oscula, & vota.

Eiusdem relatio de statu Iberiæ, & P. D. Iacobo de Stephano C. R.
illius Regionis Apostolo

ORTOGRAPHIA PRIMA PARS GRAMMATICES,

Hoc est

De recta legendi ac scribendi ratione institutiones.

CAPVT PRIMVM.

Literarum series, figuræ, nomina, & potestates.

Sylloge.

*Habes Lector hoc capite Alphabetum Georgianum, seu Ibericum
vulgare fol. 1.*

Alphabetum Ibericum sacrum, literarum maiuscularum fol. 3.

Alphabetum Ibericum sacrum, literarum minuscularum fol. 4.

CAPVT SECVNDVM.

Literarum Diuisiones.

Sylloge.

Habes hinc Iberorum vocales fol. 5. consonas ibidem: plenas ib.

R 2

mu-

132 SYLLABVS PART. ET CAP. I. LIBRI.
mutas fol. 6. simplices ib. duplas fol. 8. gutturales, & vuales ib. palatinas, sibilantes, balbutientes, flexas, labiales, & molles fol. 9. & 10. Diphthongos ib. Distichon ad ediscendam seriem literarum fol. 11.

CAPVT TERTIVM.

Figurarum structura, positus, & discrimen.

Sylloge.

*Habes varias literarum figurationes fol. 12. 13. 31.
Modum ducendi lineas literarum fol. 14.
Situm, posituram literarum ib. Discrimina fol. 15.*

CAPVT QVARTVM.

Literarum arithmetica potestas, & appellatio.

Sylloge.

*Habes hic Ibericas numerorum notas fol. 16. 17.
Arabicis fol. 18. Rationem interpungende orationis fol. 19.*

CAPVT QVINTVM.

Nexus syllabarum, & exercitatio lectionis Ibericæ.

Sylloge.

*Habes hic quæ & quomodo literæ inuicem neclantur fol. 20.
Syllabarium Ibericum fol. 21. 22.
Methodum legentium puerorum ad syllabas combinandas fol. 23.*

CAPVT SEXTVM.

Aliarum Gentium characteres, quibus descriptos
libros reperimus Iberorum.

Sylloge.

*Habes hic Alphabetum Armenicum fol. 24. 25.
Alphabetum Arabicum fol. 26. 27.*

Ara-

ETYMOLOGIA ALTERA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De partium Orationis formatione institutiones

C A P V T P R I M V M.

De nomine prima orationis parte, eiusque accidentibus

Sylloge

Habes hic genus nominum § 1. fol. 33. Duplicem numerum, & pluralis formationum § 2. fol. 34. Nominum declinationes § 3. fol. 35. 36. 37. 38. 39. 40. Nominum species § 4 fol. 41. Derivationes nominum possessiuorum fol. 42. Magistratuum, opificum, & artificum fol. 43. Concretorum ib. Paganorum, Ciuium, & incolarum fol. 45. Abstractorum fol. 45. Receptaculorum, & eorum, quæ aliquid iuuant, vel seruant fol. 47. Regionum, Prouinciarum &c. fol. 48. Patronymicorum ib. Solennitatum, & dierum festorum fol. 49. Episcoporum ib. eorum quæ fictionem significant fol. 50. Derivationes ab adiectiuis ib. Ab aduerbijs & nominibus temporum fol. 51. Numeros cardinales fol. 52. 53. 54. 55. 56. 57. Nomina ordinaria fol. 58. Collectiua fol. 59. Distributiua, & diuidua fol. 60. Nomina unitatis, trinitatis, & similium fol. 61. formationem comparatiuorum fol. 65. Superlatiuorum fol. 66.

C A P V T S E C V N D V M.

De pronomine altera orationis parte, eiusque attributis.

Sylloge.

Hic habes species & significationes pronominum fol. 67. Numeros & personas fol. 68. Declinationem pronominis primitiui primæ personæ ib. secundæ personæ fol. 69. tertie personæ fol. 70. Declinationem pronominis relatiui fol. 71. Prouocabali, siue relatiui, & aliquando interrogatiui fol. 72. Interrogatiui de
re-

მე . რსუკო . me rauchò , *ego at quid faciam ?*

ხუყხონან . რსელთი . გინტ . Ciuenthana rachheli ghinda , *quid tibi est nobiscum ?*

ბანბანთი . რ-გო-რს . ეიგეზი . Bazarsci roghora eigheben , *in emporio quomodo nundinantur ? .i. magni ne an parui res veneunt ?*

ლამასი . რ-მიკო-ს . Lâmasi romichos , *pulcher quando essem , id est si essem pulcher .*

იმისი . ჟი . ჟსკო-ბან . მე . ვი . ვიცი . Imisi chai chazzobâ , me chivizzi : *illius bonam humanitatem ego etiam scio , id est intimè noui .*

მე . ვი . შიქნი . გამდილო . ჟარ . me chi sceni ghasdili var , *ego at alumnus tuus sum .*

ქათ-ნი . სდდანი-ქს . Pathoni sadapirops : *Dominus quòd pergere studet , cogitat .*

რასანი-ქს . Rasapirops , *quid agere curat studet , cogitat .*

Demùm Aduerbia , quæ Verbis statum indicantibus iunguntur , sunt აკ . ach , *hic* : იკ . ich , *illic* &c . quæ Verbis motum de loco seu discessum significantibus , sunt აკიდამ . Achidama , *hinc* : იკიდამ . Ichidama , *illinc* &c . quæ cum Verbis motus ad locum , & versus locum , sunt აკით . Achith , *huc* & *horsum* : იკით . ichith , *illuc* & *illorsum* &c . quæ cum Verbis motus vsque ad locum , sunt აკამდი . Achamdi , *huc vsque* : იმდი . Ichamdi , *illuc vsque* .

Nomina autem omnia propria Urbium , seu Oppidorum , Pro-
uinciarum , Insularum , Regionum , Fluminum , Montium &c .
quæ

CONSTR. STATVS IN LOC. MOTVS AD LOC. ET PER LOC. 119
quæ pro Aduerbijs ponuntur, si statum in loco significant Ablatiuum perunt Թի. sci, չո. gi, vel հո. ci terminatum, vt exempli gratia:

საგდაში. ილოჯოთ. Saghdasci ilozzòth, *in templo oremus.*

ბუფთანხი. ხამოთ. Buthanci ciamòth, *in horto comedamus.*

Sed ხელი. cheli Ablatiuus, თა tha syllabam exigit, vt diximus supra v. g.

თავი. ხელთა. არამანო. Thau chelta aramachò, *caput in manu habeo. i. non sum compos animi.*

Deinde nomina omnia iuncta verbis motum de loco, aut per locum significantibus, ponuntur in Ablatiuo იდა ida, vel იდამა idamà terminato, vt

გორიდამა. გორი. Ghoridamà moual: *Goride venio.*

თეფლისიდა. მსულა. Thephlifida móssula: *Artaxata venit.*

Iuncta verò verbis motus ad locum, ponuntur in Datiuo, vt

ისტამბულს. ბაზა. Isthambuls zaual: *Constantinopoli eo.*

აღიეს. მსულა. Alebs zássula, *Hierapoli iuit.*

CAPVT TERTIVM.

De aliarum particularum constructione.

Postpositiones similiter, aliæ Genitiuum, aliæ Accusatiuum admittunt; & primi ordinis sunt:

მისა

მინ

120 CONSTRUCTIO POSTPOSITIONVM:

ოზინ. Ozin, <i>ante</i> .	თანან. Thana, <i>apud</i> .
უჩან. Vchan, <i>post</i> .	ბარნი. Bari, <i>circiter</i> .
შიგნი. Scighni, <i>intra</i> .	გარეთეთ. Gharette, <i>extra</i> .
ზედა. Zeda, <i>super</i> .	ჩუეჭი. Chuesci, <i>subter</i> .
ავით. Auith, <i>instar</i> .	თანე. Thanè, <i>sicut</i> .
თითონ. Thiun, <i>propter</i> .	მეთი. Methi, <i>praeter</i> .

Exempli gratia:

- გორგობაზინ. Ghorghobazozin, *festiuitatis sancti Gregorij ante, .i. ante festiuitatem.*
- ორმოცი დღისუჩან. Ormozzi dgheifuchan, *quadraginta dierum post, .i. post dies quadraginta.*
- ათი დღისბარნი. Athi dgheisbari, *decem dierum circiter.*
- გარიბდავით. Gharibifauith, *paperis instar.*
- ელაფავით. Eluafauith, *fulguris instar.*
- ამისთანე. Amisthanè, *istius sicut, .i. sicut iste, ista, istud.*
- იმისთანე. Imisthanè, *illius sicut, .i. sicut ille, illa, illud.*
- იმისშიგნი. Imasscighni, *illius intra, .i. intra illum, illam, illud.*
- სესლიზე, ან სესლიზედა. Seschlizè, *vel Seschlifzeda, ignis super, .i. super ignem.*
- უჩანჩუეჭი. Cquaischuesci, *saxi subter, .i. subter saxum.*
- ჰათონთითონ. Pathonifathiun, *Domini propter, .i. propter Dominium.*
- იმისთანან. Imasthana, *illius apud, .i. apud illum, illam, illud.*

Sed sæpè etiam hæc postpositio თანან thana sine Genitiuo constructur in hunc modum;

ჰათონ

ჰათ-ბათანა : Pathonthana, *Dominum apud.*

ჰაჩიმთანა : Hhachimthana, *Medicum apud .i. apud Medicum.*

Sed გარეცე • Gharette vel cum Genitiuo, vel fine, hoc modo constructur: სავღარისგარეცე • Saghdarifgharette, *templi-extra, id est extra templum.*

ჩემიგარეცე • Cemigharette, *vel ჩემსგარეცე • ილაჰანაჟი •*

Cemifgharette ilaparachè, *meo nomine loquere.*

ყო-ღანაჟი • ჩემსგარეცე • არიანი • Cqoelachai cemifgharette ariani, *omnes pro me sunt. Ital. tutti sono dalla mia parte.*

Sed hunc dicendi modum ita alioqui interpretantur: *omnes probi præter me unum sunt.*

გარეცე • ბაჟალ • Gharette zaual, *foras eo.*

გარეცეტიდა • ზაჟალ • Gharettida moual, *Ital. vengo di fuori.*

Etiam მეთი • Methi significat *præter*; & instar aliarum, Genitium admittit, vt მისმეთი • mismethi, *illius præter, id est præter illud.* & hæc ferè vsurpatur, quum loquimur de rebus inanimatis.

Alterius verò ordinis Præpositiones sunt,

ამდი • Amdì, *vsque.*

ოთ • oth, *vel* ით • ith, *cum*, atque aliæ: vt exempli gratia:

საჯლიამდი • Sachliamdì, *domum vsque.*

ცხენით • Zchhenith, *equum cum .i. cum equo.*

Sed თუი • Thui, *propter*, iungitur cum pronomibus in hunc modum:

Q

ჩემთუი •

հիմտտյո՞ւ . Cemthui, *propter me.*

Ձրնտտյո՞ւ . Senthui, *propter te.*

հտղնտտյո՞ւ . Ciuenthui, *propter nos.*

տտղրնտտյո՞ւ . Thcquenthui, *propter vos.*

Reliqua Nomina, quæ in տտյո՞ւ . thui, *vel տոտթ . thiun* exeunt, ponuntur in Genitiuo .

ևճ . Sa etiam significat *propter*; & est præpositio, quæ iungitur cum nominibus in hoc sensu .

ճցո՞ւ . չըրո՞ւ . Նմտրտ . Նմեյ . Aghi peri fachhual nachhe: *serua hanc rem propter mane.*

Նճշտյորն . Sachuira, *propter diem Dominicum.*

Nomina autem, quibus տ V, *sine*, præponitur, definiunt plerunque in տ-տ . oth, *vel* ոտ ., vt exempli gratia :

տըծցնոտ . Vzighnith, *sine libro.*

տըձտ-նոտ . Vpathonith. *sine Domino.*

տըձՆՆոտ . Vpassòth, *sine pretio.*

տըհիմոտ . Vcemòth, *sine me.*

տըձրնոտ . Vscenòth, *sine te.*

տըմնոտ . Vimaòth, *vel* տըմՆոտ . Vmifòth, *sine illo.*

տըհոտղնոտ . Vciuenòth, *sine nobis .*

տտտղրնոտ . Vthcquenòth, *sine vobis .*

տըմնոտ . Vmaòth, *sine illis .*

Demùm notabis varios dicendi modos, quibus eleganter ponitur Postpositio ծղճ . zeda, *vel* ծյ . ze; vt

ճշտրո-

აჭაურებამდე . Achaurebazè , *iuxta nostram consuetudinem* .

მეორისმდე . Meorizè , *secundò* ; vt suo loco docuimus .

სამხმდე . Samifzè , *tertiò* ოც .

თუყლონდემ . ხარვიან . Thualifzè charghia , *oculi super pulchrum est .i. pulchrum visu* .

სესელი . ჰირისმდე . Sefchli pirifzè , *ignis faciei super , id est prope ignem* .

ცეკლი . ჰირისმდე . Zzechali pirifzè , *id est prope , vel iuxta flumen* .

მე . ჩემი . სუქლონდემ . ხარ . Scen cemi fgiulifzeda chhar : *tu meæ fidei super es .i. eandem fidem profiteris , quam ego* .

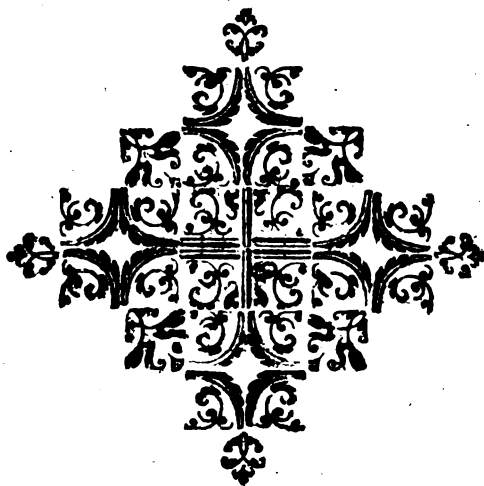
გუნეჩხმდემ . არაყარ . Ggunebifzeda arauar , *desiderij super non sum .i. nondum habeo , quod concupisco* .

ET hæc pauca sufficiant de partium Oratione constructione .
 cœtera habebis in libello , quem de Arabum , Turcarum ,
 Perfarum , Armenorum , & Iberorum figurata oratione
 conscripsi : vbi etiam plura tradidi de harum gentium stylo , in
 epistolis , historijs , & orationibus componendis : de metris , & le-
 gibus , quibus carmina modulantur : de methodo magistrorum ,
 in erudiendis , imbuendisque tyronibus : de authoribus , inscri-
 ptionibus , & doctrinis præcipuis operum , & librorum , qui extant
 apud ipsos . Plura etiam de hoc idiomate præcepta reperies in
 Thesauro linguarum Orientalium , quem molimur ; vbi cuiusque
 vocis thema expendimus , & commentamur : & in linguæ Col-
 chiacæ rudimentis ; de qua hîc plura traderem , ni alij nostrates ,
 qui Colchidem illustrarunt , Institutiones Grammaticas eruditè
 de ea , & faciliè conscripsissent .

F I N I S
T E R T I Æ P A R T I S,

Seù Ibericæ linguæ Synraxeos.

PROSODIA

QUARTA, ET VLTIMA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De Syllabarum dimensione

INSTITVTIONES.

PLVRIMVM interest ad rectè loquendum, Prosodix leges perdiscere; ne voces confundantur; & quælibet cum peculiari, quàm habet dimensione, ritè pronuntietur: quod breuiter ad Grammatices complementum, tradere hìc libuit.

CAPVT VNICVM.

De penultimarum syllabarum quantitate; & de polysyllabis dictionibus, quæ cum accentu in fine pronuntiantur.

PRODV CVN TVR

Primò ὄ ai, γο ei, ἄ oi finitæ dictiones, vt
 ჰნძიანი. Passthâi, *magnus, magna, magnum.*
 ჰნძიარანი. Patharâi, *paruus, parua, paruum.*

ყუყო-ეღბ-

ყუო-ელაჩი. Cquoelachâi, *omnes*.

პრთაი. Prthâi, *ala qua aues volant*.

ჩინჩილაი. Chinchilâi, *pulmentum, siue pultis genus, ex panico
& aqua confectum*.

პელისციâი. Pelisciâi, *discinctus, .i. qui demissis discinctisque vesti-
bus uti solet*.

აჩანაი. Achanâi, *hic*. იჩანეი. Ichanêi, *illic*.

ურათაი. Vrathâi, *malleus*.

ჯაბარაი. Zabarâi, *falsò*. atque his familia.

Secundò producitur ზჷ au diphthongus, vt

შინაური. Scinaûri, *domesticus*.

გარაული. Gharaûli, *extraneus*. & nota hoc deriuari à postpo-
sitione გარეგე. Gharette.

სადაური. Sadaûri, *cuias*.

ბოჩაული. Bochaûli, *satelles*.

გირზინაული. Ghirzinaûli, *veneficus*.

ზარაული. Szaraûli, *coquus*.

ბედაური. Bedaûri, *basilicus*.

ისაული. Isaûli, *magister*. & cœtera huiusmodi.

Tertiò vocalis ante hanc duplicem ჳ Zz, vel ante duas
consonantes, vt exempli gratia:

დედაჩი. Dedachazzi, *mulier*.

საპირისხოჯი. Sapisirichozzi; *nasitergium*.

ინთეუანი. Intheuanni, *botrus, racemus*.

გოიუბ-

უდიუბდი . Eliuendi, *homo qui neque filios, neque uxorem, neque aliud habet, quod curet.* &c.

Quartò, უდი ელი ფინიტა დიქციონეს, sed quæ ab alijs deriuantur; vt

გემბრიელი . Ghembriêli: დილანდელი . Dilandêli.

გურიელი . Ghuriêli; & similes, quas suo loco docuimus.

Quintò, დნი ანი ტერმინატა, deriuatæ ab alijs, vt

ჯოლიანი . Zzoliâni. ბედიანი . Bediâni.

შვილიანი . Sculiâni, &c. quorum adhuc suprâ meminimus.

Sextò, quæ in ილი ეხეუნ, vt exempli gratia

გასდილი . Ghafdîli, *alumnus.* ჰუილი . Pchuîli, *farina.*

სოდაუილი . Soduîli, *peccator.* ჩანდილი . Chandîli, *lampas.*

სიხუდილი . Sichudîli, *mors.* მარილი . Marîli, *sal.*

გმარძუილი . Ghmarzuîli, *insans.* მანდილი . Mandîli, *mantile.*

სადილი . Sadîli, *prandium.* წისკუილი . Tzifchuîli, *pistrinum.*

სისჩუილი . Sischuîli, *dedecus.* მორჩილი . Morcîli, *morigerus.*

მორცენილი . Morcenîli, *sanatus.* მსუილი . Msuîli, *crassus.*

ხელმანდილი . Chhelmandîli, *manutergium.*

Septimò, quæ ი-ნი ი-ნი ტერმინანტურ, vt

მეო-ნი . Meôri, *secundus.* საჩო-ნი . Sachôri, *inauris.*

ნიო-ნი . Niôri, *allium.* საჩებო-ნი . Sachebôri, *torques.*

საზო-ნი . Sazôri, *statera.* მოჩო-ნი . Mochôri, *anulus.*

Octauò, quæ ი-ნი ი-ნი; vt exempli gratia:

128: QVÆ IN PENULTIMA CORRIPIVNTVR.
 ჰბთომ-ნი. Pathôni, *Dominus, Princeps, Rex.*
 ამდომ-ნი. Amdôni, *tantus, tanta, tantum.*
 რამდომ-ნი. Ramdôni, *quantus, &c.*

Nonò, სტომო ùli finita participia, vt exempli gratia:

გნგულმდრქობული. Ghaghulisdebûli, *fastiditus, fastidita &c.*
 შეკერული. Scecherûli, *nexus, nexa, nexum.*
 გნგეთქობული. Ghaghetebûli, *comptus, compta, comptum.*
 სკომ-ბრქობული. Schondebûli, *prædestinatus, electus.*
 შხარჩული. Mochharcîûli, & familia.

Decimò სური ùri finitæ dictiones, vt

სიუენბური. Ciuenebûri. თუყუნბური. Thcquenebûri.
 ჟუიბილბასიური. Chuizilbasciûri &c. deinde

C O R R I P I V N T V R

იჭ იდა, იბ ინა, ის იფა, & მამა terminatæ, vt v. g.
 დამინა. Dâscina, *machaera.* გმერთიმ. Ghmertima.
 ბუსტენიდა. Busténida. ბიჩიფა. Bícifa.
 აბდაგომამ. Abdaghoma, *Pascha.*
 რათამამ. Râthoma, & familia, demùm

C V M A C C E N T V

in fine pronuntiantur.

Primò, ი i litera finitæ, vt exempli gratia:

ბინარი. Zinari, *armilla.* ბეჩედი. Becedi, *annulus.*
 სამუნუელი. Samunueli, *strigilis.* ჟალამი. Chalami, *calamus.*
 გუთანი.

კუთხანი • Chuthanì, *olla fictilis*. ლ-გინი • Loghinì, *cubile*.
 სამკრელო • Sazereli, *theca calamaria*. ლ-გინი • Laghinì, *vas vini*.
 ბეგელი • Begheli, *horreum*. ჯიყარი • Giuari, *crux*.
 მარანი • Maranì, *cella vinaria*. სუარბალი • Suarbalì, *triticum*.
 ლურსიმანი • Lursimani, *clauus*. კო-თანი • Chothanì, *olla fictilis*.
 ჟუსილი • Chuchhili, *tonitrus*. ნიჩბი • Niciabi, *pala*.
 ჯაგალდი • Chaghaldi, *papyrus*. წითელი • Tzitheli, *rubeus*.
 სკიპარი • Scheparì, *dolabra*. მანგალი • Manghalì, *falx*.
 თურქანთი • Thurpanthì, *terebra*. ნიგუსი • Nighusi, *torris*.
 ნაჯარი • Nazzarì, *cinis*. ნასხირი • Naschhirì, *carbo*.
 გამაფარი • Ghamafgharì. მანგალი • Manghalì &c.

Sed excipies eas dictiones, quarum penultimæ syllabæ producuntur suprâ recensitas: nempe ბი ai, ეი ei, ო-ი oi terminatas; ელი eli, & ანი ani finitas, deriuatas ab alijs; quæ in ილი ili, ონი oni, ორი ori, ელი vli, & ერი vri exeunt; & quæ habent duas consonantes, vt diximus.

Secundò, cum accentu in fine pronuntiantur, ო a litera terminatæ, vt exempli gratia:

ელი-ბა • Eliobâ, გმერთ-ბა • Ghmerthobâ, & similia.
 ყუეყანა • Cquechanâ, *terrarum orbis*. სამარტანა • liber *Euangeliorû*.
 ჩუეხა • Ciuchebâ, *munus*. ნუჯაბა • Nuchabâ, *permutatio*.
 მარჯიენა • Margiuena, *dextera*. ხურხუმა • *aquiminarius*.
 მარჯხენა • Marzzchhenâ, *leua*.
 გომ-სკრება • Ghomofchrebâ, *tempus ᄂ actus metendi panicum*.

Sed იდა ida, ინა ina, ისა isa, მა ma finitas excipies; & eas, quæ habent duas consonantes.

R

Ter-

830 QVÆ CVM ACCENTV IN FINE PRONVN.

Tertiò cum eodem accentu pronuntiantur, quæ in y e vocalem, vel in aliquam ex consonantibus exeunt, vt

მეფინიბე. Mesginibè, *præfectus stabuli.*

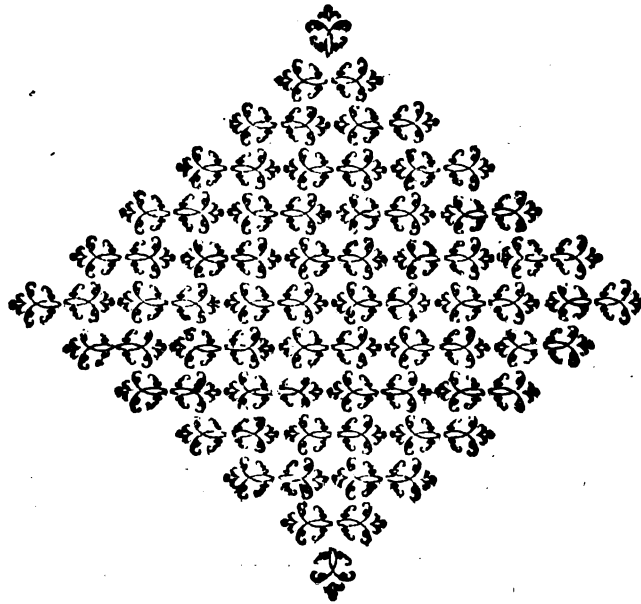
ვენედიკი. Venedich, *Venetia.*

საფრანხეჯი Saphranchezz ; ვიაროთი. Viaroth &c.

FINIS

QUARTÆ PARTIS,

Seù Ibericæ Profodiæ.

131

SYLLABVS
PARTIVM, ET CAPITVM
PRIMI LIBRI, RERVMQ; QVÆ IN EO,

Ex ordine pertractantur,

SYNTAGMATON
LINGVARVM ORIENTALIVM
LIBER PRIMVS.

Complectens Georgianæ, seu Ibericæ linguæ Grammatices Rudimenta
in quatuor partes digesta &c.

SS.^{MO} ac B.^{MO} P. &

D. N. VRBANO VIII. P. O. M.

D. FRANCISCI MARIA MAGGIO

Clerici Reg. pedum oscula, & vota.

Eiusdem relatio de statu Iberiæ, & P. D. Iacobo de Stephano C. R.
illius Regionis Apostolo

ORTOGRAPHIA PRIMA PARS GRAMMATICES,

Hoc est

De recta legendi ac scribendi ratione institutiones.

CAPVT PRIMVM.

Literarum series, figuræ, nomina, & potestates.

Sylloge.

*Habes Lector hoc capite Alphabetum Georgianum, seu Ibericum
vulgare fol. 1.*

Alphabetum Ibericum sacrum, literarum maiuscularum fol. 3.

Alphabetum Ibericum sacrum, literarum minuscularum fol. 4.

CAPVT SECVNDVM.

Literarum Diuisiones.

Sylloge.

Habes hic Iberorum vocales fol. 5. consonas ibidem: plenas ib.

R 2

mu-

132 SYLLABVS PART. ET CAP. I. LIBRI.
*mutas fol 6. simplices ib. duplas fol. 8. gutturales, & uales ib.
palatinas, sibilantes, balbutientes, flexas, labiales, & molles fol. 9. &
10. Diphthongos ib. Distichon ad ediscendam seriem literarum fol. 11.*

CAPVT TERTIVM.

Figurarum structura, positus, & discrimen.

Sylloge.

*Habes varias literarum figurationes fol. 12. 13. 31.
Modum ducendi lineas literarum fol. 14.
Situm, posituram literarum ib. Discrimina fol. 15.*

CAPVT QVARTVM.

Literarum arithmetica potestas, & appellatio.

Sylloge.

*Habes hic Ibericas numerorum notas fol. 16. 17.
Arabicas fol. 18. Rationem interpungendæ orationis fol. 19.*

CAPVT QVINTVM.

Nexus syllabarum, & exercitatio lectionis Ibericæ.

Sylloge.

*Habes hic quæ & quomodo literæ inuicem neclantur fol. 20.
Syllabarium Ibericum fol. 21. 22.
Methodum legentium puerorum ad syllabas combinandas fol. 23.*

CAPVT SEXTVM.

Aliarum Gentium characteres, quibus descriptos
libros reperimus Iberorum.

Sylloge.

*Habes hic Alphabetum Armenicum fol. 24. 25.
Alphabetum Arabicum fol. 26. 27.*

Ara-

ETYMOLOGIA ALTERA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De partium Orationis formatione institutiones

C A P V T P R I M V M.

De nomine prima orationis parte, eiusque accidentibus

Sylloge

Habes hic genus nominum § 1. fol. 33. Duplicem numerum, & pluralis formationum § 2. fol. 34. Nominum declinationes § 3. fol. 35. 36. 37. 38. 39. 40. Nominum species § 4 fol. 41. Derivationes nominum possessiuorum fol. 42. Magistratum, opificum, & artificum fol. 43. Concretorum ib. Paganorum, Ciuium, & incolarum fol. 45. Abstractorum fol. 45. Receptaculorum, & eorum, quæ aliquid iuuant, vel seruant fol. 47. Regionum, Prouinciarum &c. fol. 48. Patronymicorum ib. Solennitatum, & dierum festorum fol. 49. Episcoporum ib. eorum quæ fictionem significant fol. 50. Derivationes ab adiectiuis ib. Ab aduerbijs & nominibus temporum fol. 51. Numeros cardinales fol. 52. 53. 54. 55. 56. 57. Nomina ordinaria fol. 58. Collectiua fol. 59. Distributiua, & diuidua fol. 60. Nomina unitatis, trinitatis, & similium fol. 61. formationem comparatiuorum fol. 65. Superlatiuorum fol. 66.

C A P V T S E C V N D V M.

De pronomine altera orationis parte, eiusque attributis.

Sylloge.

Hic babes species & significationes pronominum fol. 67. Numeros & personas fol. 68. Declinationem pronominis primitiui primæ personæ ib. secundæ personæ fol. 69. tertiæ personæ fol. 70. Declinationem pronominis relatiui fol. 71. Prouocabali, siuè relatiui, & aliquando interrogatiui fol. 72. Interrogatiui de
re-

134 SYLLABVS PART. ET CAPIT. I. LIBRI.
*rebus animatis fol. 73. De rebus inanimatis ib. Gentilium & alio-
rum fol. 74. 75. 76.*

C A P V T T E R T I V M.

De Verbo tertia orationis parte, eiusque modis
& temporibus.

Sylloge.

*Hic habes communiorem inflexionem verborum fol. 77. 78. 79.
80. 81. 82. 83. Alias verborum coniugationes fol. 84. 85. 86. 87.
88. 89. Coniugationem verbi substantiui fol. 90. 91. 92. Verbi
negatiui fol. 93. Verbi impossibilis fol. 94. Transitiuz signifi-
cationis fol. 95. Pronomina affixa verborum ibidem.*

C A P V T Q V A R T V M.

De participio quarta orationis parte, eiusque specie,
& deriuatione.

Sylloge.

Hic habes participia nominalia fol. 96. Verbalia fol. 97.

C A P V T Q V I N T V M.

De Aduerbio quinta orationis parte, eiusque deductione.

Sylloge.

*Habes hic varia genera aduerbiorum §. 1. fol. 98. 99. 100. 101.
102. 103. Varias aduerbiorum formationes §. 2. fol. 104. 105.*

C A P V T S E X T V M.

De postpositione, & præpositione, sexta, & septima
orationis parte.

Sylloge.

Habes postpositiones fol. 106. Præpositiones fol. 107.

C A-

CAPVT SEPTIMVM

De Interiectione octaua Orationis parte, eiusque
 varia significatione.

Sylloge

Habes hic varios animi affectus fol. 108. 109.

CAPVT OCTAVVM.

De coniunctione vltima orationis parte, eiusque
 varijs speciebus.

Sylloge.

*Habes hic varias species & significationes coniunctionum
 fol. 110.*

SYNTAXIS TERTIA PARS GRAMMATICES

Hac est

De partium orationis constructione institutiones.

CAPVT PRIMVM

De concordantijs.

Sylloge.

*Hic habes quomodo substantiuum cum adiectiuo; & haec cum
 verbo cohaereant fol. 113. 114.*

CAPVT SECVNDVM.

De Verborum constructione.

Sylloge.

*Habes hic casus, quos postulent verba, & regulas de eorum con-
 structione. fol. 115.*

CA-

De Aduerbiorum constructione.

Sylloge

*Habes hinc varias classes aduerbiorum : quomodo construuntur :
& verbis, aut alijs partibus orationis adhaereant fol. 117. 118. con-
structionem localium, id est, status in loco, motus ad locum, per lo-
cum, & locum versus fol. 119.*

CAPVT QVARTVM.

De aliarum Particularum constructione.

Sylloge

*Hic habes quomodo postpositiones in oratione se habeant, &
quos casus velint fol. 120. 121. 122. Varios dicendi modos, qui-
bus eleganter ponitur postpositio Zeda fol. 123.*

P R O S O D I A
QVARTA ET VLTIMA PARS GRAMMATICES

Hoc est

De syllabarum dimensione institutiones.

CAPVT VNICVM.

De penultimarum syllabarum quantitate, & de polysyl-
labis dictionibus, quæ cum accentu in fi-
ne pronuntiantur.

Sylloge

*Habes quæ penultimam producant fol. 116. 127. quæ ean-
dem corripiant fol. 128. quæ finali accentu attollantur ibid. & de-
inceps.*

CA-

CATECHESIS CHRISTIANA SIVE ALIQVOT FIDEI RVDIMENTA

Signum Sanctæ Crucis .

სამელოითა . მამისათა . ღმრთისათა . | In Nomine Patris , & Filij , &
ღმრთისათა . წმიდისათა . სინისათა . | Spiritus Sancti , Amen .

Trifagion .

წმიდანი . გმრთი . წმიდანი . | Sanctus Deus , Sanctus fortis ,
სრულიანი . წმიდანი . უკუდანი . | Sanctus immortalis miserere no-
ბეს . | bis .

Oratio Dominicalis .

ამინო . ხუთნი . რამელი . ხანი . ცნათ . შინა . წმიდანი .
იყარნი . სამელოი . შინი . მუდონი . სუთუჟა . შინი . იყარნი .
ნებანი . შინი . თს . ცნათ . შინა . ეგრე . კუთუქანისა . ზღა . ჰური .
ხუთნი . არსობისა . მუეც . ხუთნი . დეჟს . ღმრთი . მითუჟარნი . ხუთ-
თანი . ნდობნი . ხუთნი . თს . ხუთნი . მითუგუჟით . თანი . მდობთ .
მთ . ხუთთანი . ღმრთი . ნომომიჟარნი . ხუთნი . განსაჯდოს . ალ .
მისსნი . ხუთნი . დომთისგან . ამინ .

Salutatio Angelica .

თის . მშობელი . ჟალცუთ . გისაროდონი . მიმდობთუთ .
მარინი . სუთლი . შინთანი . ჟურთსეუთ . ხანი . შინი . დღან-

S

თან .

თან . შრის . ღ . ჟურთხელთ . არს . ნაკო-ფი . მთუცლის . შერის .
რმეცთუ . მაცკო-ფარი . გვიშევ . სულთან . ჩუხთათვის . ამინ .

Symbolum Apostolorum .

. ა .

რცამს . ერთი . ღმერთი - მამ . კო-ფლის . შერ-ბელი . შეშ-
კმეთი . ცნთან . ღ . კუყუანის . ხილსულთან . კო-ფულთან . ღ .
არს . ხილსულთან .

. ბ .

ღ . ერთი . თუთლი . იესო . კრისტო . ღმერთის . მხო-ლოდ .
შ-ბელი . მამისან . შ-ბელი . თუბირფელს . სანუყუნეთან . ნათელი .
ნათლისგან . ღმერთი . ალითინი . ღთისგან . ალითინის . შ-ბელი .
ღ . არს . ქმნილითან . არსი . მამის . რ-მელისგან . კო-ფლი .
შეიკმან . რ-მელი . ჩუყრკეთან . თვის . ღ . ჩუყრის . ცხო-ვრების .
თვის . გარდან . შ-კდან . ზეცით .

. ვ .

ღ . კო-რცნი . შეისხნან . სულისგან . ცმიდის . ღ . მარინ .
შისგან . ქალცსულის . განჯცნან .

. დ .

ის . ჟურთხელ . ჩუყრთვის . ჰო-ნო-ფლის . ჰილათის . ზე . იერო-
ღ . ულან .

. ე .

ღ . ალდგან . მესამის . დღის . მსგანა . წერიო-თან .

. ვ .

ამაღლად . ზეცად . დამკო-დმარტუ . არს . მარჯუყრით .
მამის .

. ზ .

• 8 •

ღ • ჟაღათ • შ-ჟაღს • დიდუბით • ვანსჯა •

• 9 •

ცხო-ველთა • ღ • მკუდრლთა • ღ • სო-თყისა • მისისა • არა • არს •
დასასარსი •

• 10 •

ღ • სული • ცმიღ • სუბლი • ღ • ცხო-ველს • მკო-თელი • რ-მული •
მამისაგან • ვაშ-ჟაღს • მამისათან • ღ • მისათან • თაჯანის • ცქმუბის •
ღ • იდიდუბის • რ-მული • იტკო-დან • ღრ-ფითა • მიერ •

• 11 •

ღ • ერთი • ცმიდან • ჟათ-ლია • ღ • სან-საიკუელი • ეკლისა • ადვიან-
უბინ • ერთისა • ნათლის • დიუბისა •

• 12 •

მ-სატყუებულ • ცო-ღაათ •

• 13 •

შ-კული • ადღმ-მას • მკუდრეთით • ღ • ცხო-ვრებისა • მერმისა •
სათუჯნო-სა • მინ •

Decem praecepta Dei.

ათი • მცანებ • ხო-ლო • დმერთისა •

• 14 •

ღ • ვარი • სუბლი • ღ • დმერთი • შერი • არა • იკო-ს • შერღ •
ღ • დმერთი • მსაყთაზნიერ • ჩქმს •

• 15 •

არა • ვო • ვერღი • თაჯანის • ცქმნდმისა •

S z

• 8 •

• 3 •

მძისერე • ღვე • ივი • სანჯტინ • ცმინტ •

• 4 •

ქანტვი • ეც • მამას • ღ • ღოდან • შერს •

• 5 •

ნთ • ვნც • ულანკ •

• 6 •

ნთ • იამრთუშ •

• 7 •

ნთ • იქანკ •

• 8 •

ნთ • ცილან • სცამი • ცრთუ • მ-ცმეო-ბით •

• 9 •

ნთ • ვსლოი • ვითქსან • ცო-ლს • მ-კუსიან • შანსან •

• 10 •

ნთ • ვსლს • ეკვი • მითაცებ • ანგარქბან •

Opera misericordiae corporalia.

სანკმესლო • ღბლოქბან •

მიეც • შშირით •
ასსათ • მცკურჯათ •
შემსეთ • შიშვლოთ •
შეიცვანრეთ • თცხო •

მისლოთ • სანკლოთ •
მისლოთ • სანკ-ვილოთ •
ღამარხეთ • მიცვლოთ •

Septem Ecclesiae Sacramenta.

ათიმ • ცერებ •

ნათლისღებ •
ცებ •
მადღ •
სინანო-ღი •

კურთხევა •
შულოთ •
ღ-ცვა • ღლოთ •

LITANIÆ
B. MARIÆ VIRGINIS.

ლიტანიან . ძს . ხოლო . ღმერთის . მშობელის . კლესი .
ერქობს . ვდსმუთედს . მშობელი . ძსც . ლარეცხ .

ღირი . ულედსო .
ქრისტე . ულედსო .

ვირი . ულედსო .

ქრისტე . ძმინე . ჩაყენი .

ქრისტე . შედმინე . ჩაყენი .

მამო . ზეცთანო . ღმერთ . შეგვიცაქლონ . ჩაყენ .

ზძს . მხსნელ . სოთლდისანო . ღმერთ . შეგვიცაქლონ . ჩაყენ .

სულ . ცმიღო . ღმერთ . შეგვიცაქლონ . ჩაყენ .

ცმიღო . სამქებანო . ღმერთ . შეგვიცაქლონ . ჩაყენ .

ცმიღო . მარინ . მიოხებან . შერბილან . ჩაყენ .

ცმიღო . ღმერთის . მშობელი . მიოხებან . შერბილან . ჩაყენ .

ცმიღო . ქალცულო . ქალცულოებანო . მიოხ .

მშობელი . ქრისტესო . მიოხ .

მშობელი . სანდრითს . მანდლისო . მიოხებან . შერბილან . მიოხ .

მშობელი . ცნცმიღილო . მიოხ .

მშობელი . თხრცნელი . მიოხ .

მშობელი . შეყვირებელი . მიოხ .

მშობელი . სსაყრფელი . მიოხ .

მშობელი . სანვირფელიებანთანო . მიოხ .

მშობელი . დამბანდელიდისანო . მიოხ .

ქალცულო .

ქალცთლო- : ჟღერზნესთ- :	მიო-ხ- :
ქალცთლო- : ჰან- : სავდრქებლო- :	მიო-ხ- :
ქალცთლო- სქინდნეებლო- :	მიო-ხ- :
ქალცთლო- : ვო-ღოდ : ზლოიწო- :	მიო-ხ-ქბან- :
ქალცთლო- : შქმო-ქ- : მუდისანო- :	მიო-ხ-ქბან- :
ქალცთლო- : სარცმთქო-ო- :	მიო-ხ- :
სარჯო- : სამართლანო- :	მიო-ხ- :
სავდარო- : სიხრზნისანო- :	მიო-ხ- :
მანვეზო- : სიხარულანო- : ვვიო-ხე- :	მიო-ხ-ქბან- :
სათქჯეო- : სთლოიწო- :	მიო-ხ- :
სათქჯეო- : ჰანციო-სანო- :	მიო-ხ- :
სათქჯეო- : ნასტლოქბისანო- :	მიო-ხ- :
ჟარდიო- : სანიდუშო- :	მიო-ხ- :
ვო-დო-ლო- : დავითანო- :	მიო-ხ- :
ვო-დო-ლო- : სჰილო-ს- : ზლოისანო- :	მიო-ხ- :
ჰანლათ- : ო-ქრ-სანო- :	მიო-ხ- :
ვიდო-ბანო- : ალთქმისანო- :	მიო-ხ- :
ბჰეთ- : ცისანო- :	მიო-ხ- :
ჟარსკულანო- : დილოვიო-ხ- :	მიო-ხ- :
სიმრთლოეო- : სხელოთანო-ხ- :	მიო-ხ- :
სანო-ც-ლოჟლო- : ცო-დვილოთანო-ხ- :	მიო-ხ- :
ხუ- : გემისმცქმლო- : ვლო-ჟართანო-ხ- :	მიო-ხ-ქბან- :
შქმცე- : ქრისციანეცანო-ხ- :	მიო-ხ-ქბან- :
დლო-თქლო- : ც-ხ- : ანგლო-ხ- :	მიო-ხ- :
დლო-თქლო- : ც-ხ- : ჰანცრიანო-ხ- :	მიო-ხ-ქბან- :
დლო-თქლო-	დლო-თქლო-

ღაღო-თქლო : ტ-ნ : ჰრ-ფიტ-ნ : მიო-ხ :

ღაღო-თქლო : ტ-ნ : აჰო-სტ-ლო-ნ : მიო-ხ :

ღაღო-თქლო : ტ-ნ : მარ-თირ-ნ : მიო-ხ :

ღაღო-თქლო : ტ-ნ : ადმსარებლო-ნ : მიო-ხქბან :

ღაღო-თქლო : ტ-ნ : ქალცუკოქბანთან-ნ : მიო-ხ :

ღაღო-თქლო : ვო-სლოთ : ცმიღთან-ნ : მიო-ხ :

ტარიგო : ღმერთის-ო : რ-მლომან : ადმსტენ : ცო-ღაჟან : სო-ტლო-სან : გვცხაჟან : ჩტენ :

ტარიგო : გმერთის-ო : რ-მლომან : ადმსტენ : ცო-ღაჟანი : სო-ტლო-სან : ისმინე : ჩტენ :

ტარიგო : ღმერთის-ო : ო : მსტუშლო : ცო-ღაჟათ : სო-ტლოის-თან-ო : ჟოეის-ო-ნ : იმას :

სატარ-ჯოლს : ქტეშე : ალოქის : შერისძან : შვილოთ : ღმერთის : მშო-ბელო : ხტე : ჟგლოქბელს : ვო-ფ : ჟდრუბანს : ჩტენს : ად : გმსნენ : ჩტენ : ღლოჟათგან : მხო-ლო : ტბიცო : მხო-ლო : შაქლო :

მიო-ხქბან : შერი : ზე : ჩტენ : აიე : ჰართერი :

რათ : ღირს : ვიქმნეთ : ხო-ლო : ვოდრუბან : მის : ქრისტესან :

ტინ : მადლოის : მიე : შენისან : გჟდრუბით : ჟტქლო : განჯტენთ : გლოთ : ჩტენთ : ვითარც : ანგლო-ზნი : ხარუბლონი : ხო-ლო : ქრისტესან : ზის : შერის : კო-რცო : შქსმან : ვიცნთ : რ-მელი : ჟტქლს : ეცტქ : ღ : იჟნო : ხო-ლო : ადდგო-მანს : მისსან : ჟგანლო-ბთ : თ-სანან :

VAl
1516190

